

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, VASÁRNAP, 1925 február 15.

44. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Iskola és politika

Megdöbbenve olvassuk a hírt, mely a német középiskolák bezárásáról s a magyar osztályok ellen hasonló intézkedések elhatározásáról számol be.

Szorongva nézünk az események elé. S ezt a szorongást elenyhíti az a reménykedés, hogy a kormányzat nem követhet el saját érdekei ellen ilyen jóvátehetetlen merényletet. Még melegek azok a szavazatok, amelyek a Vajdaságnak nem egy járásában győzelemre segítettek a radikális felület, a vajdasági magyarságnak még a lülében csengenek azok a szavak, amelyek még egy héttel ezelőtt a kormányzópartok jószándéku belátását, támogató segítségét helyezték kilátásba a magyarságnak s melyek a radikális pártokhoz való csatlakozásban jelölték meg a magyarság érdekének leghathatósabb védelmét. Mi lett egyetlen hét alatt ezekből a szavakból? Nem gondolják-e azok a pártok, melyeknek ezután is szükségük lehet még magyar szavazatokra, hogy még a leghiszékenyebbeket, a félelem önkéntes áldozatait, a minden hangos szóra bedőlőket sem fogják megnyerni a maguk számára, ha a Vajdaságban a magyarság egy jelentékeny részének támogatásával megnyert csata után a legelső dolguk a magyar iskolák bezárása. Jól tudjuk, azok előtt, akik elhatározták magukat erre az erőszakos, intézkedésre, hiába hivatkozunk a törvényre s a jogra, s a törvényesség pajzsával hiába akarjuk megvédeni a halálra kérészt iskolákat. Sikert csak akkor érhetünk el, ha meg tudjuk őket győzni, hogy ha a magyar iskolák ellen törnek, saját uralmi pozíciójukat is gyöngítik.

A pártok aránya azt mutatja, hogy a vajdasági választások tényleges eredményének a várható eredményektől való eltérése adta meg a kormánynak a többséget. Mondhatjuk tehát, hogy a radikális pártra leszavazó magyarok jelentékeny részben váltak a kormánytöbbség kialakulásának tényezőivé. Bizában ez lett volna a hűlt, de ez a hűlt Beogradban is? Földet, jogot, békét és nyereget ígértek a kormányzópartok azoknak a magyaroknak, akik őket támogatják. Ezt ígérték s csak nyugtalan lelkiismeretet s álmatlan éjszakákat adnak neki, ha bezárják a magyar osztályokat.

Ez a kérdés s az a mód, ahogy a kormány a német iskolákkal elbánik, azoknak a megdolgozóknak jogosultságát hangsúlyozza, amelyeket a kisebbségi kérdés revíziója című nemzetközi konferencián a hasábkon szóvá tettünk. Ime a németek a múlt nemzeti

gyűlési választáson páratlan sikert érve el — nyolc mandátumot szereztek, amelyből minden atrocitáson, választási trükkön és lenyegetésen keresztül is megtartották hetet. Amíg a németeknek nem volt parlamenti képviselőjük, szabadon működhetett a Kulturbundjuk és voltak iskoláik. Most, hogy a németeknek van parlamenti képviselőjük, nincs Kulturbundjuk és nincsenek középiskoláik. Használt-e hát a németeknek a parlamenti képviselő, pedig képviselőik tagadhatatlanul bátran, lelkesen, sok tudással s önfeláldozó eréllyel védtek a németek érdekeit. Nem mi, a tények hangsúlyozzák, az a kisebbségi politika nem lehet eredményes, amelyik csak a jog fégyverével, csak az alkotmányra való hivatkozással akarja megszüntetni a sérelmeket és akarja betölteni a kívánságokat. A magyar kisebbségi politika a választási harcokig alig tett mást, mint egyik zászlórudjára tűzte a trianoni szerződést, másokra az alkotmányt, harmadikra a kisebbségek védelméről szóló nemzetközi megállapodást s a kisebbségi sors hálváriáján így processziózott egyik sérelem sídójától a másikig. S mi lett az eredmény? Nem vagyunk cinikusok, a legmélyebb fájdalom hangján mondjuk: ha a magyar osztályok megmaradnak, talán azért maradnak meg, mert a magyarság nem jutott parlamenti képviselőhöz. A választásokon a magyarság elvesztette parlamenti képviselőit, de talán megnyerte a magyar iskolákat. S ha ez így van s ha mindaddig a veszedelemtől, amit a németek választási sikere a németekre zúdít, a magyarságot választási kudarcra menti meg, okos, bölcs, politikus, magyar érdeket szolgáló cselekedet-e azzal tömjénezni a magyar önértetnek, hogy csak az erőszak tette lehetetlenné a magyarság választási sikerét. Ha már elvesztettük ezt a csatát, legalább azt a hasznót biztosítsuk a magyarság számára, amit még a csataverésből is meg lehet menteni. A német iskolákat bezárja az uralom bosszúja, mert a németeknek hat középiskolájuk van, a magyar osztályokat talán megkímélt, mert a magyaroknak egyetlen képviselőjük sincs. Nem az-e a legelemibb, a legtermészetesebb magyar kötelesség, hogy ne vesztélyeztessük a magyar osztályokat annak hangoztatásával, hogy a magyarság egy részét csak az erőszak lerelte be a kormányzópartok támogatói közé.

Az egyik magyar lap írta ma a következő mondatot: „Hogy Pribicevic mit mond, az nem fontos”. Pribicevicstől függ ma a magyar iskolák sorsa, Pribi-

csevicstől függ ma a magyar gyerekek jövője, Pribicevicstől függ ma az egész magyar iskola-érdés elintézése és ekkor akadnak magyarok, akik azt hirdetik s azt a véleményüket akarják a magyarság közmegegyezésével tenni, hogy nem fontos az, hogy Pribicevic mit mond. Akiknek fontos a magyar iskola, azoknak kell, hogy fontos legyen annak véleménye is, aki ma a magyar iskolák fölött szabadon rendelkezik. Ez a felfogás, ez a megegyezés vezetett el eddig is a katasztrófa politikájáig. Az igazságban való elbizakodott hit, az alkotmányba vetett túlzott reménykedés s az a hetyke önértet, mely nem számol a szembenálló erőkkel, mely nem tekint az utakat járhatatlanná tevő aka-

dályokat s mely megelégszik, ha mindennap elrikolthatja a magavaksággal és bódultsággal megvert csakazértis-ét, — ime, ezek a tényezők, melyeknek majdnem annyi részük van a magyar sors megnehezítésében, mint Pribicevic Svetožar kíméletlenségének.

A magyarság azonban jobban hisz a világitó, a visszhangos példákban, jobban hisz a tényeknek s a cselekedeteknek, mint az üres szavaknak, melyek el akarják kendőzni az igazságot s le akarják részegíteni önértetét. A magyarság a választási hadjárat romjaiból nem püdesztalt akar kimenteni csatavesztő vezérek lába alá, — a magyar kisebbség meg akarja menteni az iskoláit.

Balugdzsics berlini követ résztvesz a politikai helyzet megoldásában

Az ellenzéki blokk vezetősége befejezte tanácskozásait

Beogradból jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Balugdzsics Zsivojin berlini követ politikai ügyben a legközelebbi napokban Beogradba érkezik. Balugdzsics tudvalevően a legutóbbi kormányválság idején is nagy szerepet játszott a belpolitikában, egy ízben mint a korona bizalmi embere a pártokkal tanácskozást is folytatott és akkoriban nagy feltűnést keltő nyilatkozatában a legfelsőbb körök álláspontját szereztte le a politikai helyzetről. Mindezt tekintetbe véve azt hiszik, hogy Balugdzsicsnak a mostani zavaros helyzetből való kibontakozási tanácskozások során is fontos szerepe lesz.

Az ellenzéki blokk befejezte tanácskozásait

Az ellenzéki blokk vezetői szombaton délelőtt és délután folytatták és befejezték három nap óta tartó tanácskozásukat. A tárgyalásról semmiféle kommuniké vagy nyilatkozatot nem adtak ki és a pártvezérek megbeszéléseik anyagát szigorúan titokban tartják. Általában úgy látszik, hogy az ellenzék a parlament összeüléseig nem is fog semmi közös politikai akciót kezdeni és határozataikat taktikai okokból nem hozzák nyilvánosságra, nehogy a kormány az ellenzék terveit előre ellesulyozhassa.

A költségvetés a minisztertanács előtt

A minisztertanács szombaton este félhatható fél nyolcig ülést tartott, amelyen a kormány valamennyi tagja részt vett. Az ülésen hír szerint a költségvetésről tárgyaltak. A költségvetési év-

tudvalevően április elsején lejár és addigra el kell készülni az új büdzsének, nehogy ex-lex következzen be. Mivel a parlament megnyitásától április elsejéig nem lehet a költségvetést tétő alá hozni, a kormány kénytelen ismét a tizenkettő rendszeréhez nyulni. A minisztertanács ezért megbízta a pénzügyminisztert az áprilisi tizenkettő kidolgozásával, hogy azt még márciusban el lehessen a nemzetgyűléssel fogadtatni. A tanácskozás egyéb anyagára nézve a kormány tagjai nem voltak hajlandók felvilágosítást adni, bizonyos azonban, hogy a minisztertanácsban a belpolitikai helyzetről és a választási eredményekről is fontos megbeszélések voltak.

A német képviselők beogradi akciója

Neuner Vilmos és dr. Schumacher németpárti képviselők Beogradban tartózkodnak, ahol a németek sérelmei ügyében járnak el a kormánynál. Szombaton Neuner dr. terjedelmes memorandumot nyújtott be a belügyminisztériumnak a párdányi események ügyében, továbbá erről hosszas megbeszélést folytatott Vilder belügyi államtitkárral is. A headványban Neuner dr. kifejti, hogy a párdányi eseményekért Petrovics jegyző és a községi előjáróság felelősek, ennek ellenére ezek még mindig hivatalukban vannak, míg a német polgárokat letartóztatták és súlyosan bántalmazták is.

Schumacher és Neuner délelőtt felkeresték Pribicevic Svetožar közoktatásügyi minisztert, akinek kérdést intéztek, hogy megfelelő-e a választásnak a német közép-

iskolák bezárásáról a sajtóban megjelent hírek. A közoktatásügyi miniszter a képviselők előtt megerősítette a hírek valóságát és kijelentette, hogy retorziós intézkedésekről van szó az ausztriai szláv iskolák bezárása miatt. A képviselők rámutattak arra, hogy az osztrák kormány magatartásáért a jugoszláviai németnyelvű állampolgárokat nem lehet felelőssé tenni, a közoktatásügyi miniszter azonban megmaradt álláspontja mellett és kijelentette, hogy az ausztriai szláv kisebbségek érdekében indokoltak tartja a represszáliákat.

A délelőtti órákban Schumacher képviselő a *Bácsmegyei Napló* munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette a német iskolák bezárásáról:

— A minisztérium nagy politikai hibát követett el ezzel az intézkedésével. Mi azon az állásponton vagyunk, hogy saját állampolgárokat nem lehet megbüntetni egy idegen állam területén történektért. Az bizonyos, hogy ez a legsúlyosabb csapás, amely a német kisebbségeket a legutóbbi harminc év alatt érte és ha így folytatják, akkor valóban kényszerítve leszünk, hogy másutt keressünk orvoslást. — Kijelentette végül Schumacher dr., hogy nem igaz az a beállítottság, hogy a német középiskolákban nem volt eleendő számú tanuló.

Uj törvényjavaslatok

A különböző minisztériumokban már hozzálátnak azoknak a represszióknak intézéséhez, amelyek a választási harc miatt halasztást szenvedtek, de készülnek a törvényhozás elé terjesztendő javaslatok is, amik annak a jele, hogy a kormány megbízatásának meghosszabbítására számít.

A törvényegységesítő minisztérium hamarosan előveszi a sajtótörvény már elkészített tervezetét, hogy a végső simításokat elvégezze rajta, valamint hozzáfog az új gyűlékezési és egyesülési törvény kidolgozásához. A szociálpolitikai minisztérium a rokkanttörvény és a lakástörvény javaslatát készíti, hogy a parlament első ülései egyikén benyújtassa. A közoktatásügyi

minisztériumban új iskolatörvényen dolgoznak. A független demokraták változatlanul kitartanak a választási törvénynek proporcionális rendszerre való átformálására irányuló követelésük mellett és a legközelebbi napokban fog eldőlni, hogy követelésüket a kormány milyen mértékben teljesíti és hajlandó-e új javaslat benyújtására.

A magyar nemzetgyűlés megvette az Ehrenfeld-kodexet

Mire fordították a passzivitásba vonult ellenzéki képviselők napidijait?

Budapestről jelentik: A magyarországi tudományos körökben nagy izgalmat keltett néhány héttel ezelőtt az a hír, hogy a bécsi Ehrenfeld-család Londonban árverés alá bocsátja a tulajdonában levő kodexet, amely tudvalevőleg egyike a legrégebb magyar nyelvemlékeknek. A Nemzeti Múzeum vezetősége érdeklődött az Ehrenfeld-családnál, hogy hajlandó lenne-e a kodexet a kikiáltási áron ezer angol fontért — kétszázkilencven ezer dinárért — a magyar nemzetnek átengedni. Az Ehrenfeld-kodex jelenlegi tulajdonosai, noha a londoni aukción valószínűleg nagyobb árat is elértek volna — készséggel kijelentették, hogy a Nemzeti Múzeumnak ennyiért is átengedik a nagybecsű műemléket.

Mint hogy a múzeumnak nincs alapja ilyen nagyszámú bevásárlásokra, a magyar mágnások között akarták az ezer fontot összegyűjteni. Ez azonban nem sikerült, mert senki sem akart a kodex megvételére adakozni. Ekkor dr. Bárczy István volt igazságügyminiszternek az az ötlete támadt, hogy a passzivitásba vonult ellenzéki képviselők ki nem fizetett napidijait fordítsák az Ehrenfeld-kodex megvásárlására. Hozzávetőleges becslés szerint az idáig levonásba helyezett illetmé-

nyek körülbelül százötven millió magyar koronát tesznek ki, a hiányzó kétszáz millió korona is előkerül hamarosan ugyanebből a forrásból, ha az ellenzék továbbra is kitart a passzivitás mellett, amire minden eshetőség megal. Vass József helyettes miniszterelnök hozzájárult a tervhez és a pénzügyminiszterrel kiutaltatta a kodex megvételére szükséges összeget.

A miniszterelnök egyébként kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a Nemzeti Múzeum kiküldöttje február 13-án megvették a magyar nemzetgyűlés számára az Ehrenfeld-kodexet.

— Nagy örömeinkre szolgál, — tette még hozzá Vass József — hogy a magyar nyelvészek ezt a legrégebbi írott kodexet, mely nagybecsű inkunábilékkel van ellátva, megszereztük és már arról is beszélünk, hogy a Jókai-centennárium emlékére az Ehrenfeld-kodexet Jókai-kodexnek fogjuk e nevezni.

A nagyképzetségű Vass Józsefnek csak az a kiemelése látszik valószínűtlennek, hogy a kodex »nagybecsű inkunábilékkel« volna ellátva. Inkunábulumoknak ugyanis az első nyomtatványokat nevezik, ilyenek pedig az írott kodexben természetesen nem fordulhatnak

elő. A miniszterelnök valószínűleg nagybecsű iniciálékat akart mondani: az Ehrenfeld-kodex valóban el van látva iniciálékkal, azonban ezek tudvalevőleg meglehetősen kezdetlegesek.

Szlovenszkóban

engedélyezték a harmadik magyar színházat

Az új társulat staggione-szerűen fog működni

Pozsonyból jelentik: A közoktatásügyi miniszter hozzájárulásával Szlovenszkó telihatalmu minisztere megengedte, hogy Földessy Sándor színházgáztató vezetésével Szlovenszkóban a harmadik magyar színház is megkezdhesse működését.

A szlovenszkói magyarságnak eddig csak Pozsonyban és Kassán volt állandó magyar színház, amely eddig ugyiszólván minden színházi szezonot meglehetősen jó anyagi és erkölcsi eredménnyel zárt le. A magyarság szlovenszkói vezetői már több ízben kísérletet tettek arra, hogy a prágai kormánytól, illetőleg a szlovenszkói telihatalmu minisztertől megszerezzék a harmadik színház megnyitására vonatkozó engedélyt, a kormányhatóságok azonban hallani sem akartak az engedélyről, azzal érvelvén, hogy a két színház is elég a magyarságnak. Szlovenszkó telihatalmu minisztere most végre engedett és a közoktatásügyi minisztérium beleegyezésével kiadta a harmadik koncessziót Földessy Sándor igazgatónak, aki egyelőre nem jelölte meg a várost, amely a színház állandó székhelye lesz, hanem úgy döntött, hogy a társulat staggione-szerűen fog működni Rimaszombat, Léva, Losonc, Érsekújvár, Dmaszterdahely, Rozsnyó és Nyitra városok érintésével.

A telihatalmu miniszter intézkedése a szlovenszkói magyarság körében nagy meglepetést keltett.

Az ideális nő

Irtá: Stella Adorján

A másodrangú kis mulatóban a jókedvű táncolók versenyt sipóitak a jazzband néger fuvolásával. Ital és parfüm illata birkózott a levegőben, a jókedvű lakomát ilt zent az estén. Farsang vasárnapja volt. A vad, ritmikus zenére egybeolvadtak a párok és vadul kiáltották a farsang zenészek felé: »Hogy volt! Hogy volt!«

Közvetlen a handabandázó néger mellett egy kis asztalnál két fiatalember üldögélt. Kíváncsi szemekkel bámulták a hölgyeket és titokban irigyelték azokat a férfiakat, akik hölgytársaságban mulattak a vigasság hivatalos ünnepein.

— Azt a kis szöket átvenném a cvikkerestől — mondta a fiatalabbik, akit Pálnak hívtak. Foglalkozására nézve ügyvéd volt ez a kedves, jelentéktelen szöke fiú, barátai körében arról nevezetes, hogy kimondhatatlanul tudott lelkesedni a molett, szöke nőkről. A kicsike akit oly szívesen hallandó lett volna átvenni cvikkeres gavallériától, szintén igen jó husban volt: aranyos, gömbölyű kis jószág. Péter a másik fiatalember, végigmustrálta a kis mangalicát.

— Kedves, de nekem az a nyulánk, zöldruhás jobban tetszik.

A nyulánk, zöldruhás éppen előttük táncolt el. Csillogó szemekkel kapaszkodott a táncosába, majd felvetette a jókedvű és az életöröm Szürke, mosolygó szeme mezakadt a fiatalembereken.

— Láttad? Idenézott, — jegyezte meg Pál.

— Ezv órája szemezek vele, — felelt a másik.

— Miért nem kéred fel?

— Nem merem. Kettesben van egy férfivel. Folyton együtt táncolnak.

A nő ismét arra keréngött és egy jelentőségtelles pillantást vetett Péterre. A fiú izgatottan ürülgette a homlokát.

— Angval ez a nő! Angval!

— Kérd már fel!

— Nem merem.

— Szamár! Én felkérném a kis szö-

két, csak egy biztató tekintetet kapnék.

Éppen szünet volt. A zöldruhás hölgy élvezettel keverte a pezsgőt és hosszú kortyokban öntötte fehér fogsora mögé.

— Láttad? Ide koccintott, — figyelmeztette Pál a barátját.

— Nekem mondd? Félórát csinálja a pali háta mögött. Ideális nő!

Az ideális nő újra táncolt. Péter csak nézte nagy vágyakozással. Sohse tapasztalta ezt az érzést: szögvolt odamenni a nőhöz.

— Rettenetes, el fogom szalasztani, — emésztette önmagát.

A zajos teremben a fejetetejére állott minden. Légzömhök és asszonyi kacajok ropogdtek a levegőben, csintalan konfettiszetelek ciklandozták a nők illatos bőrét. Egy tumultusban a nő szembekeverült Péterrel. A fiú felé fordult és kinyitotta a száját:

— Sza-már!

Nem is mondta, nem is sugta, csak a szája mozdulataival jelezte, hogy mit óhajt közölni. Péter még idegesebb lett a boldogságtól.

— Láttad?! — kiáltotta örömmel. Azt mondta, hogy »szamár«. Angval! Látd, ez egy ideális nő! Milven talpraesetten tud viselkedni ilyen kritikus helyzetben!

Már igazította is a nyakkendőjét és a kedves ismeretlen felé tartott.

— Fehér Péter vagyok. Szabad kérem.

A hölgy összeráncolta a szemöldökét.

— Köszönöm, nem táncolok.

Péter visszatántorgott az asztalhoz. Még utolérte a nő lovagiának szemre-hívó hangja:

— Einve! Miért nem táncolt vele egy turt? Rendes embernek látszott. Nem szabad ívet csinálni!

Péter leforrázva ilt az asztalnál.

— Ennek ugyan bedőltem.

A szomszédban a férfi már fizetett, a nő pedig szórakozottan firkált egy ujság margójára. Ott hódáltak el a két jóbarát asztalánál. Elő a férfi, farsangszöke utatszöke a sűrű emberáradatban, utána a nő peckesen, mint egy náva. Mikor Péter elé ért, mereven ránézett a fiatalemberre és kesztyűleg

kezeiből leittett valamit. A fiúnak az arcába tofult a vér. Láta a kis uiságföszlányt himbálózni a levegőben. Villámgyorsan rátepte a lábát, amikor a földre ért. Ugy érezte, hogy órákig tart, míg az elvonuló pár kiilt az ajtón. Dobogó szívvel kapta fel a kis papírost és kapkodva olvasta:

— »88—28 d. e. 10—11 között.«

Ennyi állt rajta, semmi több. Pétert ez is boldoggá tette.

— Ugy-e, mondtam!? — kiáltott fel diadalmasan. — Ez az igazi, ideális asszony...

Rögtön haza is ment lefeküdni, hogy friss legyen a telefonáláshoz. Rettenetes éjszakája volt, azt álmodta, hogy tizenkét óra után ébredt fel és elkéste a telefonálást. Kétszer is megnézte az ébresztőórát, hogy jól működik-e és külön kiírta a szobalálynak, hogy keltsen fel. Azonkívül el se aludt reggelig. Pont tizkor ünnepelesen felvette a kagylót.

— 88—28.

— 88—28?

— Igen.

— Kezét csókolom. Én vagyok.

— Látia, ez szép magától...

Három nap múlva Péter beírta az asszony nevét és a pontos dátumot egy kis noteszbe. Péter ebbe a noteszbe gyűjtötte az emlékeit. Voltak nők, akiknek csak a statisztika kedvéért udvarolt.

Ezután mint hivatalos barátját vette magával mindenhol. Pál volt egyetlen kísérőjük, akire Péter egyáltalán nem volt féltékeny. Tudta, hogy az ő jelésének vékony a nő. Különbben sokszor beszélgettek egymással, között a Cécáról, lev hívták öngyűságot. Ilvenker Péter elragadtatva mondta:

— Azzal hódított meg, hogy milven eneidig volt azon az estén amikor megismertem. Ezzel imponált nekem. Nem sok asszony tudta volna utánacsínálni!

— Ez az igazi ideális nő látd, ezért becsülöm, kérek, hogy olyan fölényesen tudott viselkedni. Emlékszel a pillantásaira? A »szamár«? A egészen visszatartó mosolyára, a cédulára?

Pál emlékezett mindezekre a dolgok-

ra és mint jó barát, szívesen is lelkesedett. Ezen az estén hármásban színházba mentek. Utána abban a mulatóban folttatták az estét, ahol Cica és Péter összeismerkedtek. A harmadik pohár pezsgő után vigan táncoltak. Péter különösen vidám volt.

— Bőitben nem szabad ilven jókedvűnek lenni, — intette Péter nevetve.

Peréről-percre emelkedettebb lett a hangulat. Cica egyre ivott és egyre nyiltabban viszonozta egy monoklis fiatalember epedő pillantásait.

— Milven aranyos — konstátálta Péter —, még a szomszéd asztaltól is bámulják.

Még pedig nagyon bámulták. A monoklisnak táva maradt a szája a hódolattól, de nem mert moccani. Pedig Cica nagyon csalogatta a többször méltatott zöld szemével. Egyszer aztán, mikor Péter karjai között arra táncolt, hangtalanul odaszólt az ismeretlen tisztelőnek:

— Sza-már!

Péter észrevette. Nagvot kacagott.

— Ha láttad volna, hogy megleckézettette — mesélte lelkesen Pálnak —, azt mondta neki, hogy »szamár«!

A monoklis nem vehette szigoruan a leckét, mert két perc múlva az asztalnál termett. Milven meghalt.

— Szabad?

— Nem táncolok! — felelt Cica csipősen és csufondárosan lebigyesztette az ajkát.

Péter tombolt a nevetéstől.

— Angval! Angval!

Kárörömmel tette hozzá:

— Ugy kell az ilven maionnak!

Cica ceruzát kért.

— Parancsoljon drágám, — nyugtatta a fiú szökeféltetésen.

Nem volt nehéz kitalálni, hogy mit akart írni a ceruzával. Péter ki is találta.

— Talán szerelmes levelet ír a monoklisnak? — kérdezte évtőlve és iót nevetett a viccen. Aztán a picit becsipett ember bizalmasodásával megveregette Cicát:

— Látd, Pálkám — mondta önteltelen —, az ideális asszony

KISEBBSÉGI ÉLET

A bányászati sváb néppártot — mint a román lapokban olvassuk — sikerült végre a román kormány pártjának Bratianu támogatására megnyerni. A meggyezés, amely nagy feltűnést keltett román politikai körökben, már a múlt héten létrejött a svábok vezetői és a liberális-párt között, amely a kormánytámogatás fejében előnyös kedvezményeket tett a bányászati sváboknak. A bukaresti Cuvantul című lap az érdekes politikai fuzó kullszatitkairól a következőket írja: A közoktatásügyi minisztérium alapjaiból szép összeg van biztosítva a német felekezeti jellegű és egyéb iskolák tanszemélyzetének biztosítására. Ezeknek az összegeknek felhasználását a közoktatásügyi miniszter nem helyi szerveknek jelentése alapján végzezte, hanem azt a romániai németek közös népszervezetére bízta. A svábok ebből az összegből kevesebbet kaptak, mint amennyit számuk arányában megillette volna őket. A szászok és a bányászati svábok között emiatt rendkívül feszült lett a viszony, úgy hogy minden pillanatban teljes szaktársa lehetett gondolni. Mikor Angheliescu tudomást szerzett a svábok elégedetlenségéről, a segélyek szétosztásának aránytalanságát még fokozta, azt remélvén, hogy a sváb községeket ezer az uton a liberális politika karjaiba fogja hajtani. Az ügyes taktika bevált: a sváb néppárt vezetői hosszas ingadozás után beléptek a liberális klubba és aláírták azt a meggyezést, amely Bratianu támogatására kötelezi őket.

A kolozsvári kisebbségi újságírók február 20-án, 21-én és 22-én vitát rendeztek az erdélyi magyar irodalom fontos kérdéseiről. A kitűzött vitakérdéseket a vitarendező bizottság által felkért előadók fogják exponálni, akként, hogy a bizottság minden egyes kérdés ismertetésére egy konzervatív és egy radikális tartott írt kér fel. Az előadók után két-két felkért vitázó szól a kérdéshez, majd pedig szabad vita következik. A kitűzött kérdések a következők: 1. Milyen szerepe van a világnézeti ellentétnek az erdélyi magyar irodalom mai harcaiban? 2. Az Ady-kérdés és a mai erdélyi magyar irodalom. 3. Szüksége van-e az erdélyi irodalomnak bátorító elnézésre, vagy megérezték már a szigorúan tárgyilagos kritikára? 4. Kívánatos-e, hogy írók egyben kritikusok is legyenek? Szükséges volna-e elősegíteni az írók és esztéták differenciálódását? Megengedhető-e a nyilvános vita író és kritikus között? Hol van az a határ író és műve között, melyet a kritikusnak nem szabad túllépnie? 5. A két első vitatest eredményei alapján kínálkozik-e olyan lehetőség, hogy az ellentétes felfogások között valamely alkotó együttműködés jöjjön létre? Lehetséges-e az ellentéteket tisztán esztétikai tőrre lokalizálni? 6. Milyen társadalmi mozgalmak vagy intézmények tehetnek az irodalmat az erdélyi társadalmi élet szerves, irányító tényezőjévé?

A máramarosi rendőrség ötven magyar repatriáltat, akik időközben elhelyezkedést találva Máramarosszigeten maradtak, a napokban kiutasított Románia területéről. A kiutasító végzés szerint huszonnégy órán belül át kell lépniük a román határra. Az érdekeltek táviratilag fordultak a belügyminisztériumhoz, hogy a rendőrség végzését legalább ideiglenesen függeszse fel.

Az erdélyi közhivatalnokokat a kormány még mindig zaklatja az államvizsgákkal. A napokban kiutasított Románia területéről az állatorvosokat rendelték vizsgára Temesvárra, ahol állategészségügyi kerületi igazgatóság helyiségében állottak a szakminisztérium által összeállított bizottság elé. A vizsgára tízenkét kisebbségi állatorvos jelentkezett a magyar területéről, akik

a Radotti jelentés szerint — a nyelvvizsgálatot megfelelő eredménnyel letették. — Angheliescu közoktatásügyi miniszter a nagyszebeni Ispektorátus utján a napokban közölte a székelyudvarhelyi két magyar középiskola igazgatóságával a Nagyszebenben augusztus

folyamán megtartott vizsgálatok eredményét. Az értesítés szerint a vizsgára állott református kollégiumi tanárok közül ötnök, a katolikus főgimnázium tanárai közül kettőnek sikerült a vizsgát letenni. A többieket a miniszter ismételt vizsgálatra utasította.

Megkezdődött a döntő harc Herriot és Poincaré között

Megkezdődött a költségvetési vita a francia kamarában

Párisból jelentik: A kamara szombaton délután megkezdte a költségvetés vitáját, amelyet a jobboldal általános ostromra készült felhasználni a Herriot-kormány ellen. A döntő harcot a nacionalista sajtó már bejelentette, amely kíméletlenül, a demagógia minden eszközeinek felhasználásával támadja a kormányt. A nagyipar egyik legtekintélyesebb zsurnalisztája, Rodier a Figaróban azt írja, hogy a költségvetés nem egyéb szakácsnészámolás. Mint a szakácsné, úgy a kormány is csak költi a pénzt, anélkül, hogy tudná, miből teremse elő. A kormány álláspontját Henry de Jouvenel fejt ki a Matin vezércikkében. Rámutat arra, hogy Franciaországban legsürgősebben rendet kell teremteni a valutapolitika terein, követni kell Svédországot, Csehszlovákiát, Németországot, Ausztriát és Lengyelországot példájút. Ezek az ál-

lamok vagy visszatértek, mint Németország és Lengyelország, az aranyvalutára, vagy pedig pénzüket pillanatnyi árfolyamán úgy reformálták, hogy az aranyértékű dollárhoz való szilárd viszonylatba hozták.

Jouvenel azt írja, hogy a nagy nemzet kérdések megoldásához szükség volna a politikai harcok felfüggesztésére. Ezeket el lehet halasztani, míg a fontos pénzügyi és gazdasági problémák megoldása nem szenvedhet halasztást az ország súlyos kára nélkül. Rámutat arra, hogy a külkereskedelmi mérleg egyre javul és az államháztartás egyensúlya csaknem helyreállt. Itt volna tehát az ideje a valutareformnak. Stabil valuta, kiegyensúlyozott államháztartás és javuló külkereskedelem mellett azután mindenki kedve szerint politizálhatna.

Pribicevics a magyar osztályok megszüntetéséről

Egyelőre csak az adatokat kéri be — Nyilatkozott a magyar-ságnak a választások alatt tanúsított magatartásáról is

A közoktatásügyi miniszter nyilatkozata a Bácsmegyei Naplónak

A közoktatásügyi minisztérium — mint már jelentettük — pénteken rendeletet adott ki, amellyel a német középiskolákat bezáratta s ezzel egyidejűleg olyan hírek is terjedtek el, hogy sor kerül a magyar középiskolák bezárára is. A Bácsmegyei Napló beográdi munkatársa e hírek miatt szombaton felkereste Pribicevics Szvetozár közoktatásügyi minisztert, aki munkatársunkat miniszteri dolgozószobájában fogadta. Eppen akkor távoztak a minisztertől Schumacher Sámuel és dr. Neuner Vilmos németpárti képviselők, akik a német iskolák érdekében intervenáltak.

Pribicevics Szvetozár készséggel felelt munkatársunk minden kérdésére s kijelentette, hogy valóban elrendelte a panaszvöl és novisadi alsófokú gimnázium párhuzamos német osztályainak bezárását — itt ugyanis csak a négy alsó osztály működött —, valamint a verbasi és vrsaci gimnázium négy felső osztályának bezárását.

Arra a kérdésre, hogy miért volt szükség erre az intézkedésre, a közoktatásügyi miniszter a következőket mondta:

— A külügyminisztérium utján adatokat kaptam az Ausztriában élő szláv kisebbség iskolai helyzetéről, amiből megállapítottam, hogy az ausztriai szlávoknak egyáltalán nincs önálló iskolájuk. Ezért kellett ehhez a rendszabályhoz nyulnunk. Egyébként is a most megszüntetett német osztályokban nem volt meg a törvényben előírt minimális létszám, a felső osztályokban ez a létszám harmadik tanulóban van megállapítva és ez a létszám nem volt meg sehol.

Megkérdezte ezután munkatársunk, igaz-e az, hogy a magyar középiskolák bezárára is hamarosan

sor kerül, amire Pribicevics a következőket válaszolta:

— A külügyminisztériumtól adatokat kértem arra nézve, hogy a Magyarországon élő szláv kisebbség milyen iskolákkal rendelkezik. Igaz ugyan, hogy kevés szláv él Magyarországon, de mégis tisztában kell lennünk, hogy milyen iskolaiügyi helyzetük. Egyuttal bekértem az adatokat a középiskolák párhuzamos magyar osztályainak létszámáról és a tanárok létszámáról is, hogy pontos képet legyek a magyar középiskolai oktatásról.

— Mi a véleménye miniszter urnak a magyarságnak a választások alatt tanúsított magatartásáról? — kérdezte ezután munkatársunk.

— Még nincsenek teljes egészében előtünk a választási adatok — válaszolta Pribicevics Szvetozár.

Megjegyeztük erre, hogy a választások eredményéből világosan megállapítható, hogy a magyarság nagy része a kormánypártok listáira adta le szavazatát.

— Nekem is ez a benyomásom — mondotta Pribicevics közoktatásügyi miniszter — és csak helyesebb tudom a magyarság ilyen magatartását. Egészen nyugodtak lehetnek a magyarok, az ilyen magatartás sokkal többet fog használni nekik, mintha ők is olyan illojdis politikát folytattak, mint a németek.

— Majd meglátjuk az iskolák kérdésének az intézésénél... — jegyezte meg erre munkatársunk, amire Pribicevics csak egy mosolygással felelt.

Ezután rövid fesztelen beszélgetés indult meg a közoktatásügyi miniszter és munkatársunk között, amelynek során Pribicevics különösen a magyar párt választási eredményeiről érdeklődött.

Az állam és egyház

szétválasztása Csehszlovákiában

Elnapolták a prágai nemzetgyűlést

Prágából jelentik: A csehszlovák parlament bizonytalan időre elnapolta magát. A parlamenti szünet oka az, hogy a koalíciós pártok kebelében egyenetlenségek uralkodnak, főleg egyházpolitikai kérdésekben. A szociáldemokraták ki akarják mondani az egyház és állam szétválasztását, viszont, ha a kormány ebbe belemegegy, akkor a klerikálisokkal tűz össze, úgyhogy most kisebbségi kormány lehetőségéről beszélnek már, amelynek Stribrny miniszterelnökhelyettes már régen erős szószóója.

Hogy a koalíciós pártokat szívalásra bírják, a német szociáldemokraták tegnap sürgős interpellációt terjesztettek be az egyház és állam szétválasztásának kérdésében. A Petka és a koalíció tízes bizottsága ebben a kérdésben ülést tartott, de megállapodásra nem jutottak. A döntést két hétre kitolták. Ennek a döntésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak azért, mert ettől függ a koalíció fenntartása.

Zimmerman főbiztos

meg akarta buktatni Ramek kancellárt

A Neues Wiener Journal leleplezése

Bécsből jelentik: A Neues Wiener Journal szombati számában cikket közölt, amelyben már előre bejelentette, hogy a cikkben foglalt állításokat minden esetleges cáfolattal szemben is fentartja.

A cikk arról szól, hogy dr. Zimmermann osztrák népszövetségi főbiztos illetéktelenül beavatkozott Ausztria belügyeibe. Dr. Zimmermann főbiztos a hivatalban levő kormány háttérőtt tárgyalta dr. Gürtler volt pénzügyminiszterrel, állítólag a Népszövetségi Tanács kívánságára. A tárgyalások anyaga az volt, hogy Gürtler létesítsen koalíciót a keresztényszocialistákból és a szociáldemokratákból és vegye át a kancellári állást. Ez a tárgyalás a genfi ut előtt néhány nappal történt, amikor dr. Zimmermann meglátogatta dr. Ahner pénzügyminisztert. Miközben beszélgettek, jelentkezett dr. Gürtler is látogatónak és Ahner, Zimmermann ajánlására, azonnal fogadta Gürtlert. Közben az történt, hogy Ahner kénytelen volt a teremből távozni és ekkor Zimmermann és Gürtler négy szemközt tárgyaltak és Zimmermann itt adta elő Gürtlernek az egész tervet.

Politikai gyilkosság Szófiában

Agyonlőtték Milev dr. kormány-párti macedón képviselőt

Szófiából jelentik: Pénteken este 8 órakor Szófiában a nyílt utcán három fiatal ember agyonlőtte dr. Milev Nikola egyetemi tanár, kormány-párti képviselőt, a »Slovo« című demokráta-párti félhivatalos lap főszerkesztőjét. A tettesek — akiknek kilétét nem sikerült megállapítani — a gyilkosság után elmenekültek.

Milev Nikola dr., aki negyven éves múlt, a most Délszerbiához tartozó területen született. Szellemi vezetője volt az autonóm macedón szervezetnek és hosszú ideig, különösen a világháború alatt ő irányította a Protogerov és Alexandrov Todor által vezetett mozgalmat. Milevnek állítólag nagy befolyása volt a Cankov kormány működésére, nagy szerepe volt a Sztambulij-szki elleni ellenforradalomban és állítólag része volt a Dimitrov Alexa, a Sztambulij-szki-kormány belügyminisztere ellen 1922 októberében elkövetett merényletben is. A szófiai egyetemen a történelmet tanította.

A subotikai dobrovoljácok zászlószentelési ünnepélye

Hadzics Steván tábornok, a király első hadseregéde Suboticára érkezett

A subotikai dobrovoljác-egyesület vasárnap tartja zászlószentelési ünnepélyét. **Hadzics Steván** tábornok, a király első hadseregéde, aki a zászló-keresztapjai tisztséget fogja betölteni, szombaton a délutáni beográdi gyorsvonattal érkezett meg Suboticára. A pályaudvaron ünnepélyes fogadtatásban volt része. A perronon megjelentek **Gyorgyevics Dragoszláv** főispán, **Malagurszki Albe** polgármester, **Obradovics Dragoszláv** főkapitány és több magasrangú katonatiszt.

A zászlószentelési ünnepély vasárnap reggel kilenc órakor veszi kezdetét. Ekkor jönnek össze a Lifka-bioszkóp előtt az ünnepi felvonulásban résztvevő egyesületek és pedig a zászlószentelő subotikai dobrovoljác-egyesület, a tartalékos tisztek egyesülete, a Szokol, a Szrnao és Orjuna egyesületek és a vidéki dobrovoljác egyesületek zászlóikkal. Mindezek az egyesületek egy katonai diszszázzal és katonazenével indulnak el.

A Kralj Alexandra uccai Manojlović-palotában várja a menetet **Hadzics Steván** tábornok, a polgári és katonai hatóságok vezetőivel, akik itt a menet élére állva, a Kralj Alexandra ucca és Knez Mihajlova uccán át a görög keleti szerb templomba vonulnak.

A dobrovoljác-egyesület új, díszes zászlóját a szerb templom udvarán fogják beszentelni. A szentelési szertartást **Jankulovics** sombori görög keleti esperes fogja végezni, **Ludaics Iszó** görög keleti plébános és **Protics Márkó** görög keleti lelkész asszisztálásával.

A beszentelés után a menet a városháza elé vonul, ahol délelőtt 11 és fél 12 óra között diszgyűlést tartanak. A diszgyűlésen **Hadzics** tábornok a király képviseletében és **Svabics** ezredes a hadügyminiszter nevében fognak felszólalni.

Déli fél 2 órakor Subotica város és a dobrovoljác-egyesület díszbédét adnak a Lloyd termeiben **Hadzics** tábornok tiszteletére. Este 8 órakor hangverseny lesz a városi színházban, utána bál a Bárány-szálló termeiben. **Hadzics** tábornok éjjel utazik vissza Beogradba.

A budapesti Opera válsága

Wlassics főigazgató lemondott állásáról

Budapestről jelentik: Az Operaház zenekarának sztrájkja és a színház bezárása miatt **bárvó Wlassics Gyula főigazgató szombaton lemondott állásáról**. Lemondólevelében kifejti, hogy az Operaház korlátozott anyagi viszonyai miatt lehetetlen a zenészekkel való konfliktust békésen megoldani és **nem lát lehetőséget arra, hogy az Operaház újból megnyitható lenne**. Gróf **Klebsberg** Kunó közoktatásügyi miniszter az állami színházak volt intendánsát, gróf **Bánffy Miklóst** kérte fel, hogy vállalja az Operaház főigazgatói állását. Bánffy azonban erre nem volt hajlandó. Klebsberg most azon fáradozik, hogy **Wlassics**-ot maradásra bírja.

Az Operaház válságáról egyébként **Klebsberg** kultuszminiszter nyilatkozott a szombati esti lapoknak és többek közt a következőket mondotta:

— A bajnak az az okozója, hogy az Operaházban szükséges lépítés nem történt meg olyan mértékben, mint ahogyan szükséges lett volna. A cél az volt, hogy kevés előadást rendezzünk a legjobb erővel. Az Operaház kérdése nemcsak művészi, hanem kereskedelmi probléma is. A zenészek fizetése megfelel a miniszteri tanácsosi rangban lévő állami tisztviselők fizetésének és ha most a zenekar tagjainak fizetését emeljük, ezzel egyidejűleg emelni

kellene a művész-személyzet fizetését is, ami évi 5—600.000 aranykorona kiadás-többletet jelentene.

A jelek szerint az **Operaház újból megnyitása egyelőre lehetetlen**. Ebben az esetben a vis maiorra való tekintettel **felbontják az Operaház művészeinek szerződését is** és mintegy ötszáz ember marad kenyér nélkül.

Anglia és az Unió harca Délamerikáért

Az angol munkáspárt nem szavazza meg a walesi herceg délamerikai utazásának költségeit

Londonból jelentik: Az első házbán megindult a vita a walesi herceg délamerikai utazásának fedezésére eldöntendő pót-hitelről. A munkáspárt több tagja a vita során kijelentette, hogy a szükséges takarékosággal ellenkezik, sőt **hallatlan dolog, hogy a parlament pénzt akar adni azért, hogy a trónörökös, mint kereskedelmi utazó, beutazza a világot**.

A walesi herceg Argentina, Chile és Uruguay meghívására akar Dél-Amerikába utazni, mert ezek az országok **fel akarják desztálni a háboru alatt megszakadt gazdasági kapcsolatokat Angliával**. A háboru előtt az angol tőke és az angol állam igen nagy mértékben volt érdekelve a délamerikai kereskedelmi, ipari- és bank-

kül. Ugyancsak fel kell bontani a külföldi művészekkel, ezek között **Tita Ruffóval**, **Mascagnival** és másokkal vendégszereplés céljából kötött szerződéseket is, ami bizonyosan bonyodalmakra fog vezetni, mert a külföldi művészek előrelátólag nagy összegeket fognak követelni.

vállalatokban, de a háboru alatt Anglia kénytelen volt részvényállományának legnagyobb részét az Egyesült Államoknak átengedni, mert csak így tudta megfizetni az amerikai hadiszállítókat. Ilyen módon a **délamerikai vállalatok ellenőrzése átment az Egyesült-Államok kezébe**. A délamerikai vállalatok azonban nagyon panaszkodnak az Egyesült-Államok részéről tapasztalt bánásmód miatt, mert **Newyorkban még a legjobb vállalatok is csak hihetetlen uszorakamatok ellenében tudnak pénzt kapni az őket „patronizáló” bankoktól**. Ezért Angliához fordultak a régi kapcsolatok helyreállítása végett. Ez a célja a walesi herceg délamerikai utazásának.

A Jugoszláv Ujságíró Egyesület a sajtószabadságért

Memorandumban tiltakozik a lapelkobzások és betiltások ellen

Beogradból jelentik: A Jugoszláv Ujságíró Egyesület központi vezetősége három napos tanácskozás után memorandumba foglalta a sajtó sérelmeit és azt vasárnap délelőtt nyújtja át a belügyminiszternek.

A memorandum rámutat arra, hogy a különböző helyi hatóságok, különösen Horvátországban, Dalmáciában és Boszniában olyan intézkedéseket foganatosítanak a lapokkal szemben, amelyek a törvénybe és az alkotmányba ütköznek, s lehetetlenné teszik azt, hogy a sajtó szabadon gyakorolhassa hivatását. Az ujságíró egyesület arra kéri a kormányt, teremtse rendet abban az irányban, hogy a helyi hatóságok legalább is egyöntetűen járjanak el sajtóügyekben. A mai helyzet ugyanis az, hogy ezekben a kérdésekben a legnagyobb következetlenséggel kezelik a lapokat. A zagrebi hatóságok olyan cikkek miatt koboznak el lapokat, amelyek a beogradi sajtóban akadály nélkül megjelentek. Egyes rendőri hatóságok, ha a bíróság nem hagyja jóvá valamely lap elkobzását, nem respektálják a bírói döntést. Megtörtént, hogy olyan lapoktól is megvonták a kolportázs-jogot, amelyeknek egyetlen számát sem kobozták el előzetesen. Akadtak hatóságok, amelyek véglegesen betiltottak egyes lapokat, holott erre nem volt joguk, hiszen az alkotmány szerint preventív intézkedést nem lehet foganatosítani sajtótermékek ellen, hanem csak megjelent közlemények alapján szabad a lapok ellen eljárni. Tiltakozik a memorandum az ellen is, hogy sajtóvétség miatt letartóztatott ujságírókat egyes rendőri hatóságok törvény ellenére nem adnak át az ügyészségnek és utalják **Rajics Vljakó** spliti lapszerkesztőjére, aki több mint egy hónapja ül letartóztatásban és még csak ki sem hallgatták.

Az ujságíró egyesület azt kéri a

belügyminisztertől, hogy részletes utasításban közölje közegeivel, mire terjed ki sajtóügyekben a hatáskörük. Tiltakozik a memorandum a zagrebi ujságíró-szekció február 2-iki közgyűlésének betiltása miatt, azonkívül a letartóztatott ujságírók ügyének sürgős elintézését kívánja. **Kovačics Kresimir**, a Jugoszláv Ujságíró Egyesület elnöke a következőket mondta az ujságíró egyesület akciójáról:

— Az ujságíró egyesület a **sajtószabadság megvédését legfontosabb feladatának tekinti**. A jelenlegi helyzetben az ujságírók számára gyakorlatilag az a legfontosabb, hogy a hatóságok betartsák azokat a garanciákat, amelyeket az alkotmány és a sajtótörvények a sajtószabadság tekintetében nyújtanak. A sajtó üldözésének mai módja **nem lehet érdeke egyetlen politikai pártnak sem**, különösen pedig nem lehet érdeke az, hogy teljesen avatatlan rendőrök közegében belátására bízzák a sajtódeliktumok megítélését. A törvény szigorúan előírja, hogy pontosan előírt esetekben mikor lehet egy lapot elkobozni a hatóságoknak és hogy az elkobzásról a bíróság huszonnégy óra belül köteles dönteni. Ma az történik, hogy a végrehajtó hatóságok nem tartják tiszteletben a törvényeket és kisajátítják a bíróságok hatáskörét. Bármilyen reakciós sajtórendszernél is vannak bizonyos előírások, hogy az **ujságírók mit szabad és mit nem szabad**. Remélem, hogy a sajtószabadság megvédésére irányuló akcióban nem csupán az ujságírók vesznek részt, de részt vesz benne az egész nép, mert a **sajtószabadság nemcsak az ujságírók javát szolgálja, hanem az egész országot, melynek egyik legfeltettebb demokratikus értéke**. Nem kell talán külön hangsúlyoznom, hogy a **kisebbségi sajtó szabadságáért is mindent megtesz az ujságíró egyesület**, amely bizik abban, hogy a **mozgalomnak meg lesz a kívánt eredménye**.

A párdányi lázadás halottja

Felakasztotta magát egy gyanúsított

Beeskerekről jelentik: A párdányi ügyben megindított vizsgálat még mindig nem fejeződött be. A vizsgálóbíró még nem jár Párdányon és ezideig csak **Serb István** módosi főszolgabíró végzett kihallgatásokat. Hír szerint minden egyes embert ki fognak hallgatni, akik részt vettek a demonstrációban és így mintegy háromszázan vannak, akiknek vallomásáról jegyzőkönyvet vesznek fel. A letartóztatottak számát a nyomozó hatóságok nem közölték a nyilvánossággal.

A nyomozás eddigi megállapításai a német polgárokra terhelők. A nyomozó hatóságok szerint ugyanis csak a németek használtak fegyvert és a korcsmai verekedést is a németek provokálták, akik a korcsma ablakain keresztül köveket dobáltak a benttartózkodókra.

Péntekig a csendőrségen kívül egy szakasz katonaság is Párdányon tartózkodott a rend fenntartása érdekében. A községben a hangulat azonban teljesen lecsendesedett, úgy, hogy a katonaság szükségtelenné vált és pénteken már vissza is rendelték.

A párdányi lázadásnak még ma is vannak áldozatai. Szombaton reggel negyed négy órakor házában padlásán felakasztotta magát **Kerpner Péter** földműves, aki szintén részt vett a demonstrációban és emiatt a nyomozás folyamán le is tartóztatták. Csütörtökön engedték szabadon, de azóta buskomor volt és idegrohamok lepték meg. A másik áldozat egy **Szinkner** nevű földműves, aki az izgalom hatása alatt megőrült, úgy, hogy a módosi örültek házába kellett szállítani. **Szinkner** már régebben is beteges volt — terheit családból származik — baját azonban az utóbbi napok izgalmai elősegítették.

A halál kocsisát letartóztatták

A rejtélyes bejai holttest nem került elő

Bajáról jelentik: A bajai országon — mint a **Bácsmegyei Napló** megírta — **Gál Ferenc** földbirtokos fekete lepellel letakart kosárban megcsontított hullát talált. Értesítette a hatóságokat, de mire a rendőri és csendőri bizottság a helyszínére kiment, már csak véres nyomokat láttak, a kosár eltűnt. Akadtak azonban tanúk, akik elmondották, hogy egy kétfogatu kocsi vette fel a hullás kosarat és elhajtott Érsekcsanak irányában. A rendőrség és a csendőrség együttesen indított erélyes nyomozást, járőrök mentek ki a környékre, hogy mindenekelőtt a hullát megtalálják, melyet a nyomozó közegek felfedése szerint a kétfogatu kocsi tulajdonosa elrejtett valahol. Különösen a közeli nadasokban kutatnak, de még nem akadtak rá a holttestre.

A másik irányban eredményesebb volt a nyomozás. A szombati helyi vásárrban ugyanis ráismertek arra a kocsihoz, amely a hullát az országról elszállította és a kocsi tulajdonosát, egy cigányt a csendőrség őrizetbe is vették. Ezt az embert, aki nek a nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem hozzák nyilvánosságra azzal gyanúsítják, hogy bizonyára nem emberiségéből távolította el az országot közepéről a holttestet, hanem nyilván erősebb szerepe lehet a bűnügyben és elővigyázatosságból tüntette el a holttestet.

TINTA

●●●

Az emberiség öngyilkossága

Gugliemo Ferrero a jövődö vegytani háborújáról Irván ismerteti azt a röpiratot, melyet a mérgezőgázokról a berne-i egyetemi élettani-vegytani laboratóriumának vezetője, Gertrud Wober adott ki: «A mi kifinomult, művelt komunk — írja — láthatja majd, hogy oly nagy városban, mint Páris, pár perc alatt minden élet megsemmisül a repülőgépről ledobott egy lucatnyi jókora bombától, melyet a hólyaghuzó Lewisite, a háborús vegyészlet legújabb találmánya tölt meg. Még pincék sem nyújtanak ellene védelmet, mert ez az ördögös gáz nehézségek, a föld szintjén tereng, behatol mélyedésekbe, leszüremkedik földalatti üregekbe, még a növényi életet is elpusztítja s megmérgezi a kuktákat.

A feles olasz történetíró később azt mutatja ki történelmi példákkal, hogy az emberek legajább a multban fékezni igyekeztek ösztöneiket, zabolát vetettek gyilkos hüllamakra, olykor sikerült is mértéket tartaniok s abban bizakodni, hogy a józan ész a jövőben sem hagyja el őket. En nem tudom öt ezen a téren követni. Elsősorban a világháboruban mást tapasztaltunk. Könnyű volt a középkori lánzsásokat meg a kovapuskás vitézeket visszatartani ideig-óráig, az emberiség nevében, mint hogy akkor egy-két napi fegyverszünet, vagy a sebesültek iránti kímélet nem befolyásolta a végső győzelmet. Most azonban egészen más jelenséggel vagyunk szemközt. Soha mióta áll a világ, soha mióta ember mozog a föld hátán, nem rendelkeztek ily tökéletesen milliók tömegek ölete-halála fölött és semmi kétség, hogy csak ez dönti el a jövődö háborúját, mellette az ágyutüzek meg a géppuskaharcok pusztán afféle idilli eset-paték lesznek.

Megállapodom tehát ennél a pontnál, borzadozva. A hiradás igaz voltában nincs okom kételkedni, hiszen tudós írta, mint tény, érdek nélkül. Páris pár perc alatt temetővé lehet tenni, egyetlen embernek, ki a repülőgépről lehajlt tizenkét bombát. Berlin, Londont, Budapestet szintén. Hol ennek a határa? Az, aki elképzelni a pusztulás e tivornyáját, az ösztönösen kivézetó utakra gondol. Azzal áltatja magát, hogy ép a rombolás e tulsága semmisíti meg a rombolást, hogy a halál megdöglik majd a haláltól. De nem ezt prédikálták-e a világháború előtt és alatt is? Sajnos, azt kellett látnunk, hogy milliók haltak meg, anélkül, hogy vége szakadt volna minden grász és szörnyűség ellenére tartott mindaddig, míg az egyik nyerserő le nem gyürte a másikat. Euféhogva ha a leendő háboruban egyik megöl majd hárommillió anyát és kisgyermeket, a másik megöl majd ötmillió anyát és kisgyermeket s öv lesz a «pálma». Kíméletet, vagy irgalmat várnak akármelyik féltől, annyit, mint a gyilkosnak azt a tanácsot adni, hogy áldozatát lehetőleg szelíden darabolja föl. Aki háborút vállal, az cleve lemond arról az erkölcsről, melyet a béke teremtett meg s a vetélkedő erők kaoszában új erkölcsöt teremt. Reménykedünk talán egy profétában is, ki öntudatra ráz bennünket, hogy lángszben, ki megérteti velünk, hogy botorság lenne állni ilyen vladalt. De nincs a világnak olyan profétája, olyan lángszbe, ki meg tudná valakivel érteni, hogy ellenszólalítás nélkül adja oda mindenét az ellenségnek, mely ezt tőle követeli, minden ingóságát, minden ingatlanát, minden gyermekét is, hogy azok a bányákban holtuk napjukig dolgozzanak, mert akkor a biztos megsemmisülés helyett az illető inkább a másik megsemmisülést, a harcot akarja s nincs a világnak olyan profétája, olyan lángszbe, ki az ereje, fölénye tudatában puffadozó ellenséget rábeszélhet, hogy ettől a szegény embertől ne követelje mindenét, minden ingóságát, minden ingatlanát, minden gyermekét is, kik a bányákban napra robotolnak neki, mert ezzel az

ellenség lemondana a hatalom elvéről. Korlátoltság politikai fordulatban linnl, akár egy erős szélsőjobboldali, akár egy erős szélsőbaloldali uralomban, vagy a kettő közötti mérsékelt irányban. Minden párt csak addig békeszerető, míg fékező ellenzék hatalomra nem jut. A bolsevizmus, mely kortesiogásként a békét hirdette, első tetteül háborút indított, amin csak az ostobák hitközték meg. Nem marad más hátra, mint az erők mérkőzése, a háború. Hogy mit eredményez ez, azt egy-

előre sejteti sem lehet. Annyi bizonyos, hogy ebben a pillanatban az egész emberiség, a lenni vagy nem lenni kérdése előtt áll, hogy válasszon a kettő között. En pedig, ki a történetből azt tanultam, hogy az ember kis ügyeiben rendkívül okos, megfontolt, de döntő tetteiben sohasem észszerű, hanem a legnagyobb mértékben észszerűtlen lény, föltétlenül azt hiszem, hogy ezuttal is a gyilkosságot, illetve az öngyilkosságot választja.

Kosztolányi Dezső

Ki kap kegyelmet?

Polónyi Dezső nem, a vasmegeyi lisztpanamisták igen

Budapestről jelentik: A kormányzó kabinetiroda két kegyelmi kérvény ügyében közölte a kormányzó leiratát az ügyességgel.

Az egyik kegyelmi kérvényt a budapesti ügyvédi kamara nyújtotta be Polónyi Dezső dr. érdekében. Polónyit annakidején három hónapi fogházra ítélték jogerősen, mert egy nyilatkozatában azt állította, hogy Miskolc Ágoston ügyész — aki a Szász Zoltán-pör tárgyalásán felolvasta a telefon-cenzura jelentését egy kihallgatott beszélgetésről — a telefonitok megsértésével bünteslekményt követelt el. A kormányzó az ügyvédi kamara kérvényét elutasította.

A másik kegyelmi kérvényt a vasmegeyi lisztpanama elíteltjei terjesztették be a kormányzóhoz. A

lisztpanama ügyében annak idején Zámbo Győzöt, aki 1924 őszén a szombathelyi fogházban meghalt, három évi fegyházra, Tóth Károlyt két hónapi börtönre, Frühwirth Gyulát tulajdon elleni kihágásért tizennégy napi, Eberhardt Jánost és Horváth Miklóst hét-hét napi elzárásra ítélte a kuria. A kurlai ítélet után Tóth Károly újrafelvételt kért, ami most van tárgyalás alatt. A tulajdon elleni kihágás miatt elítelt Eberhardt János, Frühwirth Gyula és Horváth Miklós pedig kegyelmi kérvényt nyújtott be az elzárás büntetésnek pénzbüntetésre való átváltoztatása céljából. A kormányzó helyt adott a kérelemnek és felhatalmazta a szombathelyi törvényszéket a megfelelő pénzbüntetés kiszabására.

A Narodna Banka maximálni akarja a bankok kamatlábát

A kereskedelem és ipar újabb hitelekért kap — A kisiparnak már folyósították a hitelt

A vajdasági kereskedők és iparosok évek óta panaszzólják, hogy a Narodna Banka nincs ügyelemmel a kereskedelem és ipar jogos hitelgényeire, azokat nem elégíti ki és így a kereskedők és iparosok kénytelenek a Narodna Banka hat százalékos kamatlába helyett a bankoknak 25—30 százalékos kamatot fizetni.

Ebben a mostoha bánásmódban részesülnek a noviszadi kereskedők és iparosok, akik most amiatt szenvednek hátrányt, mert 1919—20—21-ben a konjunktúra és infláció idejében nem voltak a Narodna Banka hitelére ráutalva. Ezekben az években amnyi pénz volt forgalomban, a konjunktúra olyan kedvező volt, hogy a noviszadi kereskedelem és ipar hitelt egyáltalán nem vett igénybe, mindent készpénzzel fizetett. Amikor azután a pénzkrisis kezdetét vette, a pénzügyminiszteri székben már dr. Stojadinovic ült, aki a defláció híve és így a jegybank is korlátozta, sőt redukálta kihitelezéseit és új hitelek egyáltalán nem engedélyezett. A kereskedelem és ipar pedig most, hogy a hiteltelre rá volna utalva, két év óta hűd fordul a Narodna Bankához.

A noviszadi hitellező-védogyot péntek esti ülésén újra kifakadt ez a fájdalom seb. A védogyot Radovanovic Péter veliki-beckereki textilkereskedő 124 millió kénysszergevezési ügyét tárgyalta és eközben kiderült, hogy Radovanovic nagyszámban hitellezői közt a Narodna Banka beckereki fiókjának 30.000 dináros kölcsönkövetelése is szerepel, a mi újra napirandó hozta azt az állandóan hangzóttott sérelmet, hogy a Narodna Banka nem jár el egyforma mértékkel, míg a beckereki, pancsevói vagy a vrsaci fiók mégis engedélyez hitelek, addig Noviszad legtöbberebb cégei el vannak zárva ettől a lehetőségtől.

Megkérdeztük ennek oka felől Radovanovic Pétert, a Narodna Banka noviszadi fiókja igazgatóját, aki a Bácsme-

gyei Napló munkatársát a következőkben informálta:

— A Narodna Banka noviszadi fiókja csak 1920-ban nyílt meg. Az S. H. S. királyság alakulásától 1920-ig emiatt nem lehetett a noviszadi kereskedelemnek és iparnak hitelt engedélyezni. 1920. és 21-ben a konjunktúra fénykorában, az infláció idejében Noviszadon nem vettek hitelt igénybe, mert amnyi pénz volt, hogy ez nem is kellett. 1922-ben megszűnt az infláció, a Narodna Banka is korlátozta, sőt tiz százalékkal leszállította addigi kihitelezéseit és új hitelek nem engedélyezett.

1922. óta a beérkezett hitelkéresek a jegybank itteni fiókjánál működő bírálóbizottság szinte kivétel nélkül pártoldalg Beogradba tovább irányított, de ott, — két év óta, — nem nyert elintézt, mert a jegybank sincs abban a helyzetben, hogy új hitelek engedélyezzen. A régi hitelengedélyezések 10%-os restringálással ma is érvényben vannak, csak ép új hitelek nem adott a jegybank.

Ezzel van összefüggésben az a megbeszélés, amely a közeli napokra van kitűzve és amelyet a jegybank Beogradba hívott egybe és amelyen a fiókfőnökökön kívül a nagybankok is képviselve lesznek. A jegybank maximálni akarja a bankhitelek és bankbetétek kamatlábát. A betétek után fizetendő legmagasabb kamat tiz, a hitelösszegek utáni legnagyobb kamat tizennyolc százaléknál ne legyen magasabb. A jegybank terve szerint, amely bank ezt a megszorítást nem fogadja el, az nem kap a jegybanktól hitelt. Persze a bankok ellene vannak a maximálásnak és jelentékeny azoknak száma, amelyek inkább lemondanak a jegybank hiteltől, mintsem korlátoztassák a kamatlábnagyságát. Ezesetben nagyobb eddig kihitelezve volt összegek szabadulnak fel és jutnak közvetlenül a kereskedelem és iparhoz, amiáltal az igények jelentékeny része kielégített nyer.

A jegybank azért most is engedélyes exporttal foglalkozó bankoknak és cégeknek ugynevezett export (salson) kölcsönöket. Noviszadon 8,130,000 dinár ilyen exportkölcsönt engedélyeztünk három óra hat százalékos kamat mellett.

Ezenkívül most kezdük meg a kisiparnak engedélyezett hitelek folyósítását. Noviszad 300.000 dinárt kap erre a célra és tekintettel arra, hogy a Vajdaságban öt jegybankfiók van, a vajdasági kisipar 1,500,000 dinárt kapott. A kisiparosok fejenként 5000 dinárt kapnak három földlő aláírására 6% mellett, amelyet három havonként 20—20%-al törlesztenek. Noviszadon a kisiparosok hitelt elsőknek a magyar kisiparosok vették igénybe.

Noviszadon ezidőszent huszonnégy millió dinárra rug a noviszadi piacnak kihitelezett normális állományu hitel összege.

Meg vagyok győződve, hogy jobb időknél nézünk elébe, a kereskedelem és ipar számíthat, hogy hitelgényei a lehetőség határain belül kielégítést nyer. Bal, hogy a Vajdaságban nagybankok nincsenek és ez is egyik oka, hogy a Vajdaság aránylag kevesebb hitelt kap.

Letartóztatták a beckereki halálozó vezetőjét

Beckerekről jelentik: A péntek esti autószerencsétlenség ügyében Nikolic Vasa rendőrfogalmazó által lefolytatott vizsgálat teljesen tisztázta a halálos elgázolás körülményeit. Nikora bországykereskedő, mint megállapították, a pénzügyigazgatóság épülete előtt közvetlen a járda mellett beszélgetett egy barátjával, amikor a főtérrel a Subotica uccában a megengedettnél nagyobb sebességgel befordult Markov autója. Nikorának nem volt már ideje kitérni, felkapaszkodott az autó hűtőjére, de mert Markov az autót nem tudta idejében megállítani, lezuhant oly szerencsétlenül, hogy a kerekek lábán és fején is keresztülmentek.

Nikorát szombaton a tisztí főorvos felboncolta. A boncolás megállapította, hogy az autó összetörte koponyáját és lépét; halálát elvérzés okozta.

Markovnak, mint kiderült, csak autófuvarozásra kapott iparendélyt, soffit igazolványa azonban nem volt. Miután beigazolódott gondatlanság esete forog fenn, a rendőrség letartóztatta és átkísérte az ügyességre.

Nikorát az egész város nagy részvéte mellett temették el.

A görög hajókat visszarendelték a török vizekről

Angorában átnyújtották a görögök jegyzékét

Athénből jelentik: A görög-török feszültség miatt a görög hajótulajdonosok utasították összes gőzöseit, amelyek a Fekete-tengeren vagy török vizeken vannak, hogy minél előbb igyekezzenek a görög zónába visszatérni. Azok a gőzösök pedig, amelyek Törökországban uton vannak, dróttalan táviró útján parancsot kaptak, hogy Lemnos kikötőjében várják be a további parancsokat.

Konstantinápolyban a görög előkelőségek gyűlése ugy határozott, hogy sürgőnyt meneszt a Konstantinápolyból kiutasított pátriárkához, hogy azonnal mondjon le. Hasonló tartalmu sürgőnyt menesztettek az athéni kormányhoz is azzal a kéréssel, hogy a kormány is vessen latba befolyását a pátriárkánál.

Az angorai görög ügyvivő — mint Konstantinápolyból jelentik — átnyújtotta a külügyminisztériumban a pátriárka kintasítása ügyében adott görög választ. A jegyzék azt javasolja, hogy az ügyet terjesszék a népszavazás elé. A török kormány minisztertanácsa fog dönteni a javaslat fölött.

Traccs

Két fiatal leány áll a villamos megállónál este hat óraker és beszélgetnek. Az egyiknek rövid haja van, a másiknak hosszú. De ez nem von le semmit se az egyik értelmi fölényéből a másik rovására.

— És elvesz? — kérdezi az egyszerűbb öltözött.

— Biztos! — mondja a nagyszerűen öltözött. — Imád. Ugy jár utánam, mint egy kis kutya. A multkor is például agyonra szekáltam, hogy szinte már rosszul esett nekem is és azt hittem, hogy végleg el is marad tőlem. És harmadnap már ismét ott várt a sarkon.

Az egyszerű: Minden este megvár?
A nagyszerű: Minden este. Ilyenkor elmegyünk csavarogni, tudod arra kifelé, olyan érdekes így este és ő mesél.

Az egyszerű: Szereted?

A nagyszerű (orrintorgatva): Nna! Magam se tudom. Érdekes fiu. És okos is. Mindenki azt mondja róla, hogy még sokra viszi. A cég is pártolja. Jövőre előléptetik főkönyvelőnek. De hogy megy nektek?

Az egyszerű: Jól. Minden vasárnap együtt vagyunk Jancsival.

A nagyszerű: Vasárnap?

Az egyszerű: Igen, minden vásár- és ünnepnap. Sajnos, mostanában csak vasárnap, mert hétfőn már be kell menni reggel nyolcra.

A nagyszerű: Mért sajnós? Olyan nagyon odavagy vele?

Az egyszerű (egyszerűen): Szeretem.

A nagyszerű: Ajv. Fogadd részvéteimet (és nagyon linkül viselkedik).

Az egyszerű: Engem nem tudsz felhuzni, na, hiába ugrálsz, igenis szeretem, a Jancsi egy jó fiu, megért engem és elvisz mindig a moziba.

A nagyszerű (undorral): És ez minden? Mert elvisz a moziba? A tíz dinár-jáért?

Az egyszerű (kétségbeesetten): Ezt te nem érted. Elheez lélek kell és finomság. Beülünk négy óraker az ötösbe, tudod az amelyik jól hátul van, a sarokba és várunk. Először jönnek a reklámok. Bata cipő a legjobb, meg a többiek. Aztán a jövő heti műsor címei. Ekkor még nagyon világos van, tudod, mert a fehér vászon visszaveri a fényt. Mindenkit jól lehet látni. Ekkor még nem történik semmi. Aztán jönnek a címűk meg a magyar feliratok külön-külön és maga a film. Ekkor már csak körvonalakat látni és Jancsi előrébb vonul. Aztán minden a képtől függ. Ha sötét szobafelvételeket játszanak, megfogja a kezemet, egész a csuklóig. Ha zivatar van, vagy pláne Afrikát játszanak éjjel, az a leggyönyörűbb. Ilyenkor odahajítja a fejét, egész közel, tudod, mint az esküvői fényképeken és beleszókol a nyakamba.

A nagyszerű (irigyen): Pfiu, milyen közönséges.

Az egyszerű (zavartan): Ezt te nem érted. Ez egy mennyei érzés. Ott köröskörül ülnek az emberek, drukkolnak a Foggért és mi csókolódzunk. És lezuhan a B/2 repülőgép, hogy jajgat az egész mozi és mi csókolódzunk. És jönnek az indiánok a mérges nyilakkal, mindenki hóg, mikor a Jancsi megharapja a fülemet és nekem nevetni muszáj, úgy csiklandoz.

A nagyszerű (kötör): Malacság! A legizléstelenebb malacság a világon! Az ilyesmit az ember otthon intézi el kettesben.

Az egyszerű: Ezt könnyű mondani. Az én apám nem tűr meg fiatalembert a házban. Azt mondta ha odahozok valakit, ki fogja rugni, mint a rongyot.

A nagyszerű: Kirugja?

Az egyszerű (szomorúan): Kirugja. Tavaly is a Józsi, aki udvarolt nekem, mikor egyszer meglátta velem csókolózni, kirugta.

A nagyszerű (érdeklődve): Belerugott?

Az egyszerű: Na nem rugott éppen bele, csak kivette a kapuig és azt mondta neki egész hangosan, hogy **amars!**

A nagyszerű: És a Józsi?

Az egyszerű: Elmenekült. Azóta nem

is köszön az uccán és rémhíreket terjeszt rólam, meg hogy rákaptak löcsölőni.

A nagyszerű: Mit?
Az egyszerű: Hogy elakartak vetetni vele feleségül.

A nagyszerű: És te ezt hagyod?
Az egyszerű (tanáctalannal): Mit csináljak? Ha egy férfi ilyen piszok.

A nagyszerű (meggyőződéssel): Minden férfi piszok.

Az egyszerű (hevesen): Nem igaz! A Jancsi az más.

A nagyszerű: A Jancsi is egy piszok.

Az egyszerű (főlényesen): Te nem ismered a Jancsit, azért beszélsz így róla.

A nagyszerű (dühösen): Én nem ösmerem?

Az egyszerű (döbbenettel): Hát ösmered?

A nagyszerű (keserűen): Bár sohase ösmertem volna!

Az egyszerű (szemrehányóan): Ezt te nekem sose mondtad!

A nagyszerű: Mert te tőlem sohase kérdezted. Egyszer láttunk téged az ab-

lakból és ekkor ő... (habozva) na, ezt mégse lehet megmondani.

Az egyszerű (magánkvül): De igenis. Követelem, hogy mondd meg!

A nagyszerű (jóságosan): Nem, nem, a saját érdekében ne kérdezd tovább.

Az egyszerű: De igen, igen, azonnal mondd meg! Ne akarj kíméletes lenni!

A nagyszerű: Hát jó, ha te annyira akarod. Hát azt mondta... (hirtelen a szájára üt) nem, nincs szívem kimondani.

Az egyszerű (sir): Hát ne mondd.

A nagyszerű: Na megmondom, de csak a te érdekében. Így mondta szórul-szóra: »Ez a Klári a legneveltségesebb liba az egész városban.«

Az egyszerű (mint egy bomba): Ezt mondtad?

A nagyszerű (mint egy ápolónő): Ezt mondtam.

Az egyszerű (robban): Ó! A piszok! A taknyos! Ha tudnád, hogy rólad... (ekkor nagy csöngetéssel megérkezik a villamos. Mindketten felszállnak.)

(t. l.)

A budapesti csehszlovák követség kiadta a megszökött kémeket

A magyar hatóságok kémkedés miatt nem indíthatnak eljárást Hladis-Dobernik ellen

Budapestről jelentik: A csehszlovák követség palotájába menekült Hladis-Dobernik József ügyében fordulat történt. A követségre négy napjára várakozás után megérkezett a prágai külügyminisztériumból a csehszlovák kormány leirata, amely arra ad utasítást a budapesti csehszlovák követségnek, hogy tisztázza az illetékes magyar tényezőkkel azt a kérdést, vajjon Hladis-Dobernikot közönséges büncselekmény miatt helyezték-e vad alá, mint ezt a lapok megírták, vagy pedig politikai természetű büncselekmény miatt menekült-e el az őt őriző magyar katonák kezei közül a csehszlovák követség épületébe.

A követség ennek alapján szombaton érintkezésbe lépett a magyar külügyminisztériummal, amelynek felvilágosítása után szombaton délután Hladis-Dobernikot a követség kiszolgáltatta a magyar hatóságoknak. A szökevényt a katonai ügyészség megbízottai átvették.

A pénteki budapesti lapoknak a szökevény elmeneküléséről szóló híre téves volt és egy detektív jelen-

tésén alapult, aki gyanusnak találta, hogy a pénteki napon nem vittek elédelt a követségre a szökevény számára.

A Magyar Távirati Iroda a következő hivatalos jelentést adta ki az ügyről:

— Az örök kezeiből a budapesti csehszlovák követség helviségébe menekült Hladis-Dobernik József ügyét ma a külügyminisztérium és a csehszlovák követség barátságos megegyezéssel, a nemzetközi jogszokásoknak megfelelően rendezte és Hladis-Doberniket a magyar rendészeti hatóságok őrületbe vették. Egyidejűleg a nemzetközi jog szabályaival megegyezően barátságosan tisztázták azoknak a fegyveres közegeknek a magatartását is, akik a szökevény üldözése közben a követség épületébe behatoltak.

A csehszlovák követség kikötötte, hogy Hladis-Dobernik ellen kémkedés miatt a magyar hatóságok nem indíthatnak eljárást és a sikkasztásért kimért büntetés letöltése után szabadlábra kell helyezni.

Sulyos panamavád Vaitoianu román belügyminiszter ellen

Moldoveanu képviselő interpellációja

Bukarestből jelentik: A kamara ülésén Moldoveanu Viktor nemzeti párti képviselő éles interpellációval támadta a kormány kivándorlási politikáját, főleg azonban Vaitoianu tábornok belügyminisztert, akit azzal vádolt meg, hogy több ügynöknek adott felhatalmazást, hogy kivándorlásra való csábítással hivatalosan loglalkozzanak.

— A kivándorlási panama — mondotta többek között a képviselő — még 1919-ben kezdődött. Rengeteg román üldöztek ki ezáltal Románia területéről. Ez a panama olyan veresességgel járt az országra nézve, mint egy veres háború. A parasztokat mindenükből kifosztották és a tengerentúl a legnagyobb nyomor áldozataivá tették őket. És mindez Vaitoianu miniszter felhatalmazásával történt.

A képviselő éles szavait több ízben heves közbekláltások szakították meg:

— Neveket kérünk!

— Azzal is szolgálhatok! — folytatta tovább Moldoveanu képviselő.

— Copsu Constantin, akit Vaitoianu

pártoló Pop Justin, akinek kérésére Vaitoianu miniszter olyan rendeletet adott ki a prefektusoknak, hogy aki Pop Justin irásával jön hozzájuk, annak huszonnégy óra alatt adjanak utlevélet.

Az interpelláló képviselő óriási zajongás közben fejezte be beszédét, amelyre Tatucescu miniszter válaszolt a kormány nevében. Kijelentette, hogy az utlevélpánama ügyében megindult a vizsgálat, s a kormány szabad utat enged az igazságszolgáltatás suitó kezének.

Felmentették

az apagyilkossággal vádolt dragutinovói földművest

Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvénytörző szombaton tárgyalta Mirkov Gyura dragutinovói földműves ügyét, aki a múlt év augusztus 18-án ásóval agyonverte édesapját, Mirkov Vlada hatvanöt-éves földművest.

A tárgyaláson a vádolt Mirkov Gyura előadta, hogy két nagykorú férfi-testvérel együtt lakott édesapjával, Mirkov Vladdal, aki állandóan ivott és porlekedett velük. A múlt év augusztus 18-án testvérel bement Novibecseire, ahol gabonát adtak el a piacon. Hazatérésükkor apjuk, akit részegen találtak az udvaron, rátámadt és követelte, hogy feleségével és gyermekével együtt azonnal hagyja el a házat. Mikor ő ez ellen szót emelt, édesapja kést rántott és nem törődve a karján ülő kisgyerekekkel, feléje szurt, de a kés szerencsére nem sebesítette meg, mert még idejében hátraugrott. A részeg öregember erre tovább üldözte az udvaron, ki a szűrűskertbe, ahol ő a kisgyereket letette a földre, felkapott egy ást és dühöngő édesapját agyonverte.

A tanúk Mirkov Gyura vallomásával megegyezően adták elő a gyilkosság körülményeit. A bíróság ennek alapján a vádoltat felmentette azzal az indoklással, hogy jogos örvédelemből követte el tettét. Az ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Ázsiai szövetség

Anglia, Franciaország és Amerika ellen

Az oroszok és japánok nyolcszáz ezer főnyi hadsereget szereznek fel Kínában

A Berliner Lokalanzeiger megbízható diplomáciai forrásra hivatkozva részletesen közli Japán, Oroszország és Kína katonai szövetségéről szerződésének részleteit. E szerint a három hatalom ázsiai blokkot létesített Kína védelmére, Anglia, Franciaország és az amerikai Egyesült Államok ellen.

A szerződés szerint Kína megtámadtatása esetén Oroszország kétszáz ezer főnyi hadsereget állít harcra, amelyet Japán élelmez és szerel fel. Az orosz szoviet lemond Sachalin szigetéről, amelynek ellenértékül Japán négy kis cirkálót, egy nagy csatahajót, három motornaszádót és hét torpedórombolót ad Oroszországnak. Vladivosztokot Oroszország Japán támogatásával elsőrendű flottabázissá építi ki; erre a célra Japán Oroszországnak bankhitelt engedélyez az építési költségek hatvan százaléka erejéig. A kínai hadsereg békelelétszáma nyolcszáz ezer emberre emelkedik fel, amelyet Japán és orosz tiszték képeznek ki. A kínai haderőt három csoportra: nyugatknai, indiai és tibeti hadseregbe osztják. Kína köteles minden hadianyagot Japánból és Oroszországból beszerezni. A szövetség, mely politikai, katonai és gazdasági természetű, harminc évre szól.

HIREK

Copernicus

*Az égre néz és astrolabiummal
Számítja ki: mily messze s mily nagyok
A magasságban estenden kigyúlva
Reánk lenéző csillagok*

*Az égre néz és ő már tudja tudja,
Hogy gögös földünk is csak csillag ott,
Ki pályáját örök törvényre futva,
Szolgálja a királyt, és Napot.*

*Az égre néz és lenn a földi lármá
Tovább zajong és dül a háború
S az özeveg, árva mind oly szomorú*

*Sok század tüntén thorni csillagásra
Jön thorni győző s míg a föld forog,
Tűnjék tovább komor vakondokok*

Juhász Gyula

— **A külügyminiszter a királynál.** Beogradból jelentik: A király szombaton délelőtt hosszabb audiencián fogadta Nincsiacs Momcsilló dr. külügyminisztert.

— **Jegyzői kinevezés.** A belügyminiszter Vemics Milivoj szanádi jegyzőt felmentette állásától és helyére Zlatanov Konstantin volt kulini jegyzőt nevezte ki.

— **A kisebbségi kérdés a népszövetség előtt.** Brüsszelből jelentik: A népszövetségi egyesületek nemzetközi szövetsége kebelében működő nemzetiségi kisebbségek bizottsága határozati javaslatot fogadott el, hogy a kisebbségi jogot az 1919. évi szerződések alapján a legliberálisabb értelmezésben kell kezelni. A szövetség elhatározta, hogy a kisebbségi bizottság legközelebbi ülését ez év nyarán Varsóban fogják megtartani.

— **Cáfeliák a szovjetellenes balkáni szövetséget.** Bécsből jelentik: A bécsi bolgár követség hivatalosan megcáfolja azt a világsajtóban elterjedt hírt, hogy a S. H. S. királyság, Bulgária és Románia szövetséget kötöttek az orosz szovjet ellen.

— **A szerbiai török birtokosok ki akarják vándorolni,** mert a dzsemjet nem kapott mandátumot. Szkopljéből jelentik: A délszerbiai török lakosság között az a hír, hogy a dzsemjet-párt egyetlen mandátumhoz sem jutott, nagy elkeseredést idézett elő. Sok török gazdálkodó elhatározta, hogy földjeiket eladják és kivándorolnak Törökországba. A szegényebb törököknél szintén nagy elkedvetlenedés tapasztalható, de ezek az ázsiai költözéshez sem sok reményt fűzhetnek és így valószínűleg nem követik a kivándorlókat.

— **Beograd megvonja a vizet az állami hivataloktól.** Beogradból jelentik: A beogradi állami hivatalok vizellátásáért az államkincstár eddig egymillióöttszáz ezer dinárral tartozik Beograd városának. Minthogy az állam ezt az adósságot többszöri sürgetésre sem fizette meg, Beograd város vezetősége most oly módon igyekszik a díjakat behajtani, hogy beszünteti az állami hivatalok vízvezetési vizellátását.

— **Hadzsi Olga és Dobrovics Petar esküvője.** Noviszadról jelentik: A noviszadi anyakönyvvezető előtt szombat délelőtt Dobrovics Petar festőművész házasságot kötött Hadzsi Olgával, dr. Hadzsi Koszta noviszadi ügyvéd leányával. A polgári házasságkötésnél a völgyény részéről Baics Illja nyugalmazott pénzügyigazgatósi főnök, a menyasszony részéről dr. Tabakovics Sándor, a noviszadi tőzsde jogügyi utkára töltötték be a tanúk tisztségét. Az ifjú pár egyházi esküvője ma vasárnap délelőtt lesz a noviszadi görög-keleti székesegyházban.

— **A kormány és a noviszadi újságiróbál.** Noviszadról jelentik: A noviszadi újságíró-szekció küldöttsége szombaton felkereste Szlepcevic Milán noviszadi főispánt, akinek átadta a folyó hó 23-án rendezendő noviszadi újságiróbálhoz a kormány tagjai részére szóló meghívókat. Az újságiróbál az idei bál évad legkimagaslóbb eseményének ígérkezik.

— **Javul dr. Szekulics Milán állapota.** Noviszadról jelentik: Dr. Szekulics Milán állapota napról-napra javul. Az orvosok véleménye szerint dr. Szekulics néhány nap múlva teljesen felépül.

— **A Bácsmegeyi Napló sajtópöre a Délbácska ellen.** Noviszadról jelentik: A Bácsmegeyi Naplónak a noviszadi Délbácska ellen indított sajtópörében a vizsgálóbíró szombaton kihallgatta Thoman Sándort, a lap felelős szerkesztőjét. Thoman az inkriminált cikk szerzőjéül Császár Géza a Pécsi Újság Jugoszláviába emigrált szerkesztőjét nevezte meg.

— **Halálozás.** Bánffy Gyula szentai gyógyszerész hatvanéves korában hirtelen elhunyt. Halála Szentán általános részvétet keltett.

— **A magyar külügyminiszternek ajánlják fel a Hitelbanknál báró Ullmann Adolf örökét.** Budapestről jelentik: A Magyarország szombat esti számának értesülése szerint Szeitovszky Tibor külügyminiszternek ajánlották fel a Magyar Általános Hitelbanknál báró Ullmann Adolf helyét. Báró Kornfeld Pál vezérigazgatóhelyettes lesz.

— **Frohreich Ernő elmeállapotának vizsgálatát még nem fejezték be.** Sopronból jelentik: Hudovernig Károly dr. tanár pénteken ismét hosszasan vizsgálta Frohreich Ernőnek, Egyed Arthur gyilkosának az elmeállapotát. Még egy vizsgálat van hátra és az esetben, ha Hudovernig professzor ellenőrző véleménye eltérne a hivatalos orvosszakértők véleményétől, úgy Frohreichet beszállítják a budapesti megfigyelőbe.

— **A harminckét év múlva megtört gyűrűtől.** Starakanizsáról jelentik: Néhány nappal ezelőtt beállított egy Iiu Dominusz Henrik starakanizsai ékszerész üzletébe, az ékszerésznek átadott egy levelet és választ sem várva eltűnt. Az ékszerész kíváncsian bontotta fel a borítékot, amelyben egy aranygyűrűt és egy levelet talált. A levél írója közölte Dominusz ékszerésszel, hogy a mellékelt gyűrűt harminckét évvel ezelőtt lopta az üzletéből és most azért küldi vissza, mert amikor a napokban gyönt és bevallotta a gyűrűlopást is, a gyöntató lelkész csak az esetben volt hajlandó feloldozni, ha visszaszarmasztatja a gyűrűt.

— **Tantos János árvái.** Az élete derekán elhunyt Tantos János szubotcai tanár özvegyén kívül négy kicsi árvát hagyott hátra. Az a szűkös nyugdíj, amellyel az állam elhalt alkalmazottainak családjáról gondoskodik, tulságosan kevés ahhoz, hogy négy apátlan árva fölnevelését lehetővé tegye. Ezért a korán elhunyt kiváló és népszerű pedagógus tiszteletől, nővédekének szülei és volt tanítványai elhatározták, hogy gyűjtést indítanak a Tantos-árvák érdekében. Az akció kezdeményezői között van Gyorgyevics Dragoszláv főispán neje is, aki szintén tanítványa volt Tantos Jánosnak. Az adományok sorát Ulreich Lászlóné nyitotta meg 150 dinárral, amelyet hozzánk küldött, hogy az adományt rendeltetési helyére juttassuk. A nemes célra szánt adományokat elfogadja és hirlaplilag nyugtatja a Bácsmegeyi Napló szerkesztősége.

— **Eljegyzés.** Heller Iluskát Bačka-Topoláról eljegyezte Pálfi László, V. Bečkerek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Sikkasztó könyvelő.** Oszijekről jelentik: Krakauer Adolf oszijei mérszáros főjelentette könyvelőjét, Bodak Vilmost, hogy két éven át, amióta nála alkalmazásban van, 50.000 dinárral megkárosította. A könyvelőt a rendőrség letartóztatta.

— **Beogradi szélhámós fufangos csalással a nagyvilágban.** Beogradból jelentik: A beogradi rendőrség letartóztatta Pinto Josuf beogradi származású nemzetközi szélhámóst, akit a napokban Skopljében fogtak el. Pinto valamikor kereskedelmi ügynök volt, de a legutóbbi években csaknem az egész világot bejárta, nem ragaszkodva szigoruan az eredeti foglalkozásához, hanem a sajtóiroda főnökének, ügyvédnek, a jugoszláv újságíróegyesület elnökének, archeológusnak adta ki magát, egész sereg embertől különböző címeken pénzt csalt ki. A közözelevek sorra indultak meg utána Triestből, Bécsből, Budapestről, Szalonikiból, Athénből, Konstantinápolyból, Jeruzsálemből, Kairóból és a három világrész egyéb helyeiről, mert fufangos szélhámosságaival mindenütt sok embert megkárosított. Érdekes kalandja volt többek között Szófiában, ahol a zsidók közt propagandát folytatott az „ismeretlen zsidó hős” sir emléke érdekében és a szófiai temetőnél egy földtúrás mellett alapkövetélti ünnepélyt is rendezett, amely alkalommal jámbor hallgatóságától többszáz ezer levet gyűjtött össze a siremlék javára. A pénzlet természetesen eltűnt és nem sokára Luxorban résztvett Tutankhamon fáraó sírjának ünnepélyes felnyitásánál, az egyiptomi kormány és egyéb méltóságok társaságában, mint az SHS. külügyminiszterium sajtóosztályának főnöke. Az ingyenes lakomákon kívül itt több kisebb-nagyobb kölcsönt vett fel és rendezetlen hotelszámlák hátrahagyásával távozott. Jeruzsálem az egyedüli város, ahol a hatóságok elzárták Pintót, ami érthető is, mert épen cionista röpiratokat árusított a jeruzsálemieknek. Néhány heti fogság után a sziriai Beirutban tűnt fel Pinto, itt drágakövek lopásával hasznosította idejét. Törökországon és Bulgárián át került ismét haza Pinto, akit már számtalan külföldi megkeresés alapján várt a rendőrség. Bünlajstroma összeállítás után átadják a beogradi bíróságnak.

— **Csokoládé-délután a szubotcai újságírók segélyalapja javára.** Róna Árpád a Bárány-szálloda agilis igazgatója március 1-én, vasárnap délután fél öt órai kezdettel csokoládé-délután rendez a szubotcai újságíró-szekció segélyalapja javára. A csokoládé-délután nívós és változatos műsor vezet be, amely számos meglepetést és értéket ígér, utána pedig táncmulatság lesz. A csokoládé-délutánra, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, asztalok már most előjegyezhetők a Bárány-szálloda-ban.

— **Mulatság után.** Becskerekéről jelentik: Pénteken reggel hat órától este kilencig együtt ittak a buzatéri Grosszféle vendéglőben Árvai Lajos és Nagy János becskerekeli munkások. A kocsmából együtt távoztak és az uccán szóváltásba keveredtek, amelynek során Árvai egy téglát vágott a barátja fejéhez. Nagy János erre kést rántott elő és hét szurást ejtett Árvain, akit súlyosan megsebesített. Árvait beszállították a kórházba, Nagyot, aki megszökött, még az éj folyamán letartóztatták.

— **Naponta ötven halottja van az Angliai influenza-járványnak.** Londonból jelentik: Az influenza-járvány egész Angliában terjed és egyre veszedelmesebb méreteket ölt. Az elmúlt héten a járványnak ötven halottja volt. Az egészségügyi hatóságok tehetetlenek a betegséggel szemben.

— **A „Vörös ember” Starakanizsán.** A Starakanizsai SC. műkedvelő gárdája február 15-én vasárnap előadja Liptai és Drégely „Vörös ember” című háromfelvonásos vígjátékát. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

— **Tíz napi fogház az ellenfél ügyvédjének megrágalmazásáért.** Noviszadról jelentik: Patsics János noviszadi lakos pörben állott házlagzádjával Maletics Dusánnal. A pör folyamán Patsics azt a kijelentést tette, hogy meg fogja nyerni a pört, mert meg fogja vesztegetni Maletics ügyvédjét, dr. Szekulics Milóvánt. Az ügyvéd emiatt rágalmozási pört indított Patsics ellen, akit a noviszadi törvényszék szombaton tíz napi fogházra és 500 dinár nézbüntetésre ítelt.

— **Eljegyzés.** Löwy Jolánka urleány, Gospodinci és Pataki Béla elektrotechnikus Noviszad február 15-én eljegyezték magukat. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A kettős birtokosok határátlépési igazolványa.** A szubotcai vámbívatál felhívja a kettős birtokosokat, hogy új határátlépési igazolványukat február huszadikáig okveden váltsák ki. Február huszadika után már sokkal körülményesebben lehet hozzájutni a határátlépési igazolványokhoz.

— **Titkos Ilona színésznő megvásárolta Zita hálószobáját.** Budapestről jelentik: Titkos Ilona, a Belvárosi színház művésznője megvásárolta azt a hálószoba-bereendezést, amelyet a magyar magnások két évvel ezelőtt készítetttek Zita exkirályné számára. A butor rózsafából és selyemborkából készült és tíz darabból áll; a berendezésen egy falfaragó-művész tízenyolc munkással egy évvel tovább dolgozott annak elkészítésén.

— **Magánlaksértés a közös villanyóra miatt.** Noviszadról jelentik: Schönfeld Hugó bankhivatalnoknak Holländer Ilona kalaposüzlete mellett volt a lakása. Az üzletnek és a Schönfeld lakásának közös villanyórája volt, amiből nézeteltérés támadt a lakó és az üzlettulajdonos között. Schönfeld egyszer szerelőt hívott, akit azonban Holländer Ilona nem engedett be az üzletbe, ahol a villanyóra volt. Ezért Schönfeld behatolt az üzletbe és Holländer Ilonát megfenyegette. A bíróság Schönfeldet szombaton 1300 dinár pénzbüntetésre ítélte magánlaksértés és életveszélyes fenyegetés miatt.

— **Elfogott uri betörő.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség Budapestben elfogta Somogyi Jenő 32 éves betörőt. Somogyi Magyarország majdnem minden városában hetvennél több betörést követett el és két milliárdnál nagyobb értékű árut lopott össze. A betörő előkelő családból származik, apja Hunyadmegyében főszolgabíró volt, a háboruban mint főhadnagy több kitüntetéset szerzett, azonban szabálytalanságok miatt lefokozták, a mult évben betörés miatt letartóztatták, azonban a börtönből megszökött.

— **Késelő hitelező.** Noviszadról jelentik: Obrovacski János futtakai lakos Obremov Jevremet egy követelés ki egyenlítése körül támadt vizsály folytán hasbaszurta. Obremovot súlyos sebesüléssel kórházba szállították, Obrovacskit a csendőrség letartóztatta.

— **Zsaroló áldetektívek.** Noviszadról jelentik: Masics Zsivkó és Mehmedovics Riza sztaribecsei uccai cukorka-árusok Zsablyán beállítottak Mamutovics Idriz cukrászhoz és detektíveknek adva ki magukat, 1000 dinárt követeltek tőle. Minthogy Mamutovics nem akarta a kért összeget lefizetni, Masics revolvert fogott rá és kényszerítette, hogy induljon el velük a község háza felé. Az uccán azután a két cukorkaárus az esti sötétségben eltűnt. A csendőrség nyomozást indított és ráakadt a két áldetektívre. Beszállították őket a noviszadi ügyésség fogházába.

— **Kabaréelőadás Pater Vazul gyermeksegélyező akciója javára.** Február 23-án és 24-én a városi színházban nagyszabású kabaréelőadás lesz Pater Vazul gyermeksegélyező akciója és népkönyvhája javára. A kabaré műsorán a legjobb helyi műkedvelők lépnek fel és azt Garai Béla rendez.

— **Árdrágitásért oltított piaci árusok.** Noviszadról jelentik: Gamov Mária, Schnur Máttyás és Horváth Katica noviszadi piaci árusok ellen árdrágitási eljárás indult, mert az árakat nem tűntették fel. A járásbíróság a három piaci árust szombaton három-három napi elzárásra és öt-öt száz dinár pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

— **A szubotica banktisztviselők bálja.** A szubotica banktisztviselők szombat este tartották báljukat a Lloyd összes helyiségeiben. A pazarul leidiszített tánctermet szinte zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség, amely a legjobb hangulatban a kora hajnali órákig együtt maradt.

— **A szentai Francia Klub felolvasó estje.** A szentai Francia Klub e hó 18-án az Amerika-szállóban felolvasó estét rendez. Az estén Gyorgyovics Jován törvényszéki bíró, a szubotica Francia Klub főtitkára, a modern nőről, Dudás Emil, a szentai Francia Klub elnöke, a párisi életéről olvas fel. *Benedek* Andor joghallgató Mistinguett-kuplékat énekel franciául. Az est iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

— **Járványszerűen terjed Amerikában az adventista vallás.** New-yorkból jelentik: Amerikában járványszerűen terjed a tömeghisztériának egy legújabb megnyilatkozása, amit az adventista szekták terjesztenek, hogy közeleg a világ vége. Az adventisták Észak-Amerika különböző részeiben eladják a javaikat, hogy a világ vége ne érje őket készületlenül. Az örület Margaret W. Roven-tól, a Los Angeles-i adventista apostoltól indult ki, aki azt hirdeti, hogy a világ vége küszöbön van, de az utolsó jeleneteknek csak 144.000 igazhívó lesz tanúja, akik Kalfornia-ban egy hegy tetejéről fogják szemlélni a világ végét. Amerikáról lévén szó, legközelebb valószínűleg közzéteszik a világ végéhez induló különvonatok menetrendjét is.

— **Elított gyilkos cigányok.** Becskerekéről jelentik: Mult év október 27-én Radu Misa becskereki cigány testvérrel, Vukasinnal az otavai cigánysoron levő lakásában szvecsárt ünnepelt, amelyen a környékből és az éppen vásáron ottartózkodó cigányok is nagy számban vettek részt. A mulatságon később verekedés támadt, mire a verekedő Jovanovics Zsiva és János cigányokat ki-dobták a házból. Jovanovics Zsiva ekkor kaszával, János pedig egy ruddal felszerelve visszatért és Zsiva a kaszával betörte az ablakot. Radu Misa emiatt kiment az udvarra, ahol Jovanovics Zsiva a kaszával fejbevert; ugyanekkor Jovanovics János ráütött a ruddal a kaszára, amely Radu Misa fejébe fúródott, úgy, hogy ez nyomban meghalt. A bűnyűt szombaton tárgyalta a becskereki törvényszék és a tanúk egybehangzó vallomása után Jovanovics Zsivát szándékos emberölés miatt tizenkét évi fegyházra, Jovanovics Jánost pedig mint bűnszándékos három évi börtönrre ítélte.

— **A »Reusz« kulturesztje.** A »Reusz« művészi és magas színvonalú kulturesztje, mely f. hó 21-én este 8 órai kezdettel a Városi Színházban lesz megtartva, többek között a következők szerepelnek: Ambrus Balázs, dr. Vidor Imre, Schulhoffi Böske, Hay Ella, Smatana Lajos stb. és az egyesület művésztárgyaiból összeállított vonós zenekar. Az előadást néző követi. Akik tévedésből meghívtat nem kaptak, sziveskedjenek Vig Zs. Bándor könyvkereskedőhöz fordulni, akinél jegyek is kaphatók elővételben.

— **Uj magyar könyv.** *Szenttelek* Kornélnak ez év áprilisában új könyve jelenik meg, mely lírai írásokat fog tartalmazni. Címe: „Ugy fáj az élet...” A könyv finom papíron, izléses köntösben s körülbelül 180 oldalon fog megjelenni s ára 50 dinár lesz. Előjegyzéseket már most elfogad s gyűjtőlevelet készíttél küld a Bácsmegeyi Napló hirdőhivatala.

ÖRDÖGÜZÉS

Ó, hány száz ezren élnek így, asszonyon, kenyéren és vizen és mégis: mindennap megülnék. Aki nem megy azt viszik, tam-tam, ez az élet ritmusa, az élet elhöz mindent, a fájdalomra gyógyulást, az öröme bántot és nem harapja le idő előtt senki fejét a háfál. Tisztelt Én, mélyen sajnálalak, mondd, miért kellett neked ezek a jólnevelt csaták? »Jaj, ez ismét lelkiismeretfurdalás« — fanyalogsz és a kezembe harapsz, hogy még jobban fájjon. Ez a te legszebb örömed, pedig mennyi kikelet van körülöttem, a faj és az élet kürtöve vagy és mégis mindent a nőnek adsz, aki oly keveset lát belőled akár a rab a tömlöcablakon át a világból. Oly messze vagy tőle és csókolod, oly idegen vagy neki és becézed és meztelenül járkálsz előtte, mint Adam és a hajába takarozol. Ó, mennyivel szebb illata van a tavaszi földnek, mennyivel jobb ize a gyümölcsnek, mennyivel csodálatosabb a márciusi virradat az ő fáradt szeméinél és mégis: huszonnégy órát lop el tőled naponta és az álmaidat. Mondanám neked: Uj vonatra, vagy pattanj lóhátra, vagy gyalog fuss innen messze, akárhová és őrizd a szíved. Ódát szeretnék írni hozzád, mint a klasszikusok, zárt tömör hexameterekben, hogy sírj és szőgyél magad. Az élet ma nem szerelemre parancsol. És ő nem az igazi Szerelem. De hiszen mindezt te is jól tudod. De hiszen ezt mi már régen megbeszéljük. Te azt mondtad: »gyűlölöm és megfogom őt ölni.« És azóta kerülsz engem és nem mersz a szemembe nézni. Ó, lépj ki belőlem, gyáva, szerelmes lelkem! ... Tamás István

— **Esperantóul tanulnak a zemuni vakok.** A zemuni vakok intézetének igazgatója, Veljko *Ramadanovics* speciális esperantó nyelvtant szerkesztett a vakok részére, ugynevezett „Braila” írással, amit a vakok tapintással olvasnak. A könyvet és a szótárt vakok részére az „Invalidski Zavod” Zemun, adta ki.

— **Ejegyzés.** *Deutsch Judl* és *Schönberger* Frigyes jegyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **A Buzakalász bemutatója Szentán.** Péntek este mutatta be a szentai Katolikus Legényegylet műkedvelőgárdája *Móricz* Zsigmond „Buzakalász” című drámáját. Az előadás előtt *Pázmány* Zoltán lendületes konferanct tartott a darabról és a szentai műkedvelők dicséretreméltó igyekvéséről. Maga az előadás, rendezés, összjáték és a főszereplők egyéni kvalitásai tekintetében a legteljesebb elismerést érdemli meg. Mészáros Margit és Mészáros Vince közvetlen játékkal nyílt színen is lelkes tapsokat arattak. Heinrich Böske, Szabó Mariska és Tóth Gyula is igen ügyesen játszottak és derekasan megállították a helyüket Biliczky Böske, Serfőz Anna, Huszágh Kató, Huszágh Böske, Róssa Szilveaxter, Szabó József és Kiss Vilmos is. A közönség, amely a nézőteret zsúfolásig megtöltötte, meleg ünneplésben részesítette a szereplőket és az előadás rendezőjét, *Pázmány* Zoltánt, akinek agilitása és hozzáértő munkája nagyban hozzájárult az est nagy sikeréhez. Az előadást vasárnap megismétlik.

— **Gyilkos gimnázista.** Rékés-csabaról jelentik: Csathó Zoltán hatodik gimnázista szombaton megmérgezte magát és meghalt. A tizenhat éves fiu azért ölte meg magát, mert azt hitte magáról, hogy gyógyíthatatlan betegségben szenved.

— **A »Reusz« zsidó Uj. kulturegyesület** f. hó 15-én d. u. 3 órakor Bárány-szállodai helyiségében választmányi ülést tart, amelyen az összes választmányi tagok megjelenni sziveskedjenek. — Ezt fél 5 órakor a tagok részére ping pong-est lesz.

— **A bécsi Rothschildok kilépnek a Jokkey-klubból.** Bécsből jelentik: A híres bécsi Jokkey-klub ismét botrány középpontjában áll. Springer báró nagyiparos, a bécsi Rothschildok sógora, akinek felesége Rothschildleány, felvételét kérte a Jokkey-klubba. A minap megtartott választmányi ülésen a többség Springer báró felvételét kérvényét általános meglepetésre visszautasította. A visszautasítás következtében a Jokkey-klub kétszáz tagja nyomban bejelentette kilépését azzal a megokolással, hogy nem hajlandó a választmány antiszemita magatartását, mivel a kérvény elutasítása csak erre vezethető vissza, fedezni. Sógoruk visszautasítása következtében egyébként Rothschild Lajos, Alfonz és Jenő bárók is kilépnek a Jokkey-klubból.

— **Pokolból Szentán.** Szentáról jelentik: A szentai Jevrejska Omladina folyó hó 21-én az Eugen-szálloda pokollá alakított helyiségeiben nagyarányú Ördög, Faun, Lucifer, Asportorát felvonulással pokolbálat rendez. A szenzációs és művészi estély iránt óriási az érdeklődés.

— **A Hakoah álarcos bálja.** A Hakoah zsidó ifjusági egyesület március 14-én álarcos jelmez bálát rendez. A bálra külön meghívókat bocsátanak ki és azon a sok látnivalón kívül jelmezes balett-táncokat is bemutatnak.

— **Dr. Reök Iván orvos, sebész-operateur,** rendel lakásán, főté, volt Vermes-ház, Lóvi-testvérek fölött.

— **Pokolból Szentán.** A szentai Jevrejska Omladina február 21-én az Eugen-szálloda pokollá alakított összes termeiben nagyszabású pokolbálat rendez. Ördög, faun, és Luciferi csoportozatok felvonulással. A bál iránt, amely az ideai farsang legművészebb estjének ígérkezik, már most is óriási érdeklődés nyilvánul meg.

— **Dr. Kosztolányi Árpád rendel Pálacsón munkáspénztári betegek részére 7-8-ig. 12-1-ig és 6-8-ig. (Rényi-villa.)**

— **Az SzMTC f. hó 22-én tartja évi közgyűlést a Nemzeti-szálló különtermében.** Szavazati joguk csak azoknak lesz, akik 1924. évi tagdíjukat kifizették.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossija Fonctére palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcbőrhámiasztás, alkalmatlan hálszájak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyögyzsappanak, arcfehérítő- és szeplőkenőcsök stb.

— **Vérszegénység, sápadtság, bőrkiütések és furunkulások esetén a rég bevált »Perenc József« keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését.**

KÖNYVEK

— **Bernard Shaw: Szent Johanna.** Bernard Shaw összes munkáinak sorozatában most jelent meg Szent Johanna, a különös, mély „krónikás színmű”, — mint szerzője nevezi, melynek irodalmi sikere talán még nagyobb volt, mint a szinpad. Shaw ebben a munkájában ép úgy leszámolt a modern szkepszissel, mint a romantikus hamis páthoszával. A könyv az Athenaeum kiadásában jelent meg és kapható a Vig Zsigmond-féle könyvkereskedésben Szubotica.

— **Könyvajándóságok.** A magyar könyvpiacra legutóbb megjelent Wildner Ödön kitűnő fordításában Goethe: *Vallomások* című munkája, Szemes Béla: *Husz egyfelvonásos*, Karin Michaelis: *Hét nővér*. — olcsó Genius kiadásban, — Clement Vautel: *Onagysága nem akar gyereket*, Pierre Weber: *Pompadour*, Benoit: *Királyasszony szeretője*, Jean Cocteau-nak, a legfiatalabb francia írónemzedék vezérének *A párisi fiu* című pompás kis regénye, Gorkij Maxim: *A borsógó*. A könyvek kaphatók a szubotica Memuzsica-féle könyvkereskedésben.

KINTORNA

— **Fizetésektelenséget jelentett egy noviszadi kereskedő és harminc százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek,** olyanformán, hogy erre az összegre adai sógorának három napra kiállított váltóját adta fedezetül. A hitelezők hosszas alkudozás után belemertek ebbe a megoldásba, csak egy szubotica gyáros akadékoskodott. A fizetésektelenséges kereskedő gőzerővel puhította, könyörgött neki, magyarázta, hogy nem tud többet fizetni, de hiába. Amikor már látta, hogy senmi sem használ, félrevonta a csökkenős hitelezőt és így szólt hozzá:

— **Nézze uram, bár tudom, hogy ez a törvény értelmében tilos, de megígérem önnek, hogy a többi hitelezővel szemben nagy előnyben fogom részesíteni, ha hozzájárul az egyezséghez.**

— **A gyáros csak ezt akarta.** Diadalmas arccal tért vissza a hitelezők karához és miután a forma kedvéért ellenkezett még egy darabig, aláírta ő is az egyezséget. Amikor végetért a tárgyalás és a hitelezők eloszlottak, a szubotica gyáros megfogta a fizetésektelenséges kereskedőt és ígérete beváltását sürgette.

— **Ja, — mondta a noviszadi kereskedő — csak azt akartam mondani, hogy az adai sógorom már rég tönkrement, nincs annak egy vasa so.**

— **De maga azt mondta, — szólt elhűlve a szubotica hitelező — hogy nagy előnyben fog részesíteni a többiekkel szemben...**

— **A fizetésektelenséges kifordította a tenyérét: — Hát nem részesítettem nagy előnyben? A többiek csak három hónap mulva fogják ezt megtudni...**

— **A szombori főútcán alaposan bepityvált ember ballag hazafelé. Már dereng, a kapu nyitva van, a házmeister seprli az udvart. Lojálisan üdvözi a lakót:**

— **Jó reggelt, nagyságos ur!**

— **A nagyságos ur csak dűnyög, ideoda dűlög és rettentően bosszankodik: nem tudja kinyitni a lakásajtót.**

— **Nem megy be a kulcsa... a zárba... — panaszkodik.**

— **A házmeister megsajnálja és a helyszínre megy segítségért nyújtani. Egy pillanat alatt átlátta a helyzetet.**

— **De nagyságos ur, — mondja nevetve — hiszen egy cigarettával teszszik próbálkozni nyitni a zárat...**

— **A nagyságos ur maga elé mered, megtörlí gyöngyöző homlokát és kétségbeesetten mondja:**

— **Az nagy baj fiam... Akkor elszív-tam a kulcsot...**

— **A nagyságos asszony mondja az urának:**

— **Te azt ígérted nekem tegnap, hogy veszel valami ajándékot. És képzeld, ma éjjel azt álmodtam, hogy egy gyöngy-nyakéket kaptam tőled.**

— **Nagyszórt, — felelt a férj — akkor veszek neked egy álmoskönyvet, hogy megnézd benne, mit jelent ez...**

Pénzt talál, ha fuvarlevelet elővétel előtt felülvizsgálatra beküldi. Átvizsgálás díjtalan! Minden-nemü vasúti kórosatok szakszerűen bíráltnak el és reklamálnak meg. Saját érdekében küldje be fuvarlevelet felülvizsgálatra.

TARIF D. D. SUBOTICA
WILSONOVA ULICA 11.

KÖZGAZDASÁG

Néhány szó a kényszer-egyezségről

Irta: dr. Kellert Benő suboticei ügyvéd

A kereskedelmi és pénzügyi szakörök egy idő óta erősen foglalkoztatja az utóbbi években mind sürűbben folyamatba tett kényszer-egyezségek problémája és e téren oly nagyfokú idegesség észlelhető, hogy a napilapok híradásai szerint már a kormánykörök is komolyan foglalkoznak a kényszer-egyezségi intézmény eltörlésének gondolatával.

A kérdés nagy gazdasági jelentőségénél fogva kétségkívül megérdemli, hogy azzal az illetékes érdekkörök behatóbban foglalkozzanak. A felületes szemlélő talán nem veszi észre, de elvitázhatatlan tény, hogy az utóbbi időkben szokatlan mérvben elszaporodott kényszer-egyezségek csak kísérő jelenségei és elmaradhatatlan velejárói zárt gazdasági és pénzügyi viszonyainknak és könnyen hajlik azon hiedelem felé, hogy a kényszer-egyezség nem egyéb, mint a rosszhiszemű adósok fegyvere, amellyel hitelezőit megadásra készíti.

Tagadhatatlan, hogy vannak ilyen adósok is, sőt olyanok is akadnak, akik a büntetőtörvény pragmatikával között tojástancaot járva egyikbe-másikba bele is ütköznek. Az esetek túlnyomó többségében azonban komoly és kényszerítő szükség indítja az adóst arra, hogy vergődési közepette az utolsó menedékhez folyamodjék és hitelezői engedékenységére appelláljon. Ez azonban csak látszólag célozza az adós megmentését, mert lényegében a kényszer-egyezség nem egyéb, mint a hitelezők védelmét szolgáló intézmény.

A mi kereskedelmünk évek óta súlyos és komoly válságban sanyalódik. Államunk ugyanis — par excellence — mezőgazdasági állam, amely ipari cikkek tekintetében majdnem kizárólag külföldi behozataira szorul. A védvámok, az adók, az erősen korlátozott pénzhitelek, az üzleti jövedelemmel arányban nem álló kamatterhek és az üzleti költségek azonban az ipari cikkek oly hihetetlen mértékben drágítják, hogy a fogyasztó közönség szükségleteit a legszűkebb keretek közé kénytelen szorítani. Ehhez járul még az általános gazdasági pangás, a valuták ingadozása és a nagy pénzhiány, amelyek azután oly elképzelhetetlenül rossz üzletmenetet eredményeznek, hogy még a legjobb szárdéku adós is képtelen kötelezettségeinek eleget tenni. Számítatlan olyan adós is van, akinek vagyona többszörösen meghaladja tartozásait és a fenti okok folytán mégsem képes fizetési kötelezettségeit teljesíteni.

Az ilyen esetekben pedig az egyetlen remédium: a kényszer-egyezség. Az adós ugyanis fennálló törvényeink értelmében nem engedheti meg azt, hogy egyes hitelezői mások fölött előnyben részesüljenek és akár kielégítést, akár pedig zálogjog szerzése által biztosítást nyerjenek, hanem köteles volna önmaga ellen a csőd megnyitását kérni. Természetes azonban, hogy nem szívesen fordul ehhez a végső eszközökhöz, amely reá nézve nemcsak vagyoni, hanem erkölcsi capitis deminutióval is jár — hanem türi, hogy egyes túrelmeiellen hitelezők — a többiek rovására — nála végrehajtásokat eszközöljenek, vagy egyéb módon nyerjenek kielégítést. Ily esetekben pedig a hitelezők jelentékeny része — talán a többsége — követelését majdnem teljes egészében elveszti és csak az a kétes értékű elégtétele marad meg, hogy az adós esetleg büntető uton felül mulasztásáért.

Ugyancsak ez a veszély fenyegeti a hitelezőt csőd esetén is. Csődeljárásunk ugyanis annyira hosszadalmas és költséges, hogy a gyakorlatból szerzett tapasztalataink szerint a legtöbb esetben igen csekély az a hányad, amely a hitelezők követelésére jut.

Ezek szerint tehát a hitelezőknek legalább is oly vitális érdekük fűződik a

kényszer-egyezségi intézmény fentartásához, mint az adósoknak. Amint azonban a kereskedelmi és hitelforgalomnak általában a kölcsönös bizalom és jóhiszeműség az alapja, úgy természetesen meg kell ennek nyilvánulnia a kényszer-egyezségi eljárás keretében is és amint nem érdemel kiméletet a rosszhiszemű adós, éppugy a saját és hitelezőtársai érdekei ellen fog véten az a hitelező is, aki hatalmával visszaélve megakadályozza a jóhiszemű adós ügyének becsületes rendezését.

A kényszer-egyezségről szóló törvény hatályon kívül helyezése tehát katasztrofális rázkódtatást idézne elő egész gazdasági életünkben. A külföldi hitelezőknek amugy is erősen megrendült bizalma teljesen megszűnne, hitel hiányában kereskedelmünk teljesen elmaradna és a csődök özöne vizsgálatlanul sivar helyzetet teremtene. Tehát — viduam consules!

Ez az állásfoglalásom azonban nem érinti azt a véleményemet, hogy a kényszer-egyezségi eljárás tényleg gyökeres reformra szorul. Így első sorban törvényileg, illetőleg a törvényben adott felhatalmazás folytán rendeletileg kellene szabályozni azt a minimális kvótát és azt a maximális határidőt, amelynek felajánlása mellett az egyezés megköthető. Intézményes biztosíték kellene továbbá arra, hogy a hitelezőknek nemcsak követeléseik összege szerinti, hanem bizonyos szám szerinti hányada volna szükséges ugy az ajánlat elfogadásához, mint annak visszautasításához.

Messze vezetne és e cikk keretein kívül esnék a korrekívumok részletes fejtegetése. Cél szerűnek tartanám azonban, ha kereskedelmi érdekképviseleteink, így első sorban a suboticei Lloyd társulat és a jogászegylet ennek az életbevágóan fontos kérdésnek egy közös ankétán való beható megvitatását napirendre tűznék és az értekezlet határozatát felterjesztésben közölnék az illetékes szakminisztériumokkal.

Megjavultak Magyarországon a terméskilátások. Budapestről jelentik: Magyarországon az őszivetések lényegesen megjavultak. Szombatra virradó éjjel különösen a Dunántúli megyékben kiadós eső volt, amely a terméskilátásokat lényegesen megjavította.

Adóbizonnylat a vámolásnál. A becskeri fővámmhivatal felhívással fordul a kereskedőkhöz, exportörökhöz és importörökhöz s figyelmezteti őket, hogy az adóbizonnylatot, amely szerint a folyó év első negyedére nincs adóhátralékuk, mutassák be a vámmhivatalhoz. Azokat, akik ilyen bizonyítványt bemutatnak, nyilvántartásba veszik s az egész év alatt vámolhatnak, anélkül, hogy adóbizonnylatot kellene bemutatniok

SPORT

Március elsején egészítik ki az alszövetség csonka-vezetőségét

A suboticei alszövetség vezetőségében fölmerült válságot még mindig nem sikerült elintézni. A tisztségéről lemondott dr. Malagurszky Babján elnök. Horvátzky Fábiant főtitkár és Drenkovics titkár. bár a zagrebi fősövetség is mindent elkövetett, hogy megmaradásra bírja őket, nem hajlandók új vezetőségben funkciót vállalni. A három vezető sportember távolmaradása következtében a csonka vezetőség eddig nem is kezdte meg működését, ami természetesen egy csöppet sem vált az alszövetség javára. tekintettel arra, hogy alig két hét választ el bennünket a tavaszi szezonnyitástól és az alszövetség minden szervének már most kész munkaprogrammal kellene rendelkeznie. A visszás helyzet tarthatatlanságát átérzik az egyesületek és maga a csonka-vezetőség is, amely, mint értesülünk, el-

határozta, hogy március elsejére rendkívüli közgyűlést hív egybe, a melyen a tisztikar lemondott tagjai helyett újakat választanak és ezzel kiegészítik az alszövetség vezetőségét.

Az alszövetség vezető emberei, valamint az egyesületek vezetőférfiai nagyon jól tennék, ha a sportbéke érdekében a rendkívüli közgyűlés előtt még egyszer megkísérelnék dr. Malagurszky Babiant, Horvátzky Fábiant és Drenkovicsot rábírti arra, hogy vállalják a tisztségeket. A három közismerten érdemes sportember munkáját nem nélkülözheti az alszövetség, amelynek különben, ha lehet, el kell kerülni azt a fura helyzetet is, hogy a Vajdaság legtekintélyesebb, legnagyobb futballegyesülete, a Bácska ne kapjon megillető képviselőt abban a futbalszervezetben, amelyben eddig döntő szerepet vitt. A rendszerváltozás, úgy véliük, nem jelentheti a Bácska teljes háttérbeszorítását, nem jelentheti azt, hogy az alszövetség nélkülözheti a terület legnagyobb futballegyesületének támogatását.

Tréningmérkőzés. A Bácska I. és II. csapatai vasárnap délután tréningmérkőzést játszanak a Szombori-uti pályán. Az első csapatban hosszú szünet után ez alkalommal fog ismét játszani Rudics is, aki Polyákovicsal a csapat jobbszárnyát alkotja. A mérkőzés délután 3 órakor kezdődik.

A Sand Zimonyban. A Sand komplett első csapata most vasárnap Zimonyban vendég szerepel, ahol a Z. Amateur lesz az ellenfele. A suboticei fiuk próbagaloppját előreláthatólag siker kíséri, bár a zimonyi csapat komolyan felkészült a küzdelemre. Zimonyban a Sand a következő csapatot szerepelteti: Siflis, — Beleszlin, Kovács, — Karip, Held, Ördög, — Facsar, Dér, Weisz, Damjanovics, Harasztli.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. február 14.

Zürich deviza 8.475.
Budapest deviza 1176—1184, valuta 1156—1178.
Prága deviza 55.45—55.95, valuta 55.375—55.875.
Berlin deviza 68.4—68.6 milliárd márka, valuta 68—68.4 milliárd márka.
Trieszt deviza 39.60—39.75.
London deviza 291.50.
Newyork deviza 1.6375.

Zürich, febr. 14. Zárlat: Beograd 8.47½, Páris 2700, London 2478, Newyork 519½, Brüsszel 2600, Milánó 2132½, Amsterdam 208¾, Berlin 123 ötnyelcad, Bécs 7315, Szófia 377½, Prága 1537½, Varsó 100, Budapest 72, Bukarest 265.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 14. Az irányzat lanyha, a forgalom jelentéktelen. Irányárak: Buza, bácskai 75—76 kg.-os 460 dinár, bánáti 75—76 kg.-os Szepta paritással 450 dinár. Árpa bácskai 360 dinár, bánáti 330 dinár. Tengeri 197.50. dinár, március-áprilisra 210 dinár, április-májusra 215 dinár, bánáti Bega állomás 215 dinár, szerémi 205 dinár, április-májusra 215 dinár. Liszt 0-ás 500 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 14. Az irányzat szilárd, a kínálat gyenge. Az amerikai piacokról egy napi szünet után ma átlag négycentes drágulást jelentettek. A tengeri 125, a rozs 2.75 centtel drágult Csikágóban májusi szállításra.

A budapesti tőzsdén a kínálat rendkívül tartózkodó. A tőzsdéidő első felében csak egyes vaggonokat ajánlanak tiszántúli és tiszavidéki búzából 600.000 koronával, vagyis 15.000 koronával drá-

gában, március 14. A tiszántúli gyenge.

A takarmánycikkek piacán a korpa szilárd. 245—250.000 koronával ajánlanak prompt korpát Budapesten. A zabot vetési célokra élénken keresik, ezért ennek ára is szilárdan tartott. A tengeri üzletmenete gyenge, sehezen helyezhető el. 280—285.000 korona a prompt tengeri Budapesten.

Csikágói gabonátőzsde, febr. 13. Buza májusra 182, Buza júliusra 153.125, Buza szeptemberre 141.75, Tengeri májusra 126.375, Zab májusra 54 Zab júliusra 55, Zab szeptemberre 53.25, Rozs májusra 156.75, Rozs júliusra 132.75, Rozs júliusra 117.

Newyorki gabonátőzsde, febr. 13. Buza 203, Tengeri 132.375, Liszt 875—925, Irányzat tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek állása a következő: Duna: Bezdán 136 (—4), Bogojevo 177 (—2), Vukovár 126 (—), Palánka 126 (—3), Noviszad 102 (—), Zemun 45 (—), Panesevo 10 (—), Szmederevo 141 (—4), Dráva: Maribor 12 (+2), Zakani —147 (—1), Terezinopolje —122 (—2), Osijek —11 (—1), Száva: Zagreb —60 (+18), Sisak —6 (—), Jasenovac 126 (—), Bród 106 (+14), Samac 38 (+10), Mitrovica 97 (+3), Beograd —38 (—), Tisza: Senta —80 (—2), Bece —63 (+2), Titel 68 (—2).

NYILTTÉR

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy forrón szeretett férj, drága jó apánk

BÁNFFY GYULA

gyógyász

f. évi február hó 13-án esti 3/4 órakor életének 60-ik, boldog házasságának 27-ik évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt.

Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 16-án reggel 7 órakor a Jézus Sz. e templomban lesz bemutatva a Mindenhatónak.

A megboldogult földi maradványai a róm. kath. egyház szertartásai szerint f. hó 15-én d. u. 3 órakor fognak a felsővárosi temetőben örök nyugalomra tételni. Senta, 1925. február hó 13-án

Béke és áldás lengjen könnyekkel áztatott sirja felett!

Özv. Bánffy Gyuláné szül. Elek Ilona mint hitvese. Dr. Jakab Ernőné szül. Bánffy Ilonka, Bánffy Boldizsár mint gyermekei. Elek Tihamér János, Elek Aladár mint sógorai.

MEINL TEA
uj termés

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen felelősséggel elhunytá alkalmával részvétükkel fájdalimat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok köszönetet.

Subotica, 1925. február 15-én.

Kovács György.

RADIÓ ÉRDEKLŐDŐK FIGYELMÉBE!

A Bácsmegyei Naplónak az új rádiórendeletéről megjelent cikkére vonatkozólag megnyugtattuk t. vevőinket, hogy a nálunk vásárolt S. I. T. I. rádiógépek Rükupelung nélküliek és mint ilyenek, semmi tilalom alá nem esnek. PALLAS rádió vállalat. Subotica, Kujundžićeva ul. 4.

STOPES:

Szerelmi élet a házasságban

című könyve végre teljes nyíltsággal tárgyalja mindazokat a kérdéseket, amelyek férfiak és nők százai előtt ismét retlenek voltak és amelyekről szülők, pedagógusok és barátok az egyes témák kényes voltánál fogva, féltve értelmezett szövegekből nem beszélnek, holott kötelességük volna a fiatalabb nemzedéknek mindezekről felvilágosítani és őket fölösleges zűrzavaroktól, tévedésektől és kétségbeeséstől megóvni. Csak a nyílt és tiszta igazság az egyedül helyes út ezeknek a kérdéseknek a tárgyalásánál. Stopes könyve az első helyet foglalja el ezen a téren a világirodalomban; mind két nem kielégítésére szolgál és igazi szerencse A NŐKNEK

Kapható:

Vig. Zsig. Sándor könyvkereskedésében
Subotica

Ára portómentesen 60 dinár

Értesítés

Értesítem a n. é. közönséget, hogy üzletemet ugyancsak a Prokesch palotába (volt Ujedina Banka) helyiségébe helyeztem át.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét meggyobbított és újonnan berendezett üzletemre, hol legelőnyösebben szerzem be tavaszi szükségleteit, covercot, bereberi, valamint férfitúró szövetekben, selymekben, vásznakban, chiffonokban stb. cikkekben nagy választék.

A t. vásárló közönség szíves pártfogását kérem

Horovitz Mátyás

Subotica, Aleksandrova ul.
Prokesch palota

Hirdetmény

A „Concordia“ Temetkezési Egyesület értesíti tagjait, hogy működését az 1659/1925. sz. alatt miniszterileg jóváhagyott alapszabályai alapján 1925. február hó 15-én déli 12 órakor megkezdte. Az ezen időpont után bekövetkezett halálesetek után járó segélydíj tehát, ha és amennyiben a két haláleseti pótdíj előleg is kiegyenlített — kifizetésre kerül. Ezen pótdíjelőleg kifizetésére még további 8 napi határidő engedélyeztetik azon megjegyzéssel, hogy akik ez irányú kötelezettségeiknek 1925. február 23. este 5 óráig eleget nem tettek, alapító tagságuk töröltni s helyük az alapszabály értelmében mással fog betölteni.

Subotica, 1925. február hó 11,

Elnökség.

Értesítés!

Radničko Invalidsko Pripomoćno i Penziono Udruženje Kraljevine S. H. S. (S. H. S. Királyságban Munkások Rokkantségélyző és Nyugdíjgyűlési) központi vezetősége ez úton is értesíti tagjait, hogy alapszabályai a belügyminisztérium által 1632/1925. sz. a. jóváhagyást nyertek.

Továbbá az egyesület székházában Segedinski vinogradni br. 103 sz. a nagy, száraz, betonhozott pince kiadó.

Oglas o prodaji stečajne mase

Potpisani staratelj mase ovim obnarodujem, da će se u stečajnu masu stečajnog dužnika Josifa Teniš trgovca u Staroj-Kanjiži pripadajuća, u stečajnom inventaru pod stavkama 1—265 nabrojana, na 96.649.20 dinara procenjena, raznovrsna manufakturna roba, kao i pod stavkom 266 i 267 nabrojani i na 20.000 dinara procenjeni dućanski nameštaj po ovlaštenju i uz intervenciju stečajnog odbora ili njegovog izaslanika putem javnog dražbenog nadmetanja u jednoj masi ili u delovima prodati,

dne 22-og februara 1925 god. pre podne u 9 sati u dućanski prostorijama stečajnog dužnika u Staroj Kanjiži.

Isključna cena je 100.000 dinara.

Koji hoće da učestvuje na dražbenom nadmetanju, dužni su svoju kupovnu ponudu pismeno u zatvorenoj kovčugi najkasnije 21-og februara 1925. godine do podne do 12 sati kod mene predati i istodobno u ime pismenine 10% isključne cene t. j. 10.000 dinara u gotovom novcu položiti.

Nad prispelim ponudama odlučivaće stečajni odbor u svojoj sednici 22-og februara 1925. god. pre podne u 9 sati pridržavajući sebi pravo, da u koliko ni najvišu ponudu ne smatra odgovarajućom, istu odbije i da odredi usmeno dražbeno nadmetanje, te da isto odmah održi. Stečajni odbor najzad pridržava sebi pravo, da u koliko ni na usmenom dražbenom nadmetanju stavljenu najvišu ponudu ne smatra odgovarajućom, istu odbija i odredi rasprodaju stečajne mase u delovima te istu odmah održi.

Oni, koji su podneli pismenu ponudu, dužni su dražbenom nadmetanju odredjenom za 22. februar 1925. god. pre podne u 9 sati lično pristupiti i onaj, čija se ponuda primi, dužan je pismeninu do visine kupovne cene nadopuniti, odnosno kupovnu cenu u celini odmah isplatiti i kupljenu robu u roku od 48 sati odneti. Ujedno je kupac dužan 2% kupovne cene u ime kupovne pristojbe u takšenim markama na dražbeni zapisnik priljepiti.

Ukoliko onaj, čiju ponudu stečajni odbor primi, dražbenom nadmetanju ne pristupi ili u svemu ne udovolji napred izloženim dražbenim uslovima, gubi položenu pismeninu, te će se na njegovu štetu i opasnost održati novo dražbeno nadmetanje.

Reflektanti mogu pogledati stečajni inventar kao i robu svakog dana od 3—5 sati zaključno do 21-og februara 1925. god. i u tu svrhu prijaviti se u mojoj kancelariji.

Kako stečajni odbor tako ni ja ne primamo na sebe garanciju u pogledu kvaliteta i kvantiteta robe. St. Kanjiža, dne 29-og januara 1925. god.

Dr. ANDRIJA TÖRÖK
advokat, staratelj mase.

„Menorah“

„Menorah“ a subotički zsidó ifjúság konz. irányu Kultúregyesülete

Meghívó

A folyó hó 15-én, vasárnap d. u. 6 órakor egyetli helyiségünkben megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

t. tagjainkat ezennel meghívjuk.

Tárgysorozat: 1. A „Moria“ egyesülethez való csatlakozás és az ezzel kapcsolatban az alapszabályok módosítása. 2. Elnök, 2 alelnök és 1 bizottsági tag választása. 3. Esetleges indítványok.

Subotica, 1925. évi február 12-én.

Az Elnökség

Figyelmeztetés: Ezen közgyűlés tekintet nélkül a megjelenő tagok számára határozatképes lesz. 1292

Uj szobafestő és mázoló

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Stern Zsigmond szobafestő cégtől 18 évi működés után kiléptem és a Paje Kujundžićeva ul. 11 szám alatt a Molzer-házban

szobafestő és mázoló műhelyt nyitottam

Subotican töltött hosszú működésem biztosíték arra, hogy az e szakmába vágó munkákat a legizlésebben fogom elkészíteni, miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem Tisztelettel

Matkovics Simon

szobafestő és mázoló

Lakás: III. Kumičičeva ul. 47.

JAJ BE KELLEMESE!

Mátja bárd, aki a palackaleku Fisa-szappant egyszerű megpróbálja. A Feller-féle Fisa-szappan az előző asszony igazi szépségzappan és az okos és megmondott férfi egészségi szappan. A használatban rendkívül gazdaságos, tehát olcsó is! Kapható 5 minőségben (glicerin, glicerin, borax, kátrány és beretvátó szappan). Próbára 5 darab 52 dinár a pénz előzetes beküldése ellenében, 02 dinár utánvétellel.

FELLER JENŐ gyógyszerész, SUBOTICA DONJA

Központ 135 (Nyvatka).

8108

Csödtömeg eladási hirdetmény

Alulírott csödtömeg gondnok ezennel közhírré teszem, hogy a vb. Tényi József starakanjizai kereskedő csödtömegében, csödtömben 1—265. alatt felsorolt 96.649.20 dinárra becsült különböző kézműárak; valamint a 266. és 267. alatt felsorolt és 20.000 dinárra becsült üzletberendezés a csödtömb választmány felhatalmazása alapján és az ő, vagy kiküldöttjének közbenjöttével egy tömegben vagy részleteként

1925. év február 22-én délelőtt 9 órakor

Starakanjizán, a közadósok üzlethelyiségében nyilvános árverés útján el fognak adni.

Kiküldési ár 100.000 dinár.

Árverezni szándékozók kötelesek írásbeli vételi ajánlatukat zárt borítékban nálam legkésőbb 1925 február 21. déli 12 óráig bemutatni és egyidejűleg bánatpénz elmen a kiküldési ár 10%-át azaz 10.000 dinárt készpénzben letenni.

A beérkezett ajánlatok fölött a csödtömb választmány 1925 február 22-én délelőtt 9 órai ülésében fog határozni, fenntartván magának a jogot, hogy amennyiben a legmagasabb ajánlatot sem tekinti megfelelőnek, azt elutasítsa és szóbeli árverést rendeljen el, és hogy azt mindjárt meg is tartsa. Fenntartja végre a csödtömb választmány magának azt a jogot is, hogy amennyiben a szóbeli árverésen tett legmagasabb ajánlatot sem látja megfelelőnek, azt is elutasítsa és a csödtömbnek részleteként való eladását rendelje el és azt azonnal foganatosítsa.

Azok, akik írásbeli ajánlatot nyújtottak be, kötelesek az 1925. év február 22-én délelőtt 9 órára közzött árverésen személyesen megjelenni és az, akinek az ajánlata elfogadatik, köteles a bánatpénzt a vételár kiegészítésére, illetőleg a vételárát egészben mindjárt kifizetni és az árakat 48 óra alatt elszállítani. Egyben köteles a vevő a vételár 2%-át képező vételi illetéket bélyegjegyekben az árverési jegyzőkönyvben leróni.

Amennyiben az, akinek ajánlatát a csödtömb választmány elfogadja, az árverésen nem jelenik meg, vagy nem tesz eleget mindennemben a felsorolt árverési feltételeknek, elveszti a már letett bánatpénzt és kárára s veszélyére új árverés fog tartatni.

Érdeklődők a csödtömb iródaiban, valamint az árakat 1925. év február 21-ig bezárólag minden nap 3—5 óráig megtekinthetik.

Sem a csödtömb választmány, sem én nem vállalunk kezességet árak minősége és mennyiségeért.

Staranizsa, 1925 január 29.

Dr. TÖRÖK ANDOR
ügyvéd, tömeggondnok.

„DAMA“

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jutányos áron készít:

női- és gyermek-fehérneműt, hozott és saját anyagból, azonkívül

pyjamákat, ágygar-niturákat, stórokat stb. a legszebb kézimunkával. 9007

Tagfelvétel.

Értesítjük a helybeli izraelita hitközség tisztelt tagjait, hogy Szent Egyeletünk folyó év március hó 8-án (Aszifát) tagfelvételi ünnepélyes közgyűlést tart, miért is felhívjuk mindazon hittestvéreinket, kik magukat Szent Egyeletünk kötelékébe felvételni óhajtják, hogy ebbeli kívánságukat az egyelet iródaiban (VI., Zrinjski trg 23.) hétköznapiokon (szombat kivételével) délután 3—6 óra között bejelenteni sziveskedjenek.

A subotički Izr. Szentegylet (Chewra Kadischa) Elnöksége

„AIDA“ illatszergyár

I. LUBIENSKY
ZAGREB, B cesta 10/a.

keres bizományi ügynököket
Jugoszlávia minden helységében

LEVELEZÉS

Ki óhajtana szórakoztatni 25 éves kereskedősegédet? Leveleket »Komoly« jellegre a kiadóba kér. 1298

Nea-Crem
legmegbízhatóbb arc- és kézápoló

KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

HÁZASSÁG

Duszgazdag malomtulajdonos leánya vagyok. jelentékeny készpénzhozománnyal, esetleg benősülés eshetőséggel férjhezmennek tisztességes keresztény férfihez. Vazvon. jövedelem másodrendű. tisztesség, szívesség főfeltétel. Névvél. címmel megírt levelet »Jellemes legven« jelleggel kiadóhivatal továbbít. 4246. 990

Ismeretség hiányában ezton férfihez adnám intelligens. kimondottan jóss leányomat asztalos szakmabeli. róm. kath. vagy ev. ref. vallásu szolid fiatalemberhez (lehet özvegy is) 32 évtől 38-ig, aki hozzánk benősülne. Sajat ház. jól bevezetett mühelyvel és koporsóraktárral. Teljes című. fényképpel ellátott leveleket »Biztos jövő« jellegre a kiadóba kérek. 1331

Melyik nemeslelkü jómódu iparos vagy kereskedő (28-40 évig) tudna megbecsülni feltétlen tisztességes iparosleányt? Leveleket teljes címmel és fényképpel »Kellemes otthon« jellegre a kiadóba kér. 1335

Kisleánykámnak anyuskát, magannak hűséges szerető hitvestársat keresek. Harminczéves, keresztény özvegyember, bankfőtisztviselő vagyok, nyugdíjképes állásom, berendezett lakásom, szép jövedelem gondtalan megélhetést biztosítja. Gyermekszerető, háziasszony természetü hölgyet óhajtok feleségül. Bizalommal megírt teljes című választ »Nem hozományvadász« jelleggel kiadóhivatalba kérek. (Anonym papirkosárba.) 1355 989

FOGLALKOZÁS

Élelő-ör azonnali belépésre felvétetik. Vuković-falé. Subotica. 1328

Vincellér alkalmazást keres esetleg pincészetbe, gazdaságba, irodai, üzleti szolgának. Cím: Tóth Antal, Kraljev Breg. 1305

Gabona- és fa-szakmában 20 éves praxissal rendelkező mérlegképes könyvelő megfelelő állást keres. Beszél magyarul, németül és szerbül. Megkezeséseket »Kaucióképes« jellegre a kiadóba kér. 1271

Hatóságilag engedélyezett
zálogintézet
Subotica
Aleksandra u. 4.
Arany, ezüst és ruhaneműekre, valamint kereskedelmi árukra előnyös kölcsönöket ad.

Önálló munkás férfi-segéd felvétetik Kalmár nőlszabónál. Petrogradska ul. 5. 1287

Hatvanhárom jelentették be ez ideig, hogy a »Fortuna« pályázati közlőny (Osijek) első és második számai révén megfelelő állást sikerült elnyerniük. Ingyenes mutatványszámot nem küldenek, utánvételt nem szállítanak. Egves szám ára 10 dinár. Egy óra 35 dinár, negyedévre 100 dinár. Tanoncnak jöházból való jü fizetéssel felvétetik Rieger és Piukovic fűszernagykereskedésében. 1005

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkésedésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Keresek katonasági szolgálat vas- és fűszerkereskedősegédet. Önálló szakembert, szerb, német és magyar nyelvismerettel. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Knefely Nándor Kula címre küldendők. 1152

Másodikkönyvelő-pénztárosi gyakorlatlalt bíró nőfő fiatalember állást keres, detail faszakmában jártas, szerb-német nyelvet részben bírja. Cím: Stevan Barkóczy, Čantavir. 1221

Keresek egy német-magyar gyermeknőasszonyt három kis gyermekhez. — Feltétlenül gyermekszertető tisztá, intelligens nők adják be fényképes ajánlatukat a következő címre: Breuer bórkereskedés Novi-Vrbas. 1162

Vas-szakmában jártas fiatal alkalmazott állást keres szerb, magyar, német nyelvtudással. O. Friedrich B.-Palanka. 1236

Bádogos- és fényező-tanoncokat fizetéssel felvesz Stantić és Lassner-féle érckoporsógyár. Subotica, Palički put. 566

Intelligens, németül tudó kisasszonyt keresek egy 2 éves gyermek mellé. Stjepan M. Boje Sudarević ul. br. 25. Subotica. 1254

Oly társ kerestetik vasöntőde és gémműhelyhez, ki a kettő közül az egyikben szakember is lenne és ki érdeklődésén kívül munkájával is részt venne az üzemben. Ajánlatokat »Kurir« hirdetési irodája veszi át. 1238

Keresek tapasztalt kereskedőket. Reök-gazdaság. Horog. 1228

Vizsgázott soffőr mielőbbi belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 1308

Intelligens, 32 éves özvegy, minden tekintetben modern és minden házi munkában jártas, állást keres mint házvezetőnő, jól szituált urhoz. Szíves ajánlatok pontos feltételekkel chifre »10-20« alatt Osijek, I. Lončarska 7 címre küldendők. 504

Fényképészsegéd, a-1. ki jó retusőr, kerestetik vidékre. Uj, kis müterem, kényelmes munkakör. Cím a kiadóban. 1283

Fizetéssel szerződött tanulóleányokat a »Jelena« női divatterem. Subotica, Aleksandrova ulica 11 (udvarban). Jelentkezés reggel 8-9 óra között. 973

Deutsches intelligentes solides Mädchen mit Serb und Kroatische Sprachkänntnisse die auch bei Haushalt mithilft wir zu Mädchen aufzunehmen. Adresse in Administration. 1258

Szerb levelezésben jártas irodistanó felvétetik. — Ugyanott íróasztal megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 1251

Olasz és szerb nyelvtanítás. Intelligens uriember olasz és szerb nyelven tanít jutányos áron férfiakat és nőket. Jelentkezni lehet a Bács megyei Napló kiadóhivatalában. 1175

Két fiatalember, kik közép és felsőbb iskolát végeztek, bármilyen állást fogadnának. Cím a kiadóban. 1182

Ingatlan garancia mellett 29 éves fiatalember, pénzbeszedő, vagy ehhez hasonló bizalmi állást elfogadna. Cím a kiadóban. 1181

Tanulóleányok, csakis jobb házból felvétetnek az »Esterka« nőikalapszalonban, Aleksandrova ul. 9. 1242

Cukorka gyártáshoz önállóan dolgozó segédet mielőbbi belépésre felvétetik. Cím a kiadóban. 1252

Cukrászsegéd, ki mindenben jártas azonnali felvétetik. Ajánlatokat Longa i Sin St.-Kanijára küldendők. 1126

Perfekt varrónők felvétetnek Caray-szalonban (Korsó). 1346

Keresek azonnali alkalmazásra három ügyes szobómunkást. Popovics Bogdan szabó Vel.-Kikinda. 1262

Gabonaszakmában jártas megbízható fiatalembert keresünk átvéve nek. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igények megjelölésével »Tajtacak i Mandit« Smederevo küldendők. 1188

Házvezetőnőt keresek 20-26 éves jó megjelenésűt, ki a főzést vállalja. Ajánlatokat csakis fényképpel, miket feltétlen visszaküldök »Tanyára elmegyek« jellegre Kurir hirdetési irodába Subotica-ra intézendők. 1241

Fiatall építésszakmában jártas hivatalnok, ki a szerb, magyar, német nyelvet bírja, adja be ajánlatát Vajda és Fischer cégnek Bajmók. 1203

Két borbélysegéd azonnal felvétetik. Györfly János borbély Bezdán. 1168

A »Danica« industria cipela felvesz elsőrendű női szegyes munkásokat. Subotica, Albina I. 1222

Suboticán sarokház nagy telekkel, régi jó fűszerüzlettel, vendéglőjoggal együtt más vállalat miatt eladó. Cím a kiadóban. 1167

VÉTEL-ELADÁS

8 HP Ruston-garnitúra és egy magános Máv. cséplőszekrény azonnal eladó. Kelemen József, Čantavir. 1248

Teljesen jókarban levő fűszerüzletberendezés eladó. Érdeklődni lehet Krausz Simón rövidáru-nagykereskedőnél. 1313

Több vagon meszet keresek megvételre. Cím: Barát Vince, Stara-Kanijza, Vasut-tér 5. 1291

Sentán, közel a beltérhez, egy ház két lakosztállyal, nagy udvarral és melléképületekkel eladó. Különféle mennyiségű föld eladó vagy bérbe kiadó. Bergel Jakab. 1264

Kétszobás lakások melékkelviséggel: üzlet lakással olcsón átadó. Italmérés focipályán. Butorozott szobák kiadó. Családi ház eladó. Háló, ebédlők, uriszoba, hintaszék, szervizszék, díszkönyvek, fényképezőgépek eladó. Langue, Azina ulica 11. 1344

Kanári madár eladó. Česka ul. 40. 1303

Sentán, Adai-utcában, egy jóforgalmu kocsnia sarokházzal együtt örökáron azonnal eladó. Bergel Jakab. 1211

24 lánca prima föld olcsón eladó a várostól öt kilométerre. Vadász Pál mérnök. 1320

Lucernamag, elsőrendű, kapható özv. Galambos Sándornénál, Staribečel. Ugyanott eladó fehér és siller bor hektóliterenként. 1260

Üzemnagyoobbítás miatt eladó egy Ciimax-féle 6 HP nyersolajmotor, alig használt, továbbá vashordók is. Petreš, Palički put 126. 1285

KANADA

? Szeretne ön is Kanadában levő férjéhez vagy atyjához menni
? Vannak már Kanadában rokonai vagy barátai, kikhez szeretne kivándorolni
? Akar ön is Kanadába menni, hogy ott farmot szerezzen magának
Ha Kanadába akar menni és a fenti vagy más kérdésekre pontos felvilágosítást óhajt, forduljon a következő címre:
CANADIAN PACIFIC
Beograd, Wilsonov trg 107
Zagreb, Petrinjska ulica 40

Valódi perzsaszőnyegek

érkeztek direkt Perzsiából minden nagyságban és kvalitásban, u. m.: Buchara, Afgan, Szamarkand, Beludzsisztan, Siraz, Sirván, Szaruch, Tafrisz, Mesched, Szine, Farachan, Jamud, Kadah, stb. Olcsó árak. Megtekinthető reggel 9-20 óráig este
„Hotel National“-ban 2. szoba

VARRÓGÉP

mielőtt varrógépet vásárol, saját érdeke, hogy meggyőződjön a raktáramon levő világhírű

DÜRKOPP

varrógépek kiváló minőségéről. Iparos és női gépekben állandóan nagy választék. Havi részletfizetés! Jugoszlávia legolcsóbb bevásárlási forrása!!!

S. AD. ENGL

SUBOTICA
Angro Detail
Telefonszám 815
Petrogradska ulica 3.
Josačeva ulica 2 sz.
1103

V. Vermorel - Villefranche

„VERMOREL“ és „ECLAIR“ (név) (elnevezés)
7286-13925-44693. szám alatt az egész világon törvényileg védve

Eredeti Vermorel „Eclair“ peronospora permetező vörösréz puttonnyal, hosszabbító csővel és a megfelelő permetező kupakkal

Az eredeti Vermorel „ECLAIR“ réz-, vas-, és kaucsukalkatrézsel a legfinomabb anyagból a legpontosabban vannak készíve s ebből következik, hogy a Vermorel „ECLAIR“ évek óta keresztül használható anélkül, hogy javítást igényelnének vagy hogy az alkatrészek kicserélése szükséges lenne.

Jugoszláviai vezérképviselő:
Szenes Kálmán vasnagykereskedő
Zentai Soma gépraktár
SUBOTICA

Olajos fahordókat

jó állapotban, minden mennyiségben magas áron vesz

Ernst Fülöp
Sombor 1286

Svédtorna berendezés

tornaegyleteknek, iskoláknak is alkalmas eladó
Dr. WOLF
főpostával szemben.

Elalvás előtt...

Irtá: Béga Tamás

Zugó fejemet a fehér párna simítja, hűsíti, a fáradt álom itt kereng körültem, elfed, kitakar, látszik velem... Zsongó melódiák szállanak fülemből, bőrcím pórusaiból tánc-zene szűrődik ki, körfoly, ringat. Fáradt szemem nyitottan mered az alakfalan sötétbe — az álom itt játszik velem. És itt vagy Te is, ahogyan néhány perccel ezelőtt álltalak: suhanva, simulva, táncolva. Zugó fülem zenéje adja a ritmust és itt táncolsz most mással — nekem.

Pár perce van csak, hogy elmentem a kivilágított, kis mulatóból, melynek egy kis asztala mellett, Téged nézve és Rád gondolva egyetlenegy pohár habzó pezsgőt ittam — és ez a csöppnyi szesz itt feszít most szívemet. Táncolsz és minczen egy pillantásod sem számomra. — próbálom: makacs kitartással, nem tudom elfogni eltévedt pillantásaidat sem. Kavarog az érzéki zene. — fűt és dobol a parányi alkohol: szellemet idézek elő, mulat varázsolok.

Valamikor egy harsogó régi tavaszban, amikor orgonák nyitnak a kisvárosi kertekben és az uccákon bátozó, boldog ákácok édes firtjél ontották a legszébb, legmézesebb álmokat hazudó illatot, — még egyszer megpróbáltam felverni az elsimult tükri mulat. Követ dobtam beléje: egy kérdést és egy kérdést — hullámgörögök fodrozódtak, fodrozódtak, simultak széjjel, mindinkább széjjel: és nem jött teljesülés a kérdésre és nem jött válasz a kérdésre. A megzavart víz, karikái mind szélesebbek, szélesebbek lettek és az egy kérdés és egy kérdés nőtt és dagadt, már a Kérdés és a Kérelm volt. A széles gyűrűben már benne volt minden: miért...? minden: hogyan...? minden: meddig...? — már benne volt minden áhitat, amit az égő csipkebokor óta a haladó ember imádságos perceiben kért és könyörgött: — és multak a napok, ólomszárnyon és tüntek az éjjelek választástanul, teljesítetlenül. Fáradt fejjel álltam ott és néztem a szélesedő gyűrű távolodását, ahogyan magába ölel mindent: mulat, jelent és jövét és tudtam, hogy soha nem lesz addig nyugalom a mult megzavart tükri, amíg válasz nem jön egy kérdésre és teljesülés egy kérelmre, — ami jaj! megnyult azóta a Kérdésre és a Kérelmre...

Az elmerült multban közösen gyújtott gyertya tövig égett és kialvó kandea is utolsó lobbant rég, — zugó fejemmel tudom, hogy új gyertyát kellene gyújtani, — hogy közösen legyen világosság nekem és Neked — és új gyertyát gyújtani nem lehet csak ha megint sima lesz a mult és visszatérnek a gyűrűk, elsimulnak a fodrok...

Zug a fejem és az álom játszik körültem — elkerül.

Táncoló alakod hirtelen surran és pillanainyi sötétből ragyogó fényes terem tárul fel, ezer gyertya fénye csillog és a hosszú fehér asztal drága kristálypoharain, metszett ékességűn török meg a sugár. — habfehér porcellánokon sikklik a gyertyák fénye és tömör ezüst nagy karok maradnak árnyékban az imbolygó fények alatt. Kék virágok derítő-tompító, halkán szentimentális láncá csavarodnak, diszít s az asztal föhlyén fátyolosan, fehéren ülsz Te. Körülöttem mind ünnepi pompában és áhitatban — és dus talál drága gyümölcsei nevetnek Rád. Szemben Veled a falba veszte látatlanul, de látva fekete szövetekbe burkolva ott állok én is: a Mulat és Te derűsen, csilingelve kacagsz. — átnézel ráffam és nem érzed a jelenlétem. És én ott vagyok, hogy a tün napok hosszú sorával, átküldött éjjelek ólmos palástjával letakart fedő alól kimentsem régi áldásomat és visszajára fordítsam most...

És imigyen áldalak:

„Legyen a Tied a fájdalom rettentés szépsége, amikor a szívet csavaró, béklyozó abroncsok belevágódnak az életbe; — legyen a Tied a fájdalom tragikus egyedülléte, amikor a tulsordult

ézés a szemibe szeretné sirni. Vinni a panaszait és a Semmi is ellenséges, mert közömbös; — legyen a Tied a fájdalom tisztító, szent tüze, amikor romok alatt és hamu mögött megtalálsz Magad, életed-élked tisztá értelmét!

Legyen a Tied a hétköznapok semmiből jövő és semmibe vesző hosszú sora, amikor Vasárnap után áhitatban a szomszár lélek, hogy megpihenjen és ünnepi áhitatba kerüljön és amikor nem jön ez a Vasárnap! Legyen a Tied a fogyó Reménység a javulás, a változás után, — legyen a Tied a kérgesedő Beletörődés!

Legyen a Tied az elmulás gondolata, őszi szépsége, őszi virágzása, zöld-fehér pompája. A hágyadon süto, ködbe vesző nap, bizsergető megnyugtató áldása: a Tied legyen a megpihenés, a gyötört lélek elcsendesülése...

Kérül az álom — elkerül forró fáradt fejemet. Őszi rózsák, nagy pompájú fehér virágok komoly sorfala között zöld vad-mirtuszról magas nyugágy áll a dus asztal helyén. Fehér virágu, délen növé,

tengert szerető, drága vad mirtus jó illata borítja el a csendes ravatalt — amelyen megbékülten, kipihenve ott fekszel te...

Fehér és zöld minden és a nehéz zölddel elfüggönyözött ablakon keresztül őszi ragyogás kis maradéka szűrődik a szobába. Ravatalon ez és ott állok alján a fehér-zöld pompának messzeségbe vesztett pillantással, a végtelenbe nyult hullámkarikákat figyelve. És egyszerre csak megindulnak a gyűrűk, fodrozva, sietve visszafelé, — egymást üzik, egymást hajlítják és hullanak ki a kérdések: a miért-ek, a kérelmek és régi imák és már megint csak egy kérdés: vissza-térsz-e? — és egy kérelm: hallgassa meg! — van körülöttem és előttem a zöld-fehér ravatalon fenségesen, nyugodtan: Te és tudom, hogy választ nekem kell megadnom magamnak...

Csendes ravatalon aludj, aludj Tünt életem, Eltecélom: ne rezzenj ős-sze, amikor a kis csattanás majd bekergetti az álmat a szívedbe, megürcölt szegény szívedbe, hogy végre pihenjek, alhassak, alhassak én is...

A százéves Jókai

Irtá: Baedeker

E lapok érdemes szerkesztője azzal a kéréssel fordult hozzám a Jókai-centennárium alkalmából, írnam meg e nevezetes évfordulón, hogy a nagy regényköltő melyik műve tetszik nekem a legjobban?

Megvallom, a kérdés nem kis zavarba ejtett, mert nem tudok felelni rá. A probléma nem lehet kényelmetlen annak az olvasónak, akinek Jókaink valamelyik könyve különösen kedves (még ha mind is kedves), de annál biztosabban hozza zavarba azt, akinek a zseniális író minden műve egyformán kedves. Nem tudom, sokan vagyunk-e ilyenek, de én azok közé tartozom, akiknek Jókai egyik kiválóan kedves költőjék, anélkül hogy Jókai valamelyik regénye volna a kedves olvasmányuk.

E becses lapok szerkesztőjének kérdésére tehát feleletem a következő: Nekem az egész Jókai tetszik az ő száz-husz (s valójában emel is jóval több) nagy kötetével, s a legjobb akarat mellett se tudnám megmondani, hogy e sok tündöklő irodalmi ékszer közül melyik a kedveitem, mert — ismétlem — egyformán szeretem valamennyit.

S ha csak udvariasságból válaszolnék a szerkesztő úr felhívására, már készen is volnék a feladatommal, mert hiszen én, t. szerkesztő úr, csak kérdést intéztem hozzád s nem kívánta tőlem feleletemnek a megokolását. De hát én rendszeren többet adok, mint amennyit kérnek tőlem (s talán én meg azért kapok kevesebbet, mint amennyit várok), s azért lejegyzem pár sorban, hogy mért nem szaporítom azoknak a dorék könyv-olvasó polgártársaimnak a számát, akiknek többsége a föltett kérdésre az »Uj földesur« mellett, kisebbsége pedig megoszolva a »Fekete gyémántok«, az »Arany embers«, a »Magyar Nábob«, »Kárpáthy Zoltán«, a »Politikai Divatok« s a »Szerelem bolondjai« mellett szavazna.

Nos, én azért nem tartozom sem elhhez a tiszteletreméltó többséghez, sem pedig a jóhiszemű kisebbséghez, mert én Jókainak ama írói tulajdonságait s ama ritkaságos költői erényeit bámulom, amelyek összes műveinek az ékességét, s épp úgy díszítik az apró emlékezeit, az igénytelen eszegetéseit, a kis tárcáit s a napról-napra írt hírlapi cikkeket, mint nagykonceptiójú regényeit. S mert az íróknak azt a pazar adományát, amely valamely különös egyéni hájjal teszi vonzóvá a költő összes írásait, s amelyet kedvem volna Jókaiságnak keresztelni el, többre becsülöm annál a szerencsés véletlenül vagy véletlen szerencsénél, amely egyik-másik könyvét a többinél valamivel kezebb műveltségű varázsolta.

Jókaiság alatt azt a speciális szellemet, jellemet és jellemet értem, amely e nagy író minden művét — s egyedül az övét — áttingi s mint egy különösen karakterisztikus illat árad ki annak a tekintélyes könyvtárjék minden lapjáról, amelyet ez a kiválóan nagy poéta illeténe annyi sok dus perceiben hatvan évtized alatt teremtett. A humornak és fantáziának azt a világirodalomban alig ismétlődő szép szövetségét értem jókaiság alatt, amely az olvasókat — mint meséchos gyereket az érdekfeszítő tündérrege — hüvelyekben tartani szokta meg nem szűnik, mert nincs e rengeteg könyvtárnak egy fejezete, amely ezekkel az erényekkel ne ékeskedne, amely ezzel a finom illattal ne kedveskedne, mely az egészesleges humornak s a költői képzeletnek virágai nélkül szükkölködné. Aki ebből a szempontból nézi és olvassa Jókai írásait, annak nem tetszhetik valamelyik könyve a legjobban, aki a megfigyelésnek és összehasonlításnak az ormáról vizsgálja e könyveket, az egészben szereti Jókait s egyformán szereti az író minden költői művét, minden édes sorát.

Talán nincs a világirodalomban még egy író, akiről el lehetne mondani, amit Jókairól állítottok. A legjobb s az aránylag legkevésbé sikerült művei közt nagyon csekély az értékkülönbség. Ő nem írt oly regényreket, mint például Flaubert, de huszszorannyit teremtett, s ha nem is írt olyan kitünöket mint Balzac, de olyan csapnivalóan rosszakat se, mint francia kollégája. Ez utóbbinak legjobb és legrosszabb regényei közt reitenetes úr táto, — mint-ha nem is ugyanaz az író teremtette volna őket. Jókainak a legjelentősebb alkotásában is megtalálsz a művei legkitünőbbjének az erényeit. (Az igaz, hogy ez utóbbiban meg imitt-amott ott kísért gyengébb dolgának egy-nemely fögyatkozása.) Hogy egy író hatvanéves pályáján, pártját ritkító termékenység mellett így megtaríthassa a színvonalát, maga is tüneményes dolog, s alighanem ebben áll az igazi nagysága. Még szenilis írásai se mutatják azt a hanyatlást fénykorszakbeli művel mellett, amelyet más elaggot írónál tapasztalni. Még a nagy Goethe vénségben írt dolgai is mélyebben esnek virágozó periódusának a termésé, mint a Jókai kései dolgai az évtizedekkel régebben írottaké alá.

Valószínűleg ez az oka, hogy bár a kiváló mesemondó összes műveinek a megszerzése ma már egész vagyonba kerül, az olvasók ezzel mégis arra pályáznak, hogy mindannyit birtokukba vegyék. Tudatlanul is érzik, hogy Jókai nem az az író, akiről egy-két re-

meget elég elővasni, hogy megismerkedjünk vele. A teljes Jókait kívánja mindenki, mert nála a legkisebb apróság is gyönyörködött, s legkiválóbb műve csak árnyalatilag különb a legkisebbnél, amely szintén tele van az ismert Jókai-erényekkel, s elsősorban a Jókaisággal. S csak az, aki birtokában van a nagy író összes könyveinek, csak az látja, mily meddő vitatkozás az, hogy melyik műve a legsikerültebb, s mily fölösleges kérdés, hogy melyik regénye tetszik a legjobban. Csak az összes Jókai-könyvek boldog tulajdonosa érzi, mily varázslat rejlik e termékeny elmé gazdag kincsesházában; csak ő tudja méltányolni a jókaiságot, a nagy elbeszélő e különleges erényét, a magyar költészet e egyik legbecesebb megnyilatkozását. Egymásután olvasva árujják csak el e művek az azokat alkotó géniusz minden csodás adományát: a Jókai paratlan képzelmet, méltán megbámulni derűs humorát, ezt a keserűség nélküli való édes humort (amelyet kedvem volna kedélyedességnek nevezni el), a eszegetésnek azt a játszi formáját, amelyért megirigyelhető nem egy híres francia »causeur«, s leírásainak azt a báját, amely könyveinek egyes lapjait lefordíthatatlanokká teszi, — mert hol van külföldön az az író, aki úgy tud a saját nyelvén, mint Jókai a magán? Hozzájön mindehhez az a mély erkölcsi fölfogás, amely bizonyos irodalmi irányok kedvelőinek a szemében talán nem is érték, sőt esetleg a kóni-kum hatását teszi, de azért becses alkotóeleme ennek a nagy embermunkának. A naiv együttérzés a jókai, a bünnel szemben megnyilatkozó ítőzat, a komisszággal szemben tiltakozó erkölcsi felháborodás s a nemes lelkek és szép eszelekedetek glorifikálása, — mindez ma híres divatban, de még lehet oly kor, amikor megint modern lesz, és számiesetre se baj, hogy benne van a Jókai másfél száz könyvében, s hozzá-tartozik a költő egyéniségéhez, alkotórésze a Jókaiságnak.

Jókai véthetett az iskolai eszténika kötelező törvényei ellen (véteit is), de azt hiszem, hogy — igazán — nagy író lévén — vajmi keveset törődött e szabályokkal. Mentül nagyobb teremtő valaki, annál inkább engedhet meg magának azt az előjogot, hogy a maga lábán járjon s a saját törvényei szerint írjon. Az iflyajta költő nem kérdezi (Petőfi se kérdezte, és Aug se kérdezte), hogy mit szabad és hogyan kell, hanem úgy tértel, ahogy az alkotó ösztöne sugja neki. El a szabadsággal, amely őt, az erdők édes esafogányát, illeti meg. Ők ketten, a fülemile és Jókai, nem kérdeznak senkitől törvényt; úgy dalolnak, ahogy az istenek megszólálnak bennük!

S mily szerencse, hogy az ilyen lángolte nem az iskola, hanem saját géniuszának a törvényei szerint alkotja szépséges dolgait! Szerencse és jótétemény. Mert ha Jókai kötelezőknek ismeri el magára nézve a regényírásnak ama jog-és műszabályait, amelyeket Jósika Miklós »Regény és regényírtészet« című könyvében kodifikált s például a nagy lelkiismeretességű, mélytudású és kiváló emberismeretű Kemény Zsigmond betartott, akkor talán ha ugyan ez a föltetés egyáltalán lehetséges s az ilyen eset egyáltalán elképzelhető! Jókai szintén megcsinál tiz-tizenöt becsületesen megkomponált regényt, de csak olyan tiz-tizenötöt, amely szaporította volna a jó olvasmányok számát, de akkor Jókai nem az a Jókai volna, aki egyet jelent a magyar kultúra egyik legnagyobb diadalával, s a jókaiság, ez az önmagának törvényt hozó irányzat, a termékenységnak, a szingazdagságnak, a humornak és képzeletnek ez a paratlan szövedéke sohasz születik meg, s akkor a mostani centennárium korántse lenne oly fényes és világraszóló megnyilatkozása a magyarság rajongásának, mint ezen a szép ünnepen, amelyet e szent esztendő elején ünnekel meg maga

denütt, ahol magyarok s a magyarok barátai laknak. Hígyjétek meg nekem, ti mindannyian, akik ez időben mindenfelé hódoltok a nagy regényíró szellemének, ti mindannyian nem csupán a Jókai Mór dicső neve és emléke előtt hajlítjátok meg zászlótokat, a Jókaiságot is ünneplitek, azt a csodás varázslatot, mely a nagy mesemondó minden kötetén végigárad és benneteket a legédesebb kedély, e virágokkal pompázó stílus e kiücsélt pazarul szóró poétikus elme búvkörébe von.

Majd a Milán...

A sok érdekes alak közt, akik fiatalkoromat környékeztek, a legérdekesebb csak legendaszerűen élt bennem. Sokat hallottam róla, de évekig nem láttam. Életem az iskola, a Plank-kert, a kincstári erdő, az Ejemérig terjedő vasúti töltés árka között telt el, ezek mindegyike kellően szolgálta a maga szenczióit. Otthon ritkán tartózkodtam, legfőképpen muszájból, a nagyok beszéde sosem érdekelt, szavuk idegenül, tompán kongott a fülemben, de mikor ünnepnep délutánján vendégek érkeztek s megkezdődött a kalabriász (felsővel), néha, bortöltés közben, elkezdte szümmunkáját az ismeretlen fogalom.

— Husz esztendeje szolgálók már, mondja Miklós bátyám, aztán elében akarnak helyezni egy kölyköt. Ki látott már ilyet?

Közben kihuzta a makk-disznót és nagyot ütött öklével a linoleumra.

A többiek hallgattak, Miklós pedig folytatta:

— Barrátom...

Az er betűt úgy ropogtatta, mintha ennek túlzott hangsúlyozásával kellene bizonyítani, illetve erősíteni a barátság mérvét. Igenis, ne tévedjen senki, itt szigorúan vett barrátokról van szó, azokhoz intéződik az íge.

— Azt hiszitek, hogy hagyom magamat? Nem olyan fából vagyok faragva. Majd a Milán...

Egyelőre elfoglalta a játék izgalmát, meg volt a játék kontrázva, azt kellett tisztázni. Utána inni kellett «erre a nagy izgalomra», majd jött a részletezés, mit kellett volna a partnernek hívni, «szimbontás a játék elmélete», végül helybe érkezett.

— Ugy értesültem, hogy holnap Beeskereken van a Milán, majd beszélék vele és rendbejön minden.

Az apám jóhiszemű ember volt, de nem állhatta meg.

— Te is olyan befolyásosnak gondold?

— Barrátom, amit a Milán akar...

szesz...
Három vagy négy hét múlva, hogy a társaság megint nálunk gyülekezett, annak az öröme kellett újabb borokat felhozni a pincéből, hogy Miklósnak sikerült.

— Nem megmondtam? Amit a Milán a kezébe vesz, az biztos. Élő ember abban még nem csalódott.

Tényekkel állván szemben, ezt el kellett ismerni és magasztaló szavak estek a Milánról, aki jókedvében különféle dolgokat szokott a kezébe venni, még pedig sikerrel.

Határozottan irigyeltem, milyen jó neki! Én csak az apám puskáját vettem néha a kezembe s azért is kikaptam. Ha most idejőne a Milán és ugyanezt cselekedné, mindenki meg volna tőle tisztelve.

Az alakja azonban egyre nőtt a szememben. Ahogy fejlődtem, egyre többet jutottam felnőttek társaságába, néha az apámmal ballagtam valamire s hallottam a nagyok beszédét.

— Hogy tanul a gyerek?

A gyerek, mint az alább következő válaszból is napnál tisztábban kiderül, én voltam. Az apám ugyanis elkodvetlenedett hangon azt felelte:

— Na, nem szakad bele.

— Stipendiuma van-e?

... Mindezt azért jegyeztem le, hogy okát adjam: mért nem tudom megmondani, melyik regényét a nagy költőnek szeretem legjobban. Minden más íróval szemben az így feltett kérdésre tudnék választ adni, Jókainál nem vagyok rá képes. Az ő írói munkássága s annak impozáns eredménye olyan, mint egy ékkövekkel dusan kirakott nagy korona. Szépek az egyes alkotódarabjai is. De ugyan ki volna oly művésztelen, hogy egyes köveket akarjon kiszedni belőle?

— Dehogyan van, dehogyan. Volna anyai ágon egy alapítvány, de annyi mindent kell előbb igazolni, meg bizonyítani...

— Miért nem szólsz a Milának? Az elintézi kerülok nélkül.

— Mondsz valamit.

Ahogy azonban én tudom, sose szólt neki, ő se tudott kérni, legkevésbé azt, amireh jussa volt. A stipendiumot mindig mások kapták, már most hogy Milán segítségével, vagy anélkül-e, — arról nem tudok számot adni. Nem is fontos.

Az érdeklődésem azonban csak jó késon érkezett meg, hogy voltaképpen kicsoda az a Milán? Mikor először ádtam fel a kérdést, csodálkozva néztek a szemembe:

— Te nem tudod?

— Nem én?

— Sose láttad Iszákovic Milánt?

— Soha az életben.

— Szép újságírónak készülsz te is.

Siettem hát pótolni elmaradt ismeretemet, akkor tudtam meg annyit, amennyit lehetséges.

Iszákovic az idősebb Stojánovic Vazul után való főszolgabírója volt az antalfi járásnak, hatalmas, Brontes alak, kedves és közvetlen a végtelenségig, könnyelmű, akárcsak Árpáddal jött volna Keletről, a legjobb cimbor, kártyában, italan az első köztöltő.

A leghíresebb uri kocsis, aki valaha is élt a kontinensen. Négyest senki se tudott nálánál szebben, biztosabban hajítani s fogadásból — vágatásban — kiütötte az ostor végével akárkinek kezéből a négykrajcáros.

Minden lakodalomban ő volt a «kumme». Magyarazzam-e, hogy mit jelent? A völgyény násznagyát, akinek példátlan jogai vannak a lakodalom körül s amíg ő nem ad engedélyt az evésre, addig étlen-szomjan kénytelen vergődni az egész násznép. Ezt a hatalmát elég sokszor felhasználta tréfára, de pajzán volt ő ama téren is, mikor násznagyit tisztához képest pénzt kellett szórnia a nép közé.

— Adjatok csak ide néhány aranyat, mondta a gyanútlan vendégeknek.

Azok előkényen nyújtották át készletüket s Iszákovic Milán mindent kiszórt az ablakon.

— Ezt nézzétek, hogy verkednek érte!

Azok egymás hegyin-hátán torkolásoztak, bicskázta.

Az sem volt utolsó tréfája, mikor a lagzi számára összeválogatta a legjobban megfelelő négy lovat. Páratlan tökéletességi loállományra volt mindig a délvideki szerbségnek, fejedelmi ménesben helyet foglalhattak volna.

Az volt az első doiga, hogy ezeket a kölesömbé kért lovakat «lekurtoztata», ami nemcsak nyírást jelent, hanem néhány farkesigolya levágását is. A jó eredeti szépségének, ragyogó hosszú sörényének, ezzel vége volt.

— Látni se akarom többet, nekem vissza ne küldd, uram, — zokogott a gazda, nem is a káron, inkább az elcsufításon keseregve.

Hát Iszákovic Milán nem is küldte vissza, megtartotta szívesen.

Járásának jegyzőit rendszerint éjjelutáni két órára rendelte be értekezletre.

— Látom az urak kötelességtudását, ragaszkodását, nagyon meg vagyok hat-

va. Tessék átvonulni a szomszéd szobába, majd ott értekezünk.

Terített asztal, csapra vert sörösmeg boroshordó várta őket.

A járás már reszketett tőle, az ötleteitől, mert bár korrekt ur volt, a szélyével sok kárt csinált, — kisütőték hát, amit ilyen esetekben mindig sikerrel alkalmaztak. Hogy megszabaduljanak tőle, a nyolcvanas években fölléptették az uzdini kerületben képviselőnek s egyhangulag meg is választották.

A kormány szekerét tolt, nem volt nehéz dolga, még választási költséget is kapott. Bent aztán hamar folytatta a népszerűséget. A régi szabadelvűpárt egyik legérdekesebb alakja lett, mulatáságrendező, kártyacsaták bajnoka, azonban fegyelmet ismerő közkatona, aki izgatottan leste Tisza Kálmán szemöldökeinek mozdulását, nem cselekedvén másképpen, mint ahogy a generális parancsolta.

Milán itt, Milán ott, nem hiányzott semmiből, ilyen a jó cimbor, szerettek, megbecsülték, apró kívánságait teljesítették. A képviselőnek ugyanis sosem az volt az első kötelessége, hogy jó törvényeket hozzon. Már hogy lett volna! A törvény mindig a kormány dolga s megcsinálnák azt képviselők nélkül is. Ellenben a kerületnek ezer a kívánsága, vicinálisok épülnek, közszállítások adódnak, regalébérletek válnak aktuálissá, — ki intézze el ezeket, ha nem a képviselő?

Iszákovic Milánal mégis megesezt az a kellemetlenség, hogy csak egy cikluson át volt képviselő, aztán kibukott. A vármegye, szokás szerint, mosta a kezét, népakaratot, tisztaságot emlegetett, az ellenfél vesztegetett, hatalmasabb volt. Voltaképpen kellett a mandátum másnak, ezért állították az öreg sarokba.

— Hát énvelem most mi lesz?

Senki se válaszolt rá. A restauráción megpályázott egy sor állást, — nem választották meg, arra hazament Mokrinba, elég csinos birtokára, a maga házába.

A legtöbb időt mégsem otthon töltötte, hanem Budapesten, a szabadelvű körben, meg az országgyűlés folyosóján, karzatán. Mondták, hogy a jó cirkuszi lóhoz hasonlóan annyira vérebe ment a fegyelem, hogy valahányszor a párt felállt szavazni, ő is felállt odafenn.

Aztán elfogta a dacosság.

— Megbuktatatok, mégis megmutattom, hogy vagyok valaki.

Szinte kereste Torontálban az ügyesbajos emberket.

— Pajtikám, nincs valami kívánságod? Szívesen elintézem a kormánynál.

Hogy sikerült, vérszemet kapott, de vérszemet kaptak a kívánságosak is.

— Majd a Milán...

A vármegye minden diákját ismerte Pesten, eljárt a szállásukra.

— Kinek van vizsgája?

Akinek volt, azt elkísérte az egyetemre, bement a tanárhoz.

— Barátom, ezt a gyereket muszáj átereztenetek. Páratlan talentum, valamikor büszkéek lesztek rá.

A hallgatóság soraiba ült, ellenőrizte, hogy beváltja-e a professzor a szavát, vagy csak le akarta a nyakáról rázni. Bozontos szemöldökei rángatóztak, orrfintorokat csinált, sűrűn krárogott, hogy észrevegyék, ha elfelejtkeztek volna róla. De a vizsgákat biztosította.

Hónap végén is fölkereste a diákokat.

— Van-e pénzetek? Lelkes tekintetét látva, csodás reménységek égtek az üres zsebu diákok szívében.

— Dehogyan van, Milán bácsi, egy garasunk sincs.

— Na jól van, majd írok az apátoknak, felelte leeresztett hangon s úgy kacagott a fiúk elbusulásán, meg a maga tréfáján, hogy a könnye is kicsordult.

Ekor kezdett divatba lönni a «Majd a Milán» szállóige s valóban, Milán még hosszú évek múlva is lá tudott mindent

Járni. Azt beszéltek róla, hogy nem enged magát elküldeni, letelepszik a miniszter fotelijébe s akármilyen válasz, bármilyen furfangos, kibuvós, ő nem enged.

— Bocssás meg, kegyelmes uram, de üres kézzel nem mehetek haza. Meg kell hálálnom a bizalmat, hogy visszakérülhessek ide, ahol mégis csak a hasznomat vettétek.

Nem mozdult addig, amíg meg nem kapta amit akart, vitte haza személyesen az írást.

— Hogy lássátok, ki az Iszákovic Milán...

A vármegye még egyszer fölcszelt, melengette a barátságot, nehezebb ügyben igénybevette az ő szíveségét is másoké mellett, hanem azért Milán mégis csak lejárt magát. Mikor én megismertem, már kopott, elhanyagolt külsejű volt, sosem mosakodott, a zsebében hordott egy rossz fésűt, azzal csúrált a kávéházban tolettet, a kis birtokát elköltötte, baráti kölcsönökből élt s egyre később jött meg Pestről, többnyire üres kézzel. A furfangjai ellen új furfangokat találtak ki, hiszen egyre jobban fogyott a remény, hogy még egyszer képviselő lesz. Szavazni pedig az utód is hűségesen szavaz.

Bob.

Vasizyevics Zsarko három verse az „Ucca fájdalma“ című ciklusból

Pillanat

Megyek az uccán. Éj van.

Az egyik sarkon barátom vár,
a nyurga fadereku, bandzsaszemü
öreg lámpás
és barátságosan rám mosolyog.

A házak sugdolóznak körülöttünk
és homályba göngyölik a felfénylő ablakokat.

Egyszerre csak a társam, a lámpás
beesukja bandzsa szemének lankadt
[kagylóját]

és a sarok mögé buvik.
Csak hosszú fadereka
jajdul fel tompán,
mint a manko a kövön.

Magdolna

A fáradt nő
a sarkon áll
és nekitámaszkodik a szunnyadó háznak.

Az arca
mosoly és halódás,
az ujjai pedig
elhamvadt viaszgyertyák.

NeKitámaszkodik a szunnyadó háznak
és a sarkon áll

Ezalatt pedig az uccai lámpás
— a hü barát —
dicsfényt és halált hullat
fáradt fejére.

Éjjel

A házak az ucca végén
günyölődnak a halottas hangulattal.

A sarkok élesen belehasítanak
a feketeségbe.

Körülöttem az éjjel elsüppedtette
a véres Golgota-utat
a Kenyér úr felé, —
és az éhség ilyenkor csak
gyermek, asszonyok, emberek
álmaiban feleselget kában —
amíg a csüggedt, rogyant test
alszik.

A katedrális tornyáról a városra
óriás feszület hull
és ráfekszik az álmokra
és ráfekszik a lelkekre.

Körülöttem az éjjel elsüppedtette
a véres Golgota-utat
a Kenyér úr felé.

Fordította: Szenteleky Kornél

A meggazdagodás 482 módja

A „Revue de Monte Carlo“

Monte Carlo, február.

Monte Carloban két újság jelenik meg. Egy napilap, a „Petit Monegasque“ és egy hetilap. Ez az utóbbi ugynevezett tudományos folyóirat, a magasabb és jobb körök számára. Ennek a tudományos újság-nak a „La Revue de Monte Carlo“ a címe. Rendesen hozza a megbízható roulette-szótárt, roulette-szériákat, a trenteet quarante sorozatokat, továbbá a játékról tanulmányokat, valamint a nyerésnek eddig még ismeretlen módjait. Ez a revü pontosan közli az összes roulette-számokat, amelyek egy hét alatt a játéktérrel második számú roulette-asztalnál kijöttek. A statisztika rendkívül érdekes. Kiderült például, hogy a múlt héten a zéró 127-szer jött ki, 26-szor csütörtökön, de pénteken csak kétszer, továbbá, hogy ezen a héten minden szám gyakrabban 100-szor a ritkábban 140-szer jött ki, 2247-szer nyert a fekete, 2298-szor a vörös. A golyó egy nap alatt körülbelül 650-szer gördült végig ezen az asztalon. A „Revue de Monte Carlo“ mindent tud, mindent feljegyez s még azt is számon tartja, ha egy croupier a másoknak átadja helyét. Például az első croupier, aki pénteken 1924 december 12-én a golyót gördítette, a hatos számot hatszor, az 56-ost pedig négyszer érte el, ellenben az utána következő croupier mindég a 16, 23 és 25-ös számokat vetette, melyek az előzőnél egyáltalán nem fordultak elő. Az első croupier többször dobott vöröset, mint a másik pedig feketét. A Revue hosszú kimerítő listáiból mindent ki lehet deríteni és az itt közölt adatokból csodálatos rendszereket lehet konstruálni, amelyeknek bizonyosan kell nyerniük. A lap mindegyik számában egy játszma található és a kommentár mindig az, hogy még régebben lehetett volna nyerni, ha valaki ezzel a szisztemával játszott volna. A következő héten azután, oh, nyájas olvasó! természetesen megint másként kuszálód-nak össze a szerencse kiszámíthatatlan útjai. Ezek a rendszerek a következők:

- Differenciális játék tucatra.
- A logikus lépcső.
- Az elővigyázatos kapitalizáció.
- A nagyon óvatos játék.
- Várójáték a kisljátékosok számára.
- Nagysikerű vegyesjáték.
- Kabalisztikus rendszer.
- Villámgyors játék.
- Három arany golyónként.
- A torinói játék.

Végül a Revü 482 különböző rendszert ismertet, amelyeknek feltétlenül nyerniük kell.

A Revü kiadóját úgy képzeltem el, mint egy idealista aggyasztant, a roulette-tológia professzorát, vagy olyasvalakit, aki ott ül a kaszinó mögötti napszaras helyen, egyszerű kis szobácskájában és számol-számol, csilhatatlan biztos mód-szereket épít ki, hogy gazdagok lehessünk, 482 rendszert már ismer, de őt is csalogatja a hitvány Mammon. Nem! Ő egyáltalán nem játszik. Különbben nem lenne rászorulva arra, hogy a „Revue de Monte Carlo“-t kiadja. Vagy talán nem is olyan vad idealista, hanem szürke, szimpla nyárspolgára a monacói fejedelemségnek. Ezeknek tudvalevőleg törvényeik értelmében nem szabad résztvenni a kaszinói játékokban. Ebben az esetben az idealista egy marseillai ur, aki a Revuebe a következő hirdetést adta be:

Tökéletes eljárás, amelynek segítségével pénzt lehet nyerni, kis tőkével is. Cim, stb.

Egyszerűen Monte Carloba utazhatna és játszhatna avval a kis tőkével, amennyibe a hirdetés közlése kerül. Ez nem az egyedüli hirdetés a „Revue de Monte Carlo“-ban. Olyan emberek is hírenek, akik először egy rendszert akarnak kitalálni.

„Rendelkezem a szükséges tőkével és hajlandó vagyok együjtőmüködni egy kipróbált rendszerű játékokban, amely állandó nyereséget biztosít. Komolytalan ajánlatok kalandorai kíméljenek meg. 26-os számú postaszekrény.“ Egy zálogkölcsönző azt hirdeti, hogy a legmagasabb árakat adja ékszeréért és szörnyekért zálogba. Egy kiadó a legérdekeltebb és legeredetibb tudományos regény, amelyet valaha roulette-ről írtak.

Ludas dr. títka címmel, hetedik ki-

adása hirdeti. Így tehát a legteljesebb mértékben nemzetközli ez a szigorúan tudományos folyóirat. A német hirdetés azt adja tudni, hogy Danzi szabad városában Zoppot kaszinóban is folyik a roulettejáték.

Semmi kétség, hogy itt is mérhetetlen vagyont lehet szerezni, ha előzőleg a „Revue de Monte Carlo“ összes számaint kívülről megtanulta az ember, valamint a 482 rendszer közül azt az egyet, amelyik valóban helyes, — ki tudja választani...

TERE-FERE

Schratt Katalin. Schratt Katalin újra föllep a színpadon. Ferenc József egykori barátja késő öregségében a rivaldá fényében áll. Miért? A magyarázat egyszerű. Az kényszerítte őt erre, aml Duse Eleonórárt; teljesen elszegényedett, meg kell keresni mindennapi kenyerét.

Az egykor dussgazdag színész az évek során fassanként eladta, elárvereztette mindenét, azokat a tárgyakat, melyeket bécsi és ischli villájában gyűjtött. Az első árverést ilyen módon jelentette be:

— Egy ischli villában több ingóságot elárvereznek, mely egy volt udvari színészé.

A hirdetésre nem tette oda nevét, de mindenki tudta, hogy ezek az ezüst-neműk, ezek a régi bécsi porcellánok, ezek a vízfestmények, faszobrok az ő tulajdona.

Ebből az alkalomból több adómat mesélnek, melyet tőle tudtak meg Ferenc Józsefrol.

A király egy este a bécsi operában először látott smokingot, melyet az angol szabók találtak föl. Másnap megkérdezte barátjától:

— Micsoda rövid, fekete zakettet hordtak tegnap este azok, akik az első zsilyében álltak?

Schratt megmagyarázta, hogy ez az utolsó divat, de a király nagyon furcsállotta. Így nyilatkozott róla:

— Aki smokingot huz, az azt akarja elhitetni, hogy frakkja van. Pedig nincs is frakkja.

Nem is szerette a király a smokingot, akárcsak a liftet. Ha csak tehette, gyalog járt a lépcsőkön. A gépkocsival sem tudott megbarátkozni. 1908-ban tilt rá először, mikor VII. Edvárd király meglátogatta.

Nizzában egyszer a Helder-étterem külön szobájában vacsorázott szárnysegédével és Lichtenstein Rudolfal, szoros inkognitóban.

A véletlen úgy akarta, hogy egy másik különszobában Erzsébet királynő vacsorázott egy hölgyvel, szintén szoros inkognitóban.

Egy harmadik teremben pedig Palmer, a bécsi bankár vacsorázott barátjaival. Nem szoros inkognitóban.

Mikor a királynő ki akarta fizetni vacsoráját, észrevette, hogy sem nála, sem a hölgynek nincs pénz. ennél fogva a hölgy az étterem tulajdonosát értesítette, hogy másnap fizetik ki számlájukat. Már indulni akart a két hölgy, mikor a tulajdonos jelentette, hogy számlájukat kiegyenlítették az a bécsi ur, aki a harmadik szobában vacsorázik. Palmer, a bankár.

Ferenc József pedig csak később értesült arról, hogy a királynő itt járt.

Időjóslat 1925-re. Az idel időjárás szeszélyes, hiszterikus. Januárban már volt felhők, tavaszunk, nyarunk, őszünk is. Mindenünnen a világról hasonló jelentéseket kapnak a meteorológusok. Rendkívül nagy hidegek, szeszélyes hőhullámok, viharok, áradások, földrendzések, köd, eső.

Mit jelentenek ezek az ingadozások? Egy angol tudós erre így válaszol:

— Mindennek az oka a hold, az a nyirkos, vízes csillag, melynek már a régiek is nagy befolyást tulajdonítottak. A földréteg mozgása nagyobb erővel mu-

latkozik télen. Ebben az időszakban a föld közelebb van a naphoz, újat juttat. Minthogy pedig a roppant tömeg vonz hennünket, a föld-csuszamlások is gyakoribbak. Az idén azonban akkor van a föld a nap közelében, mikor a hold is leginkább közelünkbe ér, különösen újhold idején. — ekkor közöttünk és a nap között foglalt helyet — s így a hold és nap vonzóereje egybe esik. Ez a megkettőzött vonzóerő természetesen kihát a földrétegre is, a tengerre is és sok zavart okoz.

Morrell, a csillagász már évekket ezelőtt megjósolta azt, hogy az 1925-ös év meglehetősen viharos lesz, különösen a szeptember hónap harmadik hetében.

Szent bürokrácia! Németországban forradalom elsöpörte a régi rendszert, de egy megmaradt a császárságból: a bürokrácia, az aprólékos, szerszáhasogató, kicsinyes, sokszor bosszantó, sokszor mulatságos hivatalnok-gondolkodás. Ha leroskadtak az avatag pillérek, azért tovább uralkodik a szent bürokrácia. Pár példát.

Hylen kereskedő kikocszik egy reggel Berlin mellé. Az erdő mellett három utonálló rátámad és el akarja kőtni lovát. A kereskedő förgőpísztyolt ránt, kétszer rájuk lö, megostorozza lovát és sikerül megmenekülnie. Az első rendőrszobában jelentést tesz a történetéről. A rendőrség jegyzőkönyvet vesz föl s a kereskedőt hatvan aranyárka pénzbírságra ítéli, mert **kétszer lött pisztolyból olyan területen, melyet tiltottak lehet tekinteni.**

Egy vidéki város állomásán leszáll a vonatról férj és feleség, a feleség elájul, férje támogatja őt, hogy kocsihoz vezesse. De a tolongásban a férj leejt egy üvegkőcsögöt, mely rapitvány összetörik. A szegény ember viszi tovább az ájult nőt. Itt rájuk kiált a rendőr, hogy három aranyárkát kell fizetnie, mert beszemefelte az állomás járdáját. Már is hajlandó kilizetni a férj a három árkat. Nem, mondja a rendőr, a három árkat a pénztárnál kell kilizetni s előbb jegyzőkönyvet kell venni róla. Ájult feleségét az ácsorók gondjaira bizza. rohan a hivatalba, hogy jegyzőkönyvet vesznek fel, majd a pénztárhoz. Közben néhányan fölszedetik a járdán heverő üvegtermeléseket, kiviszik az utcára. Negyedóra múlva lihegve érkezik a férj. — Itt a jegyzőkönyv, itt a bevény — mondja a rendőrnek.

De a rendőr most már kijelenti, hogy a három árka befizetése fölösleges, mivelhogy az üvegtermelések az utcán vannak és az, ami az utcán van nem tartozik a pályaudvari rendőrség hatáskörébe.

Egy köztársasági érzelmi német figyelmezteti a falusi hatóságot, hogy hét év után is Császári csendőrség van kiírva a laktanyára s megkérdezi, mi ennek az oka. Pár nap múlva választ kap a hatóságtól, mely azt közli vele, hogy csak két aranyárka befizetése után adhatja meg erre a feltevel s amennyiben nyolc napon belül nem fizeti be az összeget, kérdését tárgytalannak tekintli.

Horn tábornok a hadtestparancsnokság előtt lebukik lováról, megsebz magát, lova kiszabadul. Egy hölgy ragadja meg a lovat. Közben pedig, míg a tábornok véresen föltápászkodik a földről, és sántítva befelé indul, a közlegények,

kik ezt a jelenetet végignézték, lassan hátrébb állnak előtte és mezeant sem mernek...

Pályázat hóhéri állásra. Lengyelország hóhért keres. A pályázatot már régóta kiírva. Most érkezett az első ajánlat.

A jelentkező a legyei kormányhoz beadványt intézett, melyben kifejté érdekeit. Biztosítja a kormányt, hogy megbízhatóság, lelkiismeretesség, kötelességtudás tekintetében senki sem állhatja vele a versenyt, mesterségét már régóta gyakorolja. Ausztriában priébék volt, s minthogy előléptetést kíván, hóhér szeretne lenni Lengyelországban.

— Annnyival is inkább — írja — mint-hogy magam is lengyel vagyok és munkámat országom, hazám javára szeretném gyümöleszteni. Fizetésemet legalább annyiban állapítsák meg, mint egy államtitkáré. Elsősztályú szabadjegyet kérek minden utamra, a kivégzés helyéig, kitűnő segédszemélyzetet, azonkívül nevem titokbantartását.

Lengyelországban nem könnyű hóhérnak lenni, ha figyelembe vesszük, hogy itt háromféle halálbüntetés van, aszerint, hogy területre a régi Lengyelországhoz, vagy Németországhoz, vagy Ausztriához tartozott-e. Az újonnan odacsatolt területeken még nem léptették életbe a lengyel törvényt. Ezért Galiciában még mindig akasztanak. Posenben és Sziléziában vagy felefeznek vagy akasztanak, a többi helyeken pedig fölbövik az elítéltet.

A jelentkező — mint hangsúlyozza — mind a három nehéz műfajt egyforma könnyedséggel, szakértelemmel gyakorolja.

Franciaország és a nemesi levelek. Már régebb óta foglalkoztatja a francia közvéleményt az a hír, hogy a mai kormány teljesen el akarja törölni a nemesi címeket.

A nemesi címek adományozása Franciaországban megszűnt a harmadik köztársasággal, de mikor XVIII. Lajos trónra lépett, visszaállította a forradalom előtti régi nemesség jogait s ugyanakkor elismerte az I. Napoleon alatt keletkezett nemességet is. Ebben az időben progresszív adót vetett ki a nemesi címekre, a herceg 18.000 frankot fizetett, a báróság ellenben csak 5.000 frankba került.

Ez az adó nem volt egészen kötelező, de hogyha a nemesi cím viselője nem fizette meg, az állam nem szolgáltatta ki kutyabőrét, nem erőltette meg jogában, úgy hogy az illető hivatalos beadványokban nem is használhatta címét. Ez a rendelet 1815-ből származik.

A nemesi címek elismertetésért fizetendő adórendelet az 1925-ik esztendőig érintetlen maradt, de a múlt hónapokban egy francia közgazdász azt indítványozta a kormánynak, vettesse ki újra az adót, hogy az állam jövedelme gyarapodjék.

A közgazdász így érvelt: — Ha az adót kötelezővé tessük, az állam a 80.000 nemességet viselőtől ezen a címen körülbelül tíz milliárd frankot szerezhet.

Ellenben a kormány mégis letett a tervről. Mert igaz ugyan, hogy sok nemes van ma Franciaországban, de vajmi kevés van azok között, aki pénzt is hajlandó fizetni a kutyabőrért. Az elmúlt öt esztendőben mindössze 17-en kérték nemességük hivatalos belkutatását, ami az államnak csak 35.000 frank jövedelmet jelentett.

A pénzügyminiszter tehát erről a csip-csup haszonról nagylelkűen lemondott.

MORAVETZ

zeneműkereskedése
TIMISOARA

Románia zeneműközpontja

Minden megrendelést gyorsan és pontosan elintézik. — Jegyzékek ingyen. 572

Szerkesztői üzenetek

•••

F. D. T. Külföldön lévő butorai hazaszállításának módja a következő: Hatósági bizonyítvánnyal igazolnia kell, hogy a butorok használtak és az ön tulajdonát képezik, továbbá, hogy önnök az országban lakhatási joga van. Ezeknek a körülményeknek igazolása mellett a beográdi vámvezérigazgatóságnál kell kérelmeznie a butorok vámmentes behozatalát. A butorokat csak akkor indíttassa utnak, ha a vámmentességi engedély birtokában van, nehogy a szállítvány a kérvény elintézéséig a vasúti állomáson heverjen, ami tetemes kárba kerül.

P. L. Novogradiska. Külföldi állampolgár az SHS királyságban csak abban az esetben kap iparendélyt, ha e tekintetben azzal az országgal, ahova való, kölcsönösségi viszony áll fenn. Forduljon a főszoababírósághoz, amely utmutatást fog adni a további eljárásra vonatkozólag.

P. I. Skoplie. Utlevelét a skopliei helyi hatóság, a beográdi belügyminisztérium, vagy a szaloniki konzulátus hosszabbíthatja meg.

Sch. E. Ada. A sorozás előtt is kaphat utlevelet egy-két megbízható állampolgár arra vonatkozó garanciája mellett, hogy a sorozásra haza érkezik.

K. S. Novanalanka. Az illetéktörvény értelmében a zálogtörlesztési illetéket minden kérvényező félre ki kell róni. Ha a kérvényben külön kéri, hogy a telekkönyvi hatóság ne értesítse a feleket, akkor az illetéknek csak a felét kell fizetni.

L. K. Zagreb. Nem sok remény van arra, hogy ön párisi tanulmányútjához amerikaiaktól kapjon ösztöndíjszerű segítséget. Amerikában a legelterjedtebb magyar lap az »Amerikai Magyar Népszava« (Newyork 21. Union Square).

V. S. Zagreb. A magyar postatakarépnévtárban elhelyezett betétek visszafizetésére nézve még nem történt végleges megállapodás. A most folyó jugoszláv-magyar tárgyalásokon ez is szó-

ba kerül. Az eddigi terv az, hogy jugoszláv állampolgár minden magyar koronáért három jugoszláv koronát fog visszakapni.

K. L. Staribecsei. Forduljon a beográdi magyar konzulátushoz annak megállapítása végett, hogy ön kilenc éven át szegedi lakos volt. Kérje szegedi illetőségének elismerését, hogy ha innen el kell mennie, Magyarország befogadja.

J. E. Čantavir. Az utolsó békeévek-ből nem áll pontos statisztika rendelkezésünkre. Az 1896-os választásnál a magyar parlamentbe egy román nemzetiségű, az 1901-es választásnál 4 tót és 1 szerb nemzetiségű, 1905-ben 8 román, 1 tót és 1 szerb, 1906-ban 7 román, 4 tót, 3 szerb nemzetiségi képviselő került be. A rendelkezésünkre álló adatok szerint 1909-ben politikai vétség (Btk 125-162, 171-174, 178-189 §), valamint hatóság elleni erőszak címén az egész régi Magyarországon egyetlen eljárás sem volt folyamatban. Felszámoltatás per 1909-ben összesen 3 volt a vádlottak magyar nemzetiségűek voltak. Az ugynevezett nemzetiségi perek statisztikája 1909-ben a következő volt: királysértés miatt elítéltek 21 magyart, 3 németet, 6 tót, 8 román, 2 rutént és 3 szerbet. Hütlenség címén senkit nem ítéltek el. Izgatás címén elítéltek: 5 magyart, 3 németet, 11 tót, 19 román, 1 rutént és 1 szerbet. Választási jog elleni büntett címén elítéltek: 115 magyart, 34 németet, 34 tót, 64 román, 12 rutént, 1 szerbet, 15 bunyevácot. Ebből a statisztikából látható, hogy nemzetiségi üldözés a bírósági eljárásban nem volt.

S. M. Csurog. Annál az iskolánál jelentkezse be igényét, ahol legutóbb működött, esetleg forduljon a tanügyi inspektorátushoz.

K. P. Bajsa. Az 1884. XVII. törvény-cikk 6. paragrafusa értelmében az iparhatóság köteles a képesítéshez kötött mesterség gyakorlására jogosító igazolványt kiadni annak, aki ha nem is tud tanoncbizonyítványt felmutatni, de igazolja, hogy három évet töltött műhelyben és a szakmába vágó munkát telje-

sített. A tanviszony befejeztével, feltéve, hogy az illető már betöltötte a tizenötödik életévét, az iparhatóság állítja ki a bizonyítványt.

Régi előfizető. Ilyen sokoldalú vitás jogkérdés megfelle a tényállás teljes ismerete nélkül lehetetlen. Már pedig az ön levele sok kérdést nyitva hagy. Mégis közöljük, hogy a régi megállapodás rendelkezései ma már fenn nem tarthatók és a jogosultak a követelésük valorizálását igényelhetik. A mostohaanya követelése túlzottnak és jogtalanak látszik. Hogy a bíróság döntése kinek fog kedvezni, azt előre megjósolni nem lehet, mert ilyen kérdésekben maguknak a bíróságoknak sincs kialakult állandó gyakorlatuk.

I. Gy. Ada. A régi Magyarországon sem Báránylőcs, sem Baranyalőcsé nevű község nem volt. Baranyalőcsnek hívták Luč község vasúti megállóhelyét. Lőcs község, mai nevén Luč, jelenleg az SHS királysághoz tartozik. A községnek van plébániája.

Vinkovci. A Graham-kenyeret Graham Szilveszter amerikai orvosról nevezték el. A Graham-kenyér nem lisztből, hanem darált gabonából, élesztő nélkül készül. Cellulózttartalma miatt béltetegenek ajánlják.

Noviszad. A vételár 6%-át kell vám fejében fizetnie.

H. I. Starakanizsa. Még most nem lehet tudni, hogy az üzem megindult-e.

Diabetes Mellitus. Az auron a nővényekben, főleg a magvakban, többnyire szemesesen előforduló fehérjeanyag. A növény mint tartaléktápszer; halmozza fel, de kitűnő tápszer az embernek és állatnak is.

M. E. Szubotica. A szabadkőművesek eredete a középkori kőművesek és kőfaragók céheivel függ össze. Ezekbe a céhekbe felvettek a mesterséghez nem tartozó egyéneket is (felvett vagy szabadkőművesek), akik érdeklődtek a művészet és filozófia iránt. Gyülekezeteiket páholyoknak hívták. A mai szabadkőművesség története az angol nagypáholy megalakulásával kezdődik. 1717-ben Angliából terjedt el a szabadkőművesség

az egész világon. A szabadkőműves-páholyokban emberbaráti és kulturális tevékenységet fejtenek ki.

L. S. Olovo. Jugoszláv utlevélért 1000 franknak megfelelő valutát vihet magával, csekélyben pedig tetszés szerinti összeget. Élelmiszert annyit vihet magával, amennyi körülbelül szükséges az uton való táplálkozáshoz. A vámvizsgálatot Szubotican az állomásépület erre a célra szolgáló helyiségeiben, Kelebián a vasúti kocsiiban végzik. Szuboticáról Budapestre reggel hatkor és éjjel fél egykor személyvonat, délután 2 óra 26 perckor gyorsvonat indul.

E. A. Staramoravica. A gépész- és kazánfűtőképesítésről szóló okleveleket a becskeréki kazánfűtőfelügyelőség cseréli ki. Az oklevélhez a beküldés alkalmával 40 dinárt kell mellékelni.

O. S. Staribecsei. A Magyar Jogvédő Iroda értesítése szerint édesanyja nyugdíjgye elintézését nyert. A végzést a közoktatásügyi minisztérium e hó 6-án küldte el 3675/25. szám alatt a tanfelügyelőséghez.

E. H. Martinajec. Csak az állami kibocsátású régi magyar értékpapírok letétbe helyezésétől van rendelkezés. Azokat az értékpapírokat, amelyeket ön felsorol, nem kell letétbe helyezni.

Sch. G. Szombor. Német címjegyzék ügyében forduljon Rudolf Mosschéz (Berlin, Jerusalem str.), svájci címjegyzékért pedig az Orel Füssli-céghez Zürichbe.

N. K. C. Apatin. A fa csepfolyósításának egész szakirodalmát van Németországban. Legcélszerűbb, ha valamilyen német szaklaphoz fordulnak felvilágosításért. Ilyenek: Holz-Woche Berlin S. W., Gitschiner-str. 101; Deutsche Holz-Zeitung Königsberg.

G. Á. Szentá. Az ön domovnicája a Magyar Jogvédő Iroda közlése szerint 617/925. szám alatt van a BBB ügyosztályon. Ügvet minden valószínűség szerint rövid időn belül kedvezően fogják elintézni.

A. S. Szubotica. A noviszadi kereskedelmi és iparkamarához forduljon felvilágosításért.

Rückkuppelung nélküli komplett

S. I. T. I. RADIO KÉSZÜLÉKEK

RADIO-készülékek összeállításához szükséges ALKATRÉSZEK, szakszerű ANTENNAÉPÍTKEZÉS

Fejkagyló

Brown Lautsprecher

Brown Mikrophon

Akkumulátorok

Batteriak

Audioniámpák

PALLAS RÁDIO-VÁLLALAT SUBOTICA

PAJE KUJUNĐIĆA ULICA BR. 4.

310

a milanoi „S. I. T. I“ gyár jugoszláviai képviselője

E hónap 16-tól kezdődik a raktáron levő összes cipők reklám árusítása

25%—30%

engedménnyel

Tekintse meg a kirakataimat

JOSIP HEISLER

Aleksandrova ul. 5.

Bárány mellett

1207

Kérjen árajánlatot és felvilágosítást:

ENGEL ÁDÁM

CÉGTŐL

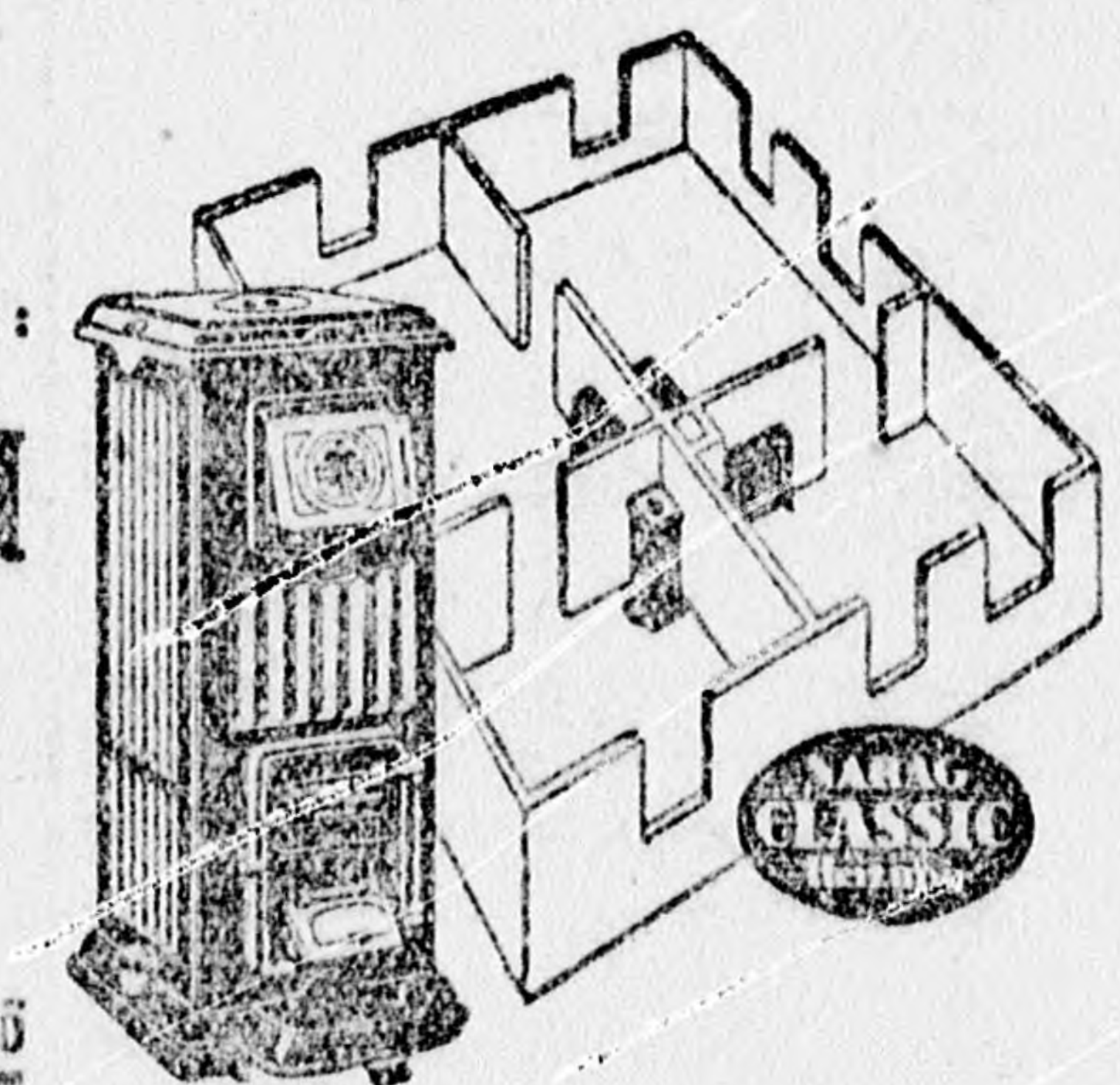
VELIKI-BEČKEREK

(a főpostával szemben)

Ugyanott üzomben megtekinthető

VARAG-CLASSIC MELEGVIZ FŰTÉS

A jelenkor legegészségesebb és leggazdaságosabb fűtése

VEL. BECSKERÉKI MALOMÉPÍTŐ R.T.

(A. D. ZA PODIZANJE MLINOVA)

Telefon: 264

Alapítva 1921-ben

Táviratcím: MŠhlenbau

Elő és egyedül jugoszláv gépgyár malomgépek, azok alkatrészeinek és malomberendezési tárgyak előállítására. E vállalatunk új malomépítéseket és rekonstrukciókat a legjobban bevált rendszerünk alapján.

Szabadonlengő forgatyu nélküli szikszítók, melyek alkalmasak kisebb malomok részére is.

Állandóan raktáron

mindennemű malomgépek, Ganz-hengerszék, budai „Meteor“ malomkövek, konkolyozó hengerek (trierők)

Mindenféle selyem-szilvaszövetek és sodronyszövetek.

Vezetékviselet Noviszadon:

Gruber Ferenc, mérnök-igazgató

Noviszad, Jovana Szubotica ul. 9.

Ganz-hengerszék egyedül bizományi terakta a Bánátban Kívánatra árjegyzékkel, referenciákkal és mérnöki kiküldéssel szolgálunk.

6707

Sombor legelőkelőbb és legjobb étterme a **Kafe-Restaurant „Beograd“**. Minden kedden és csütörtökön este shymml, szerdán és szombaton délután tea-tánc. Tulajdonos: özv. Lukács Józsefné, a vasuti restauratio 10 éven át volt tulajdonosa.

Osijeki Bőrgyár r. t.

Ajánlja különleges talpkészítményelt neheztelien súlyban.

Gyártmányai a következők:

cronpon, nyak, aver, bocskor felsőbőr, (kapica) kuzottan és barkásan.

Gépszijak minden méretben.

Timsós-, varró- és kötőszijak a legerősebb hordképességgel.

Gyári lerakat a Bácska és Bánát területére:

STEINER JENŐ

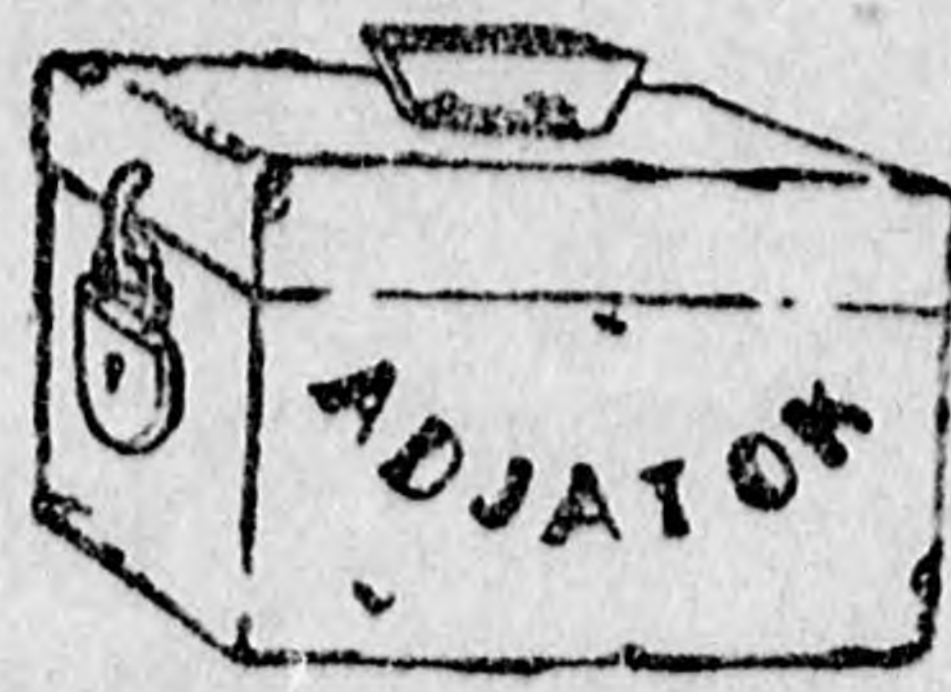
bőrnagykereskedő cégnél, Subotica

Pašićeva ulica 1.

ahol az árak kizórólag bórkereskedőknek gyári árban árusítottak.

1037

Rejtvény.

5

A múlt vasárnapi számban közzét rejtvény helyes megfejtése

„Vak vezet világtalant“

Helyesen fejtették meg 1213-an. Könyvjutalmat nyertek: 1) Panditz Dezső Sombor, Dimitrijana ul 7. 2) Krausz Margitka, Bašajid. 3) Matuszka Erzsike, Lok. 4) Simon László, Debeljača. 5) Haasz Ferenc, Kovačica. 7) Friedmann Alfréd, Srbobran. 8) Ifj. Kiss József Subotica, Ciril i Metod trg 16. 9) Márfi R. Vilma, Pot. Sv. Nikola. 10) Salgó László, Ada. 11) Weil Zoltán gépészmérnök, Vel. Bečkerek. 12) Blau Imre, Bačka-Topola. Felkérjük a könyvjutalmat nyerteket, hogy a 4 dinár portóköltiséget a kiadó-hivatalba beküldeni sziveskedjenek.

Verses rejtvény

A földön ütök sebet, A nevem olvasható,
Sok sebet, mely hosszú mély, Jobbról, balról bárhogyan,
És a föld nem hal bele, Soha meg nem változó,
Sőt a sebtől újra él, Egyenlő értelme van.

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBZIA (Italia)

Hűs, edző, diétikus karak. Szobajok, érelmeszesedés, angiosclerosis, női- és ideg-bajok gyógyítására elsőrangú gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kísérő nélkül is felvételtnek.

A „CITROËN“ AUTÓ

a francia autóipar vezető márkája. Iparosok, kereskedők, orvosok, gazdáknak stb. legalkalmasabb, mert

beszerzési ára olcsó

üzemköltsége elenyészően csekély
kezelése igen egyszerű

Kapható

10 és 20 HP, 2-6 ülésessel a legmodernebb kivitelben 40.000 dinártól kezdve
Részletes árajánlattal szolgál

S. AD. ENGL

SUBOTICA, JELAŠIĆEVA ULICA BR. 2.

810

GAZDAK FIGYELMÉBE

Melichar-féle

UNICUM-DRILL

vetőgépek, ekék, Agró kukoricaültető gép, kukoricamorzsológ, esővestengeri darálók, répvágók, szecskavágók, boronák

jutányos áron kaphatók

Rudolf Bäcker-Franz Melichar

Mezőgazdasági Gépgyár

és Baltic tejseparator

egyedüli sombori képvisellete

Szlávy Oszkár vaskereskedése

Telefon 15. Sombor Telefon 15.

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívül árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés 1-a keményfából 4400 din.-től feljebb

Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-től feljebb

Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-től feljebb

„DOMUS“ butorgyári-lerakat Bernat Pessing

Novisad, Zeljeznička utca 105-107.

Mitrovića, Planička-ül. 9-11.

Kérje fel a **448-as telefonszámot** mindent házhoz küldünk

Fűszer, csomago, déligyümölcs, kolbászaru a legfinomabb. Francia konzervek és likőrök.

SÁGI és MARJANOVIĆNÁL SUBOTICA

BUSPIAC

620

Budapesti Nemzetközi Vásár

1925. Április 18-27.

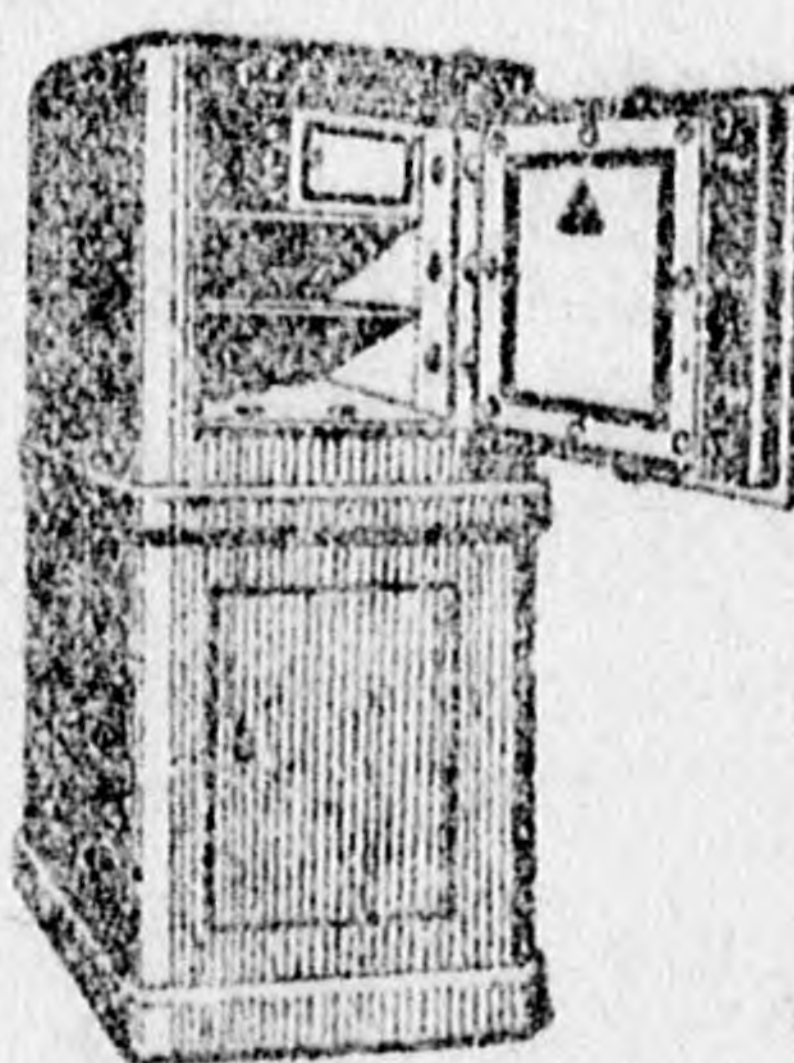
A Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara rendezésében

Menetjegy és vizummérséklés

Felvilágosítással szolgálnak:

Beograd: Dr. Szilágyi Géza, Strahinića bana 43/a
Split: Menetjegyiroda
Skopje: Chambre de Commerce et d' Industrie
Központi iroda: Budapest, V. Szemere utca 6/10010

Legjobb szab. találmány! Kiváló újdonosság!

B. O. B. BETON PÉNZ-SZEKRÉNYGYÁR R. T. VUKOVAR

Tel. iroda: BOB Vukovar Int. tel. on 66

Gyárt és szállít minden kivitelben ACÉLBETONPÉNZSZEKRÉNYT AKTASZEKRÉNYEKET TRESSORAJTÓKAT STB.

a legszebb és legszolidabb kivitelben Veszétképviselet és egyődruosztás Jugoszlávia részére:

GOLDSTEIN ARMIN ügy. és biz. iroda, VUKOVAR

Képviselet és bizományi raktár: KRAUSZ EDE butorkereskedő, NOVISAD „REKA“ ügyüktel iroda, NOVI-VRBAS IK. PANIĆ, BEGRAD, TOPLIČIN VENAC 19

Feltétlenül tartós! Teljesen beődruosztás!

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Southampton-ból Newyorkba és Kanadába Cherbourg—Liverpool—Southampton-ból Délamerikába Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires Sanpaolo III. osztályu fülkék 2 és 4 ágygal KÉNYELEM GYORSASÁG BIZTONSÁG

Levelezés minden nyelven

JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELET:

Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviseletek: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91. Ljubljana: Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek: Kralja Aleksandra 4. Sürgönycim: „Royalmail“ Boszria, Hercegovina és Dalmácia részére: Srpska Prometna Banka Sarajevo és Gružban. Sürgönycim: „Prometna Banka“ 3145

A legszebb lemezújdonságok minden nyelven!

Varrógépek, kerékpárok, gramafonok és azok alkatrészei!

COLUMBIA

gramafonlemezok
vezéreképviselete
egész Jugoszláviára

„VIKTORIA,,

nagykereskedésben SUBOTICA, Zrinjski trg 2 és Pašićeva ulica 9 alatti átjáró ház. Vizszonteladók kérjék speciál ajánlatainkat!

1500

Fémrudak
Úras és teljes
csapágyöntvények
speciális
bronzöntvényekből
mindennemű
üzem
lokomobil
és mezőgazdasági
gépekhez
nyersen
és kidolgozva

**MEMA
SUBOTICA**

Fémöntő
osztály

Öntvények
minden anyagból
mint vörösréz-
sárgarézfékek
ólom
cink stb
modellek és
rajzok után
Saját modell-
asztalos
és konstrukció
osztály

**Szállítások azonnal és
szakszerűen eszközölteknek**

**„SANA“
G I P S Z**

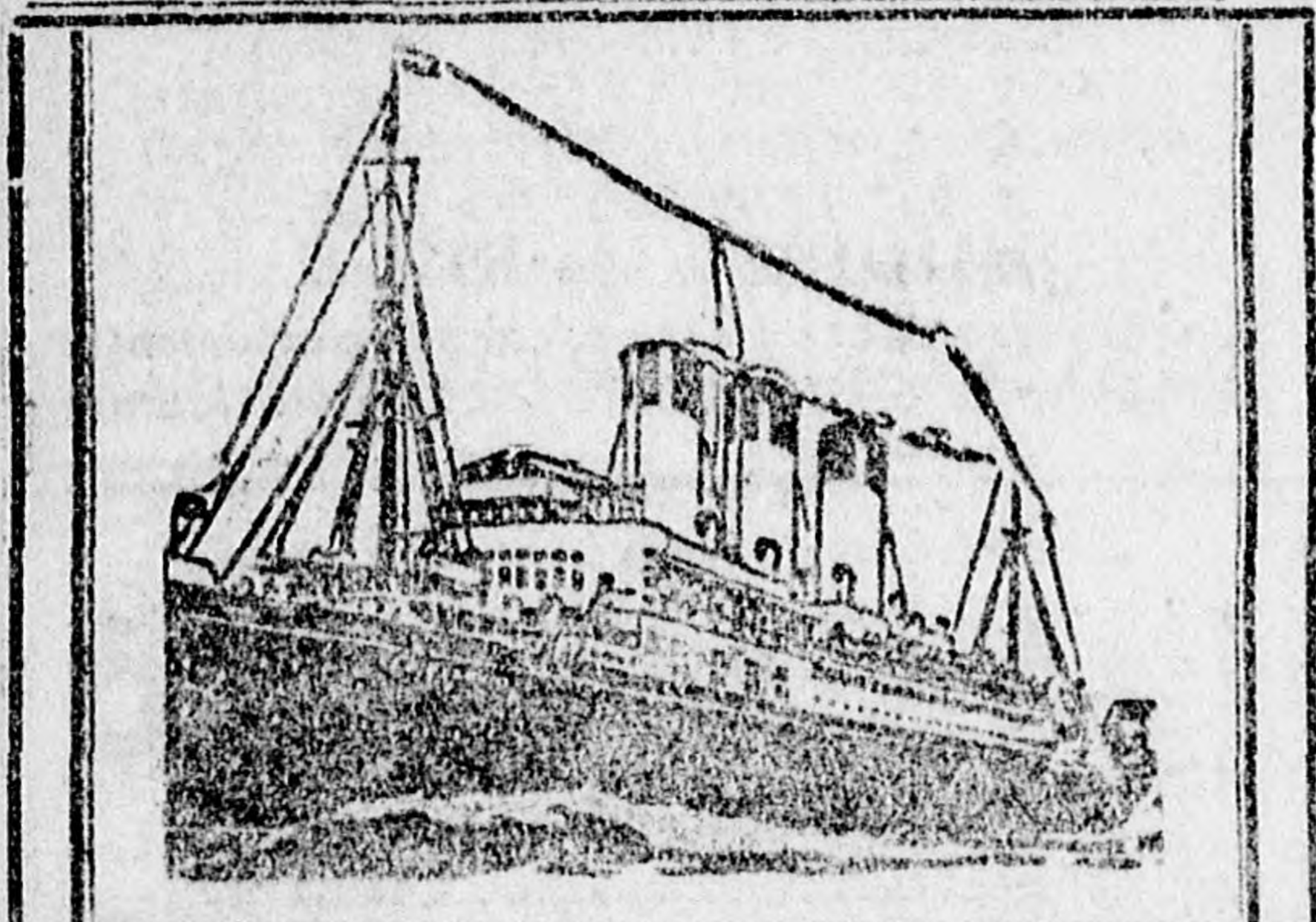
Hazai gyártmány, olcsóbb és sokkal jobb, mint
a külföldi. Modern és újonnan berendezett gyárunk
**BLAGAJBAN, BOS.-NOVI MELLETT
GYÁRT:**

Dentálgipszet, alabaszter-gipszet, modell-
gipszet, menyezeti gipszet, kftőlönleges tég-
lagyártáshoz való gipszet, fűdém-gipszet,
idomdarabokat és

MÜTRÁGYA-GIPSZET.

Eladási iroda:
„SANA“ gipszgyári és műtrágya r. t.
ZAGREB, Marovska ul. 14.

Képviselő: **Árpádfy Jenő** Subotica
7027
Paja Dobanovackog ulica 5.

**HAMBURG-DÉLAMERIKAI
GŐZHAJÓZÁSI TÁRSASÁG**

A legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajók, I., II.
és III. osztályú fizető, valamint ingyenutasok részére.
A transportok indulnak minden 9-ik napon, Argenti-
niába, Brazíliába és Uruguayba. Felvilágosítás ingyen,
magyarul, németül és szerbül.

Veliki Bočkerak, Aleksandrova ul. 27
Beograd, Balkanska ul. 49
Zagreb, Senoia ul. 39

1734

BUTOROK

háló, ebédlők, leányszobák,
teljes lakásberendezések

mélyen leszállított áron

Megrendelést pontosan készítik, saját vagy adott
rajz után. Minden stílusban, legmodernebb kiviteiben.
játállással

Éder Kálmán mű- és butor-
asztalos

MŰHELY és BUTORRAKTÁR:
Vilsonova ul. 40. (volt képezdével szemben)

Bünt követ el, ha cipősütségletél nem a

„Danica“

cipőketben szerzi be, mert a „Danica“
cipő a legszebb, legtartósabb s legolcsóbb

Rejtettkép.

Hol az angos?

A múlt vasárnapi számunkban közölt rejtettképen a
töhenet megtalálták 1259-en. Az első díjat, a nagytott
fényképet Vojislav Forgó, Nikolinci Stanica, nyerte meg,
aki küldjön be egy fényképet a kiadóhivatalba. „Astra“
körömlakkot Nagy Bertalan suboticiai gyógyszerárától
Koltai Margit Novisad, Ipar és Kereskedelmi Bank, nyerte
meg, aki küldjön be 10 dinár portóköltségét a kiadóba.

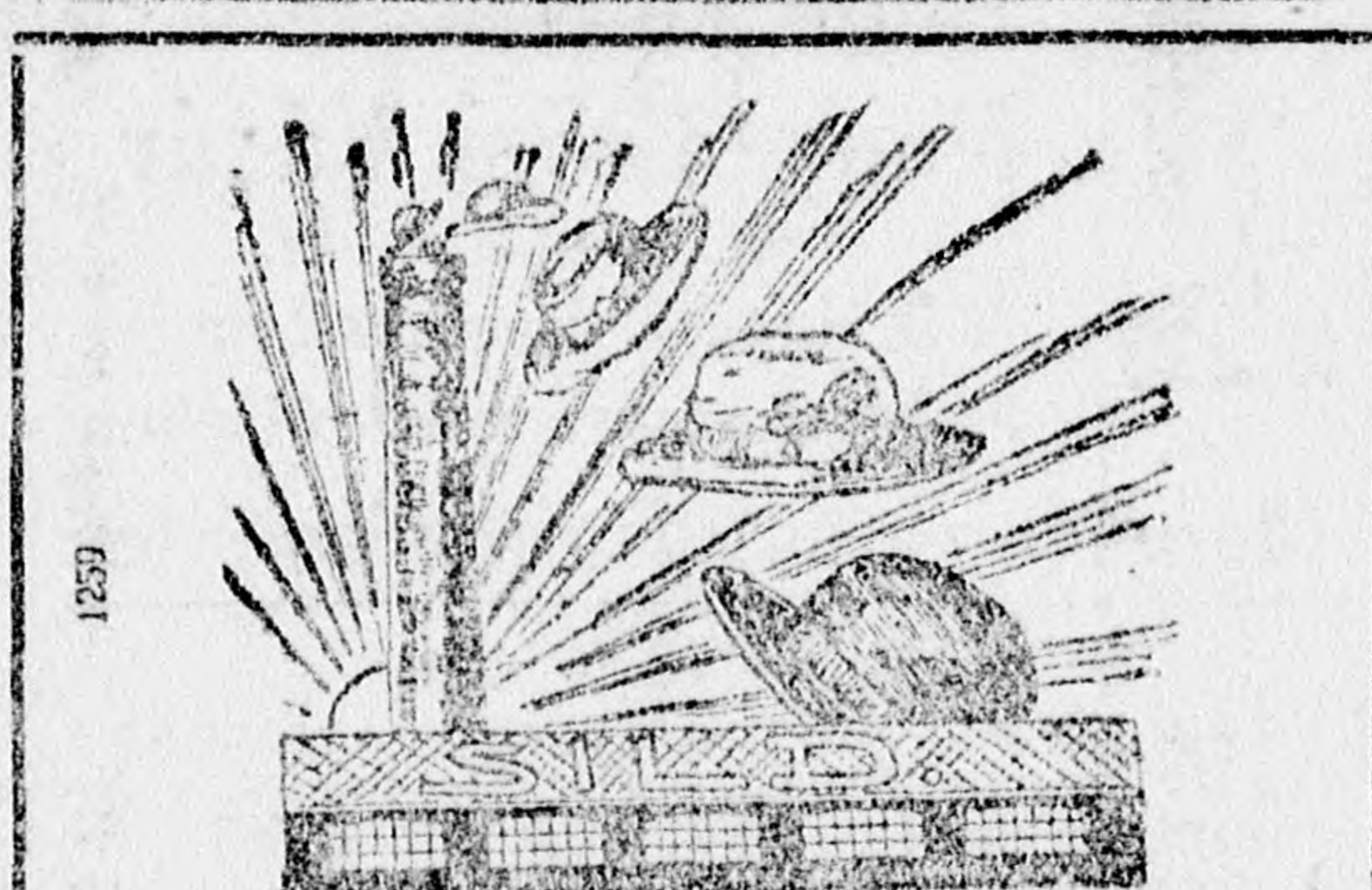
Subotica
Strosmajerova ul. 20

1043

**WOMAN
NŐI KALAPIPAR**

Gyárt

mindennemű női-, szalma- és nemez- kalapokat
nagyban és kicsinyben. Tavaszi szezonra megren-
delések előjegyezhetők. Javítás, átalakítás olcsón.

Nőgyekek és urak figyelmébe!

Megérkeztek a külföldi legmodernebb női-
kalap-formák, amelyekre elvállalom min-
dennemű és minőségű női szalmakalapok
átvarrását és minden színben festését.
Új női szalmakalapok 75 dinártól fel-
jebb, valamint női kalapdíszek nagy
választékban kaphatók. Mindennemű férfi-
kalapok átalakítását is elvállalom

SILD KALAPIPAR
SUBOTICA, CSIRKE-PIAC

HÁZELADÁS

Sentán, legforgalmasabb helyen, fűszer-
vaskereskedés, trafik, kocsma szép la-
kással, hozzávaló mellékhelyiségekkel,
nagy telekkel más vállalkozás miatt
azonnal eladó.

KOHN GOTTLIEB „Nagy Ásóhoz“

**Megnősülne
esetleg benősülne**

28 éves Izt. fiatalember, legnagyobb gyár kép-
viselője, hozzáillő megfelelő hozománnyal,
esetleg kereskedőcsaládba. Fényképes levele-
ket „Komoly“ jellegre a kiadóhivatal továbbít.

J. N. Schulhof d. d. Osijek
Jugoszlávia legrégebb és legnagyobb
fával égető mészművek

Ajánl

beremend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,
darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos
képviselő a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica 7
Telefon 8-51.

Pács-Szabolcsi-szén

és pedig kétszer mosott kovácszsén, kocka-
szén ipari célra legolcsóbb napi árak mellett
elvámulva ab vagon Osijek

Faszén

I-a száraz pormentes szívógázmotoros üzemre
nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkori pontos
szállításra legolcsóbb árak mellett.

DANICA FAIPAR OSIJEK
Desatura ulica 27. (Telefon 404) 1277

W. Tiefenbach & A. Müller
PUCH Osijek I.

Képviselete az
**Austro-
Dalmier**
és
Puch
autómozgatóknak
és az

Eisemann Werke A. G. Stuttgart
Mágnesek, gyújtógyertyák, fényoszorók, akkumulátorok,
izzólámpák stb.

Puch VIII-hoz próbaalkatrészek raktáron
Eisemann mágnes-alkatrészek raktáron
9770

Szőlőtermelők!

2-3 éves gyökeres ojtványok,
egy éves amerikai gyökeres és
sima vadvevesszők minden fajban,
valamint nemesített 2-3 éves
gyümölcsfák, rózsa fák megren-
delhetők

Gebhardt József, Novi-Sad
Jovanovski trg 6
1032

BUTOR

Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést elad,
amíg a készlet tart, mélyen leszállított áron
mellett, a gyár átalakítása miatt, nagyban
és kicsinyben, a legegyszerűbb, a legfőn-
mobb, elsőrendű kiviteiben

ATLAS D. D. butor- és faárúgyár, NOVISAD
Fizetési megkönnyítés 774

Eladó egy 16 éves kitűnő karban levő 8-es
Hofherr-féle magános

magánjáró lokomobil
Varga Mihály és Társa
gőzmozgatótulajdonosoknál, Csantevir.
1034

Jó állapotban levő szagtalan használt vagy pedig új **étolajhordókat** vesz az **OLA J G Y A R** Vel.-Beckerak. 1324

Ügyes **mechanikus** 1024
 Műirógép, varrógép, és kerékpár-munkát önállóan végez, külföldi írásos ajánlatát **Lederer Károlynak** mechanikai üzlet V.-Beckerak

ARTEZI és MÉLYKUTAK furását vállalom **Vadócz Károly** BACS-TOPOLÁN

1326

Akar ön is csuzától és reumájától megszabadulni?

Ezt a célt egy kitzű ivókurával elérheti. Az ivókura megjavítja a közérzést, emeli az ótvégyat, elősegíti az anyagcserét és gyorsítja a gyógyulást. Öreg és fiatal egyaránt használhatja ezt a kurát, amely még egész kétségbeesett esetekben is gyorsan segít.

Teljesen ingyen adok önnek alkalmat, hogy a kura hatásáról meggyőződhessek. Kérje kurautasítástom reumások részére, amely megtanítja önt arra, hogy betegségétől gyorsan megszabaduljon

Írjon a következő címre:

August Märzke Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5. Abt. 313

HÁZVEZETŐNEK

elmenni városha 25 éves leány, ki a háztartás minden ágában perfect. Jelenleg 6-ikéve ugyanazon helyen van. — Részletes ajánlatokat, „Házvezetőnő” jelige alatt továbbít **Kardos hirdető-vállalat** Novitad, Kralja Petra ul. 19. 1323

Čokai uradalom szőlőtelepére vincellért

keres **Grünfeld Ernő** intéző Čoka, Bánát 1313

LONÁRT LAJOS
 újonnan felszerelt gépjavitó, villany, vízvezeték, központi fűtés és csatornázási vállalata. Műhely és raktár: **Subotica, Strossmajerova ulica 20. (Halpinc)**
 Elvált helyben és vidéken, vízvezetési, csatornázási, villanyvilágítási berendezéseket, mindenféle gépek szakaszerül javítását, hegesztést s autogén forrasztást. Saját készítésű takaréktűzhelyek bármilyen kivitelben. Raktárról szállít fűtőszoba, berendezéseket és a hozzá szükséges felszerelési anyagot. Költségvetéssel díjtalanul szolgál. Tanácsok fizetéssel felvételnek

Grifatong Péter, Vel. Kikinda
 Állandóan tart negybeni raktárt **Üveg-, porcellán- és lámpa-áruban.** Nagy választék **villamoscsillárakban** és a legszobbb **luxustárgyakban** alkalmi és lakodalmi ajándék céljaira. Ugyanott képhozózkodások és ablak-üvegezések pontosan eszközöltetnek

Küldjön 80 dinárt megkapja komplett. **Ping Pong**
Braća SPITZER Faárugyár Subotica

Jól bevezetett **rőfős divatárkereskedés** Novisad forgalmas helyén, családi okoknál fogva, kedvező feltételek mellett eladó. Továbbá egy 5 szobás, azonnal beköltözhető lakóház is eladó. Bővebbet „882” sz. alatt **Schmolka hirdetőirodához** Novisad, Futoški put 2. 1206

Motoros csónak
 A motor 4 tonnás facsónakba van szerelve, személyszállításra és vontatásra is alkalmas. Továbbá egy 25 tonnás **derégye**, mindkettő 1924-ben készült, együtt vagy külön is, elköltözés miatt eladó. **Csabai Menyhért** Senta, Lazek Lazarevics ul. 24 szám. 1336

Kaszinószálló eladás Kulán
 Másirányu vállalkozás miatt örökaron eladó a kulai főforgalmu kaszinószálló teljes berendezéssel kedvező feltételek mellett. Közlelbbi elttételek megtudhatók dr. Betsch Henrik ügyvédnél **Kulán (Bácska).** 915

Gyenge férfiak-
 nak 10 dinár beküldése esetén bérmentve kldöm szabadalmazott szeszűelés találmányomat ismerető könyvemet. — Cím: **„Patent 608”** Címj (Kolozsvár) 0022 **Első számú postafiókberlet.**

Négy osztályt végzett **fűszeressegéd** megfelelő a kalmazást keres. Perfect szerb, horvát és magyar — **Megkeresések** Restoracija Jelić Osijek **I. Samačka ul. za E. N.**

SENTÁN **HIRDETÉSEKET** a **BACSMEGYEI NAPLO** RÉSZÉRE **Molnár Sz. Vince** VESZ FEL

Börgarniturák, ottománok
 állandóan raktáron. Börgarniturák szakaszerül javítása és átírtése jutányos áron. Mindenféle kárpitos munkák. **HERGICH LÁSZLÓ** kárpitosnál **Subotica, Paja Dobanovačka 5**

Minden üzletágban tökéletesen jártas kereskedő három nyelv tudásával **könyvelői vagy utazói állást vállal** esetleg vidéken is. Szíves ajánlatok „Lelkiismeretes” jeligére a kiadóhivatalba. 1313

Praktikus **könyvelő** ajánkozik óráknyvelésre. Szíves ajánlatok „PONTOS” jeligére a kiadóba kéretnek 1312

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál: **KRAUSZ** **VELIKI-BECSKEREK,** a törvényeséki palota mellett. TELEFON 329 700

PAPLANOKAT helyből, gyapjából és vattából újat és régát a legszobbb elkészíték háznan is. Raktáron tartok minden színben jó és olcsó **PAPLANOKAT** **CSÁNYI KÁROLYNÉ** edénypiac, gözfürdő oldalán Nemeth trafikban.

FRIEDMANN MÁRKUS villanyfelszerelési vállalata, **Subotican** **Paja Kujundžića ulica 18 szám.** Telefonszám 172.

 Villanyvilágítási és erőátviteli berendezések jótállás mellett. Szállodai csengőberendezések, jelző csengők. Művészi kivitelű selyemernyők rendelés után. Villanyfelszerelési cikkek és villanylámpák minden feszítőségben és nagyságban a legolcsóbb napárban kaphatók. Tervezjöl és költségvetést díjmentesen készítek. 1314

VOJVODINAI DOBOZGYÁR (VOJVODINSKA INDUSTRIJA KUTIJA) **üzemét** **Pašićeva ulica 2. (Edénypiac, Vermes ház)** helyezte át. **Izlósesen készít mindennemű karton dobozt, cipő, harisnya és kalapdobozok raktárról kaphatók.** 1239

ALKALMI VÉTEL!
 Egy elegáns csukott 6 üléses autó és 4 új hintó olcsón eladó. — Cím: **Zimmera Károly** **Veliki-Becskerak, Pupinova utca 4. szám 1026**

MŰBUTOROK **LEGOLCSÓBBAN** **Erdélyi Antal** lakásberendezési vállalatánál, **IV. Sudarevića n. 4.**

Tavaszi **VETŐBÜKKÖNYMAG** kapható **ÁCS GÉZA, SUBOTICA** mag és terménykereskedő, Petrogradska ul. 7. Telefon 129. 1228

Mérlegképes könyvelő szerb-német levelező **azonnali belépésre kerestetik** **Klein Ignác** kézműárunagykereskedésben **Sentán** 1193

WEITZENFELD és TÁRSA Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon 190 sz. Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota **Telep: Senta put.**
MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK,
PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK
 NAGY VÁLASZTÉKBAN. **PATENT ROLETTA RUDAK**
 AJÁNL: **LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERTI TÓMLÓKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT**
PONGVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

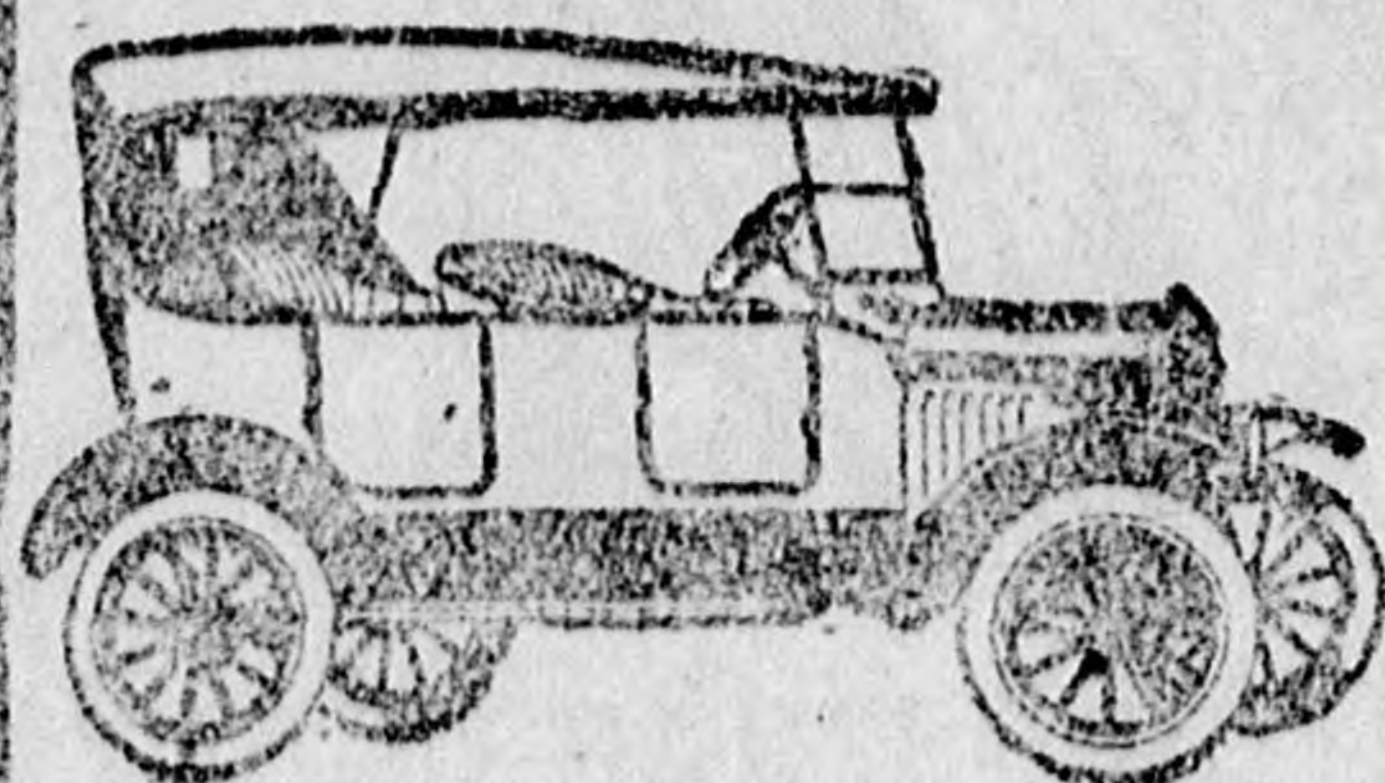
PARFÖM KÖLNIVIZ KOZMETIKAI CIKKEK KAIÓNÁL LEGOLCSÓBBAN Subotica, Rudičeva ul.

**„ATOM“
Subotica**

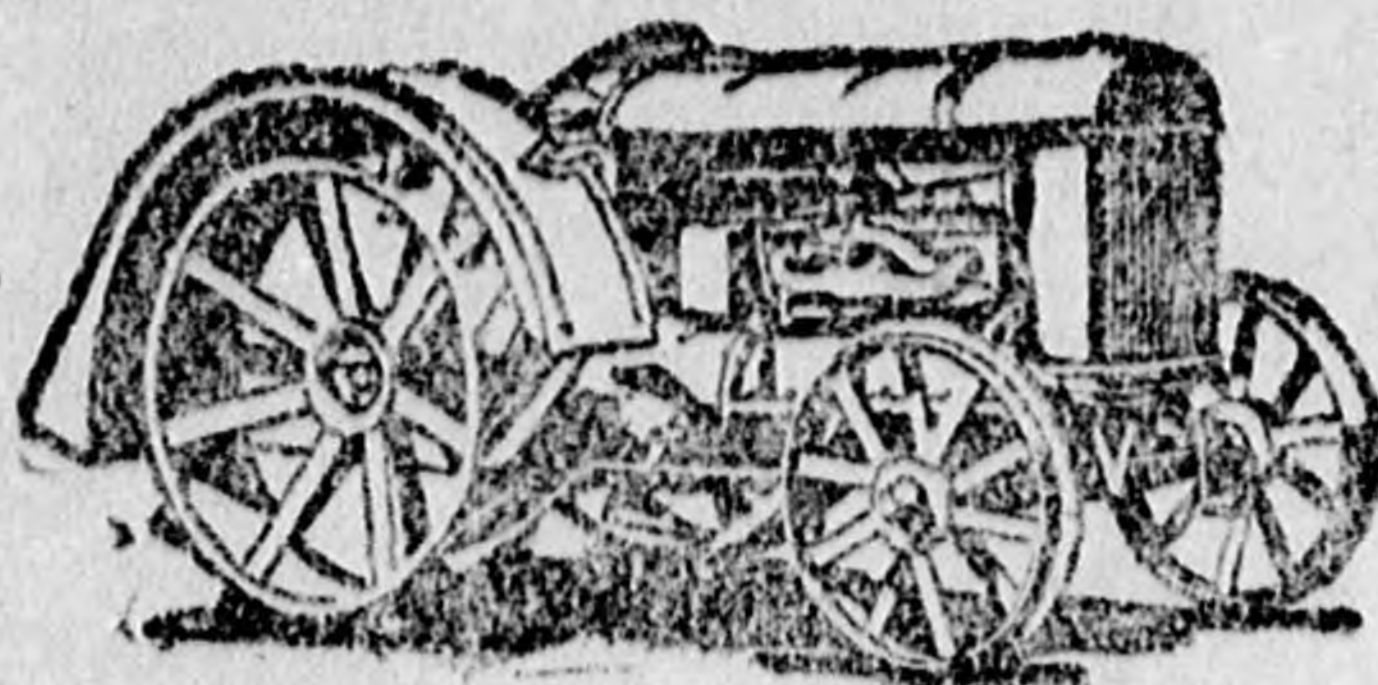
Samottanyag,
öntőhomok és
használt deszka
kapható.

9204

**FORDSON TRAKTOROK
FORDAUTÓK**

Raktárról azonnali szállításra
kaphatók: 9267

FÖLDVÁRI BÉLA, STARI BEČEJ. TELEFON: 63

Lincoln, Ford, Fordson autókészítők képviselője. Ford autók és Fordson traktorok a kátrészletek legnagyobb raktára, MICHELIN GUMI RAKTÁRA. — Olcsó eladó egy d. b. alig használt 35-40 HP autómotor, kapcsoló szekrényei és teherautóhoz szükséges felszereléssel.

UJI UJI!
Börkereskedők
figyelmébe!

Börlerakat!

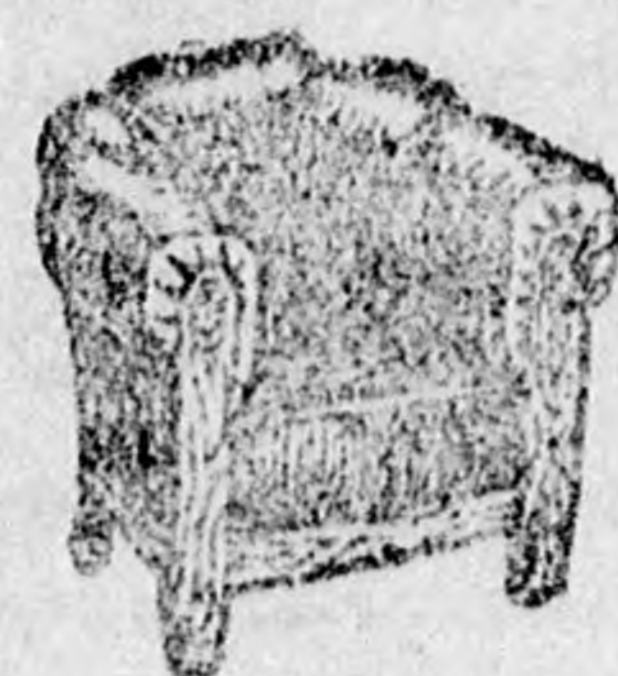
Tvornica
preradivljanja kože
Draguljeb Milojković
i drugovi
Subotica, Zmaj Jovina ul.
1. szám.

Ajánlok szép fehér
feltört

diót

kicsinyben és nagyban
Postacsomagok it
vidékre utárvétellel
szállítok

Schäffer Róza
fűszer- és csemegé-
kereskedés Subotica,
Pašičeva ulica 7.

Gyárunk áthelyezése előtt a raktáron levő
ebédlő-, háló-, nriszoba berendezéseket

minden elfogadható áron kiárnsítjuk.

Saját érdekében győződjenk meg butoraink ellismert jó minőségéről
valamint feltűnő olcsó árainkról

CZIGLER, KÁICS és TÁRSA BUTORGYÁRA SUBOTICÁN
a Barátok temploma mellett 316

Özvegy
Pillischer Mátváné
Stari Bečej

téglagyárát

felszereléssel felsz-s
szerint néhány hold
földdel örök áron el-
adja. Esetleg a folyó
évre 1926. április 1-ig
bérbeadná.

Jelentkezhetnek
Trebitch Jakabnál
Stari Beče en

A Jugoslavenska Nafta D. D. Zagreb

társasvállalata a „Mineralöiraffinerie A. G. Finno“ a Petroleum-
raffinerie „PHOTOGEN“ Brassó és a Spolka Akcija „NAFTA“
Lemberg összes ásványolajtermékeit, mint

benzin, petroleum, gázolaj, gépolaj, cilind-
olaj és vulkánolajok, paraffin, asfalt,
tovottazsir stb.

legolcsóbban beszerezhető

HEUDUSCHKA & HERMANN

vezérképviselőnél SUBOTICA Telefonszám 7-69.

Veszünk minden mennyiségben üres használt olajos keményfa hordókat.

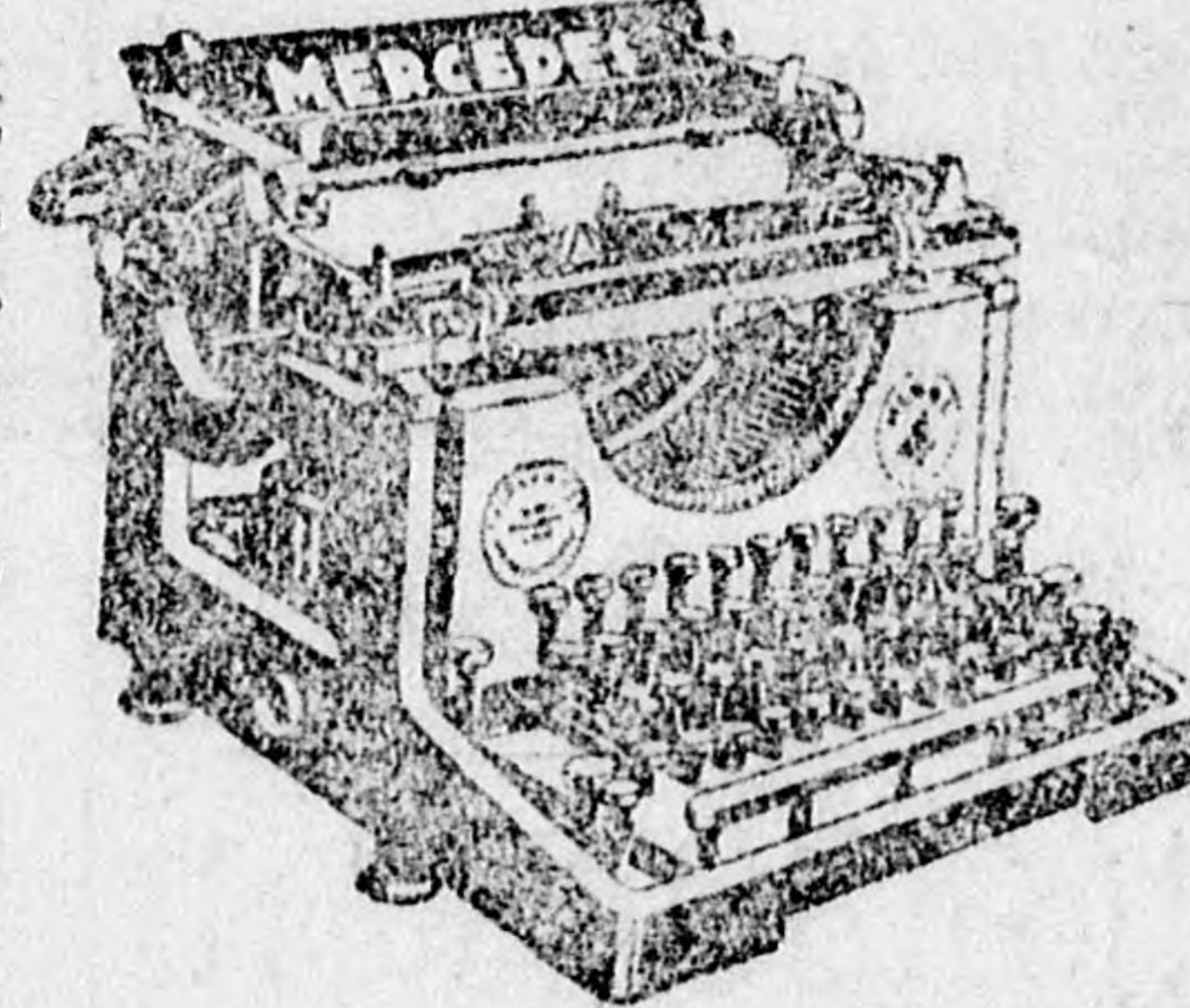
MÉRT RONTJA HITELETT?

A kézzel v gy rossz írógépen írt levéllel időt pocsékol, bizalmatlanságot
kelt, hitelt ront! A kifogastalan külsőjű, jó írógépen írt levéllel időt takarít,
bizalmat kelt, hitelt szerez!

VEGYEN „MERCEDES“ ÍRÓGÉPET!

Villamos írógépek

A legmodernebb
szerszám s szaktu-
dás nélkül azátzéd-
hető és karbantart-
ható kicsérölhető
betűzetű írógép

Utazó írógépek

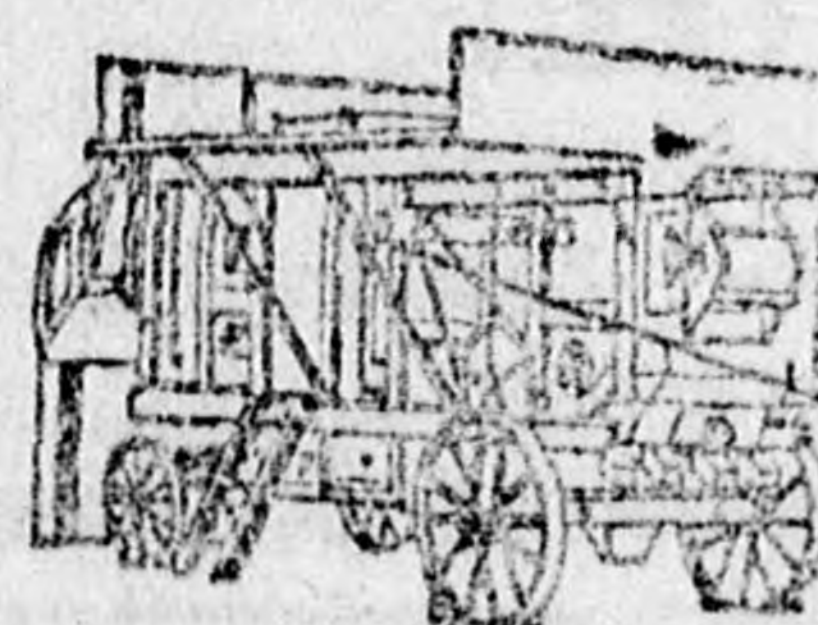
Megtakarítja
a mechanikusnak
fizetett karbantar-
tási díjat. Egy gép-
pel latla és cirill
betűvel írhat

Írógépjavítást
vállalunk

Karbantartást
vállalunk

Részletre is kaphatja! Ha vevőnk minden irodafelszerelési és papírátut stb
jelentékeny engedménnyel kap) Kérjen azonnali ajánlatot és prospektust
S. H. S. vezérképviselőt WILHEIM S. és FIA SUBOTICA

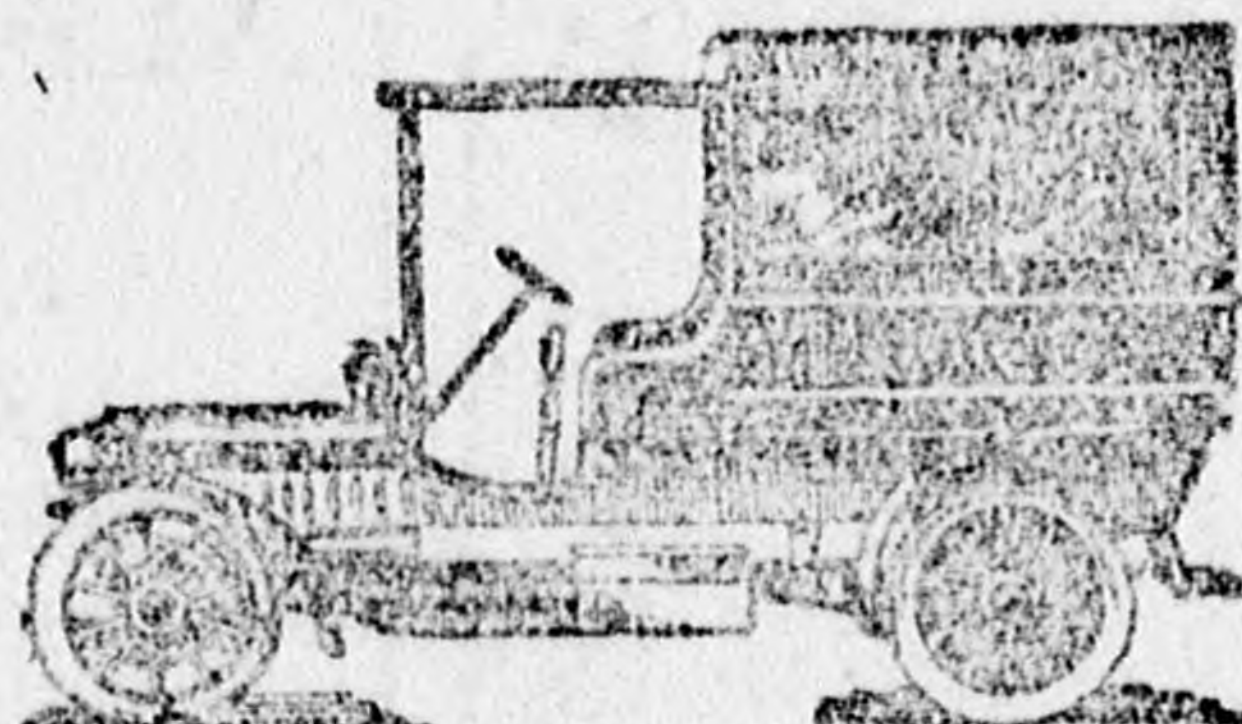
RODER DEZSÓ SOMBOR

Ajánlok

azonnali

szállításra

Állandóan raktáron levő Hofherr-Schranz gyártmányu cséplőgarnitu-
rákat, valamint összes kisebb mezőgazdasági gépeket, Hofherr-Schranz
gyártmányu mezőgazdasági gép-alkatrészeket, törökrázó és szalmarázó
tengelyeket, csapágyakat stb. előnyös ár mellett, esetleg részletfizet-
ésre is. — Lincoln-Ford-Fordson autókat, teherautókat, traktorokat
és összes Ford gyártmányu alkatrészeket.

Mc. Cormick aratógépeket és alkatrészeket, manillát,
FORD OLAJAT, BENZINT stb. 1192

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA

ÉPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

KÉSZITENEK: Mübutorokat, épület, portál, parkett, üz-
letberendezéseket, stb. — Árajánlatot díjmentesen
küldünk az ország bármely részébe.

TELEFONSZÁM: 383.

185

Szöllővessző és oltvány árusítás

A földművelésügyi miniszterium engedélye és szakfelügyelete alatt működő
szőlészeten azonnali szállításra kapható igen mérsékelt áron mindenfajta
szőlőoltvány, gyöker, vad- és simavessző
korlátlan mennyiségben. Kérjen árjegyzéket!

A megrendelések intézendők:

RESCH MIKLÓS utóda szőlészete NOVISAD, Zrinji ul. 23

Sajt!

5 kg veprováci Fröhstüchlkäse

100 gr Staniol-csomagolásban

Szállít mindenkinek postán utárvétellel

GROSS SAJTGYÁR, VEPROVAC

Uj és használt **ZSÁKOK, PONYVÁK** továbbá ZSINEGEK legolcsóbban kaphatók

SCHLOSSBERGER & HERED, NOVISAD, FUTOSKI PUT 13. Táviratcim: Hosszán
Telefon: 531 — 923